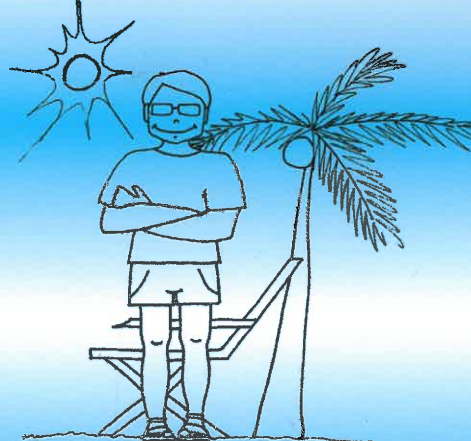
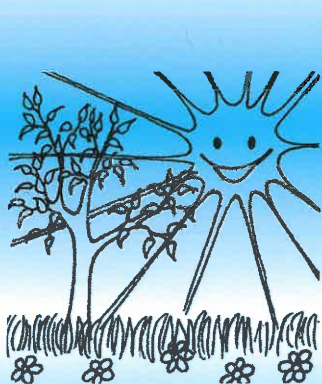
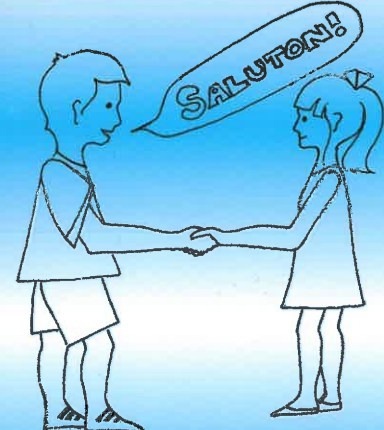

■ Στάνο Μάρτσεκ

Μαθαίνω Εσπεράντο

■ Εικονογράφηση: Αίντα Μάρτσεκοβα

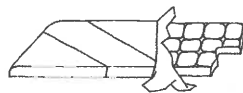
A^rbo

Bⁱciklo

Cⁱtrono

Ĉ^okolado

D^omo

1+1=2

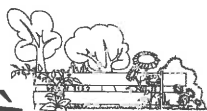
E^stas ↑

Fⁱŝo

G^laso

Ĝ^ardeno

H^undo

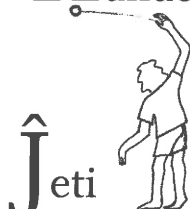
Ĥ

Iⁿfano

J^upo

Ĵ^eti

K^oro

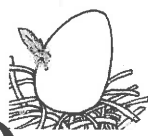
L^uno

M^ondo

N^azo

O^vo

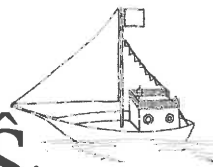
P^omo

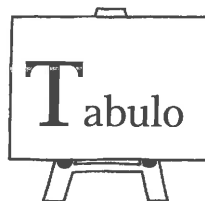
R^ozo

S^uno

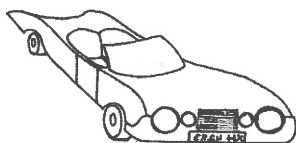
Ŝⁱpo

T^abulo

①

U^{nu}

Ŭ Aŭto

V^{azo}

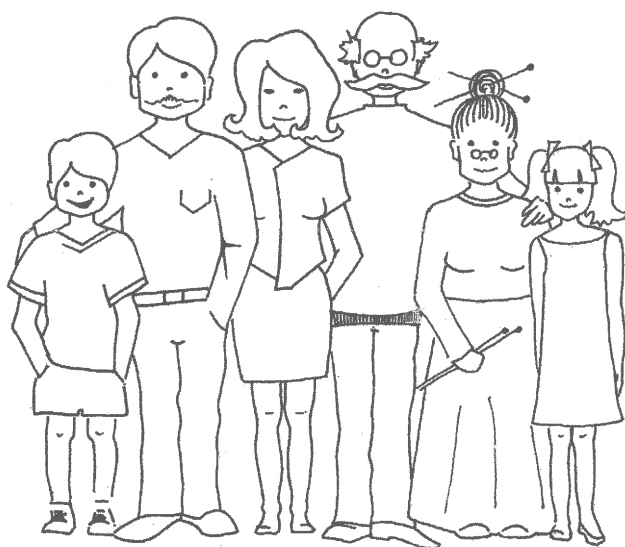

Z^{oo}

Στάνο Μάρτσεκ

Μαθαίνω Εσπεράντο

Εικονογράφιση: Λίντα Μάρτσεκοβα
Μετάφραση-Επιμέλεια: Γιώργος Δερμάτης

Στάνο Μάρτσεκ
Μαθαίνω Εσπεράντο

Εκδοση: Στάνο Μάρτσεκ
Zvolenská 15, SK-036 01 Martin
Tel./fax: +421 (0)43 4222 788
e-mail: marcek@esperanto.sk

Συγγραφέας: © 2007 Στάνο Μάρτσεκ / Stano Marček
Εικονογράφηση: © 2007 Λίντα Μάρτσεκοβα / Linda Marčeková
Μετάφραση-Επιμέλεια ελληνικής έκδοσης:
Γιώργος Δερμάτης / Georgo Dermatis

ISBN 978-80-969667-9-0

Αγαπητέ φίλε/ αγαπητή φίλη,

Σκέφτηκες ποτέ με ποιό τρόπο θα μπορούσες να συνομιλήσεις με ανθρώπους που μιλάνε μία άλλη γλώσσα; Θα έπρεπε εσύ να μάθεις τη δική τους ή αυτοί τη δική σου. Αλλά στον κόσμο υπάρχουν πολλές γλώσσες και θα ήταν αδύνατο να τις μάθεις όλες. Ομως αν οι άνθρωποι σ' όλο τον κόσμο μιλούσαν εκτός από τη μητρική τους ακόμα μία κοινή, ουδέτερη γλώσσα, θα ήταν εύκολο να καταλάβουν ο ένας τον άλλο.

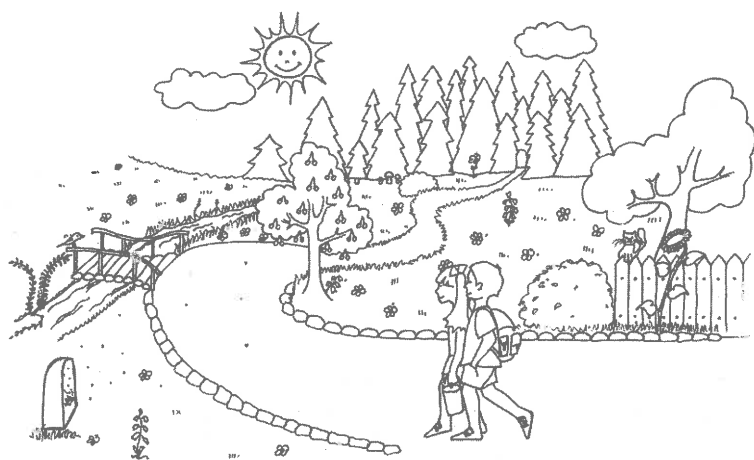
Το ξέρεις ότι μία τέτοια γλώσσα υπάρχει; Είναι η διεθνής γλώσσα Εσπεράντο. Τη δημιούργησε ήδη τον 19ο αιώνα ο Πολωνός γιατρός Λουδοβίκος Ζάμενχοφ και στην εποχή μας έχει εξαπλωθεί σ' όλο τον κόσμο. Η Εσπεράντο είναι μία γλώσσα που επινοήθηκε κι έτσι είναι πιο εύκολη από τις άλλες. Μ' αυτό εδώ το βιβλίο κι εσύ μπορείς να ξεκινήσεις να τη μαθαίνεις.

Το βιβλίο αυτό απευθύνεται κυρίως σε νέους και παιδιά. Στόχος του είναι –με τρόπο άμεσα κατανοητό, χωρίς εκτεταμένες γραμματικές επεξηγήσεις– να μπορέσει ο μαθητής όσο το δυνατόν γρηγορότερα να σκέφτεται απ' ευθείας στην Εσπεράντο και να τη μιλήσει. Λόγω του παραστατικού του χαρακτήρα και της πλούσιάς του εικονογράφησης το βιβλίο είναι κατάλληλο και για αυτοδίδακτους, αντικαθιστώντας -εν μέρει- τις επεξηγήσεις που θα μπορούσε να δώσει ο δάσκαλος.

Μελετώντας μην ξεχνάς κάποιους σημαντικούς κανόνες: μελέτα τακτικά, αν γίνεται καθημερινά. Μην προσπαθείς να μεταφράζεις, φτιάχνε προτάσεις κατευθείαν στην Εσπεράντο. Χρησιμοποίησε τις λέξεις που μαθαίνεις όσο γίνεται πιο συχνά. Μίλα Εσπεράντο με τους φίλους σου. Αρχισε όσο γίνεται πιο νωρίς να αλληλογραφείς ταχυδρομικά ή μέ τον υπολογιστή σου σ' αυτή τη γλώσσα, διάβαζε εσπεραντικά βιβλία και περιοδικά, βρες ιστοσελίδες στο διαδίκτυο που θα σε ενδιέφεραν και άκουγε εσπεραντικές ραδιοφωνικές εκπομπές.

Σου εύχομαι να έχεις καλή επιτυχία στη μελέτη, κυρίως όμως να νιώσεις μία μεγάλη ευχαρίστηση γνωρίζοντας την Εσπεράντο, που αποτελεί κάτι περισσότερο από απλά μία γλώσσα: είναι μία ιδέα για τη δίκαιη και απλή επίλυση του γλωσσικού προβλήματος. Αλλά είναι και δρόμος που οδηγεί σε ανθρώπους με παρόμοιο τρόπο σκέψης, που τους ενώνει αυτή η ιδέα. Καλωσόρισες λοιπόν στη μεγάλη και διεθνή οικογένεια των εσπεραντιστών!

Ο συγγραφέας

1 UNUA LECIONO

Estas

Mi¹ estas² Maria.

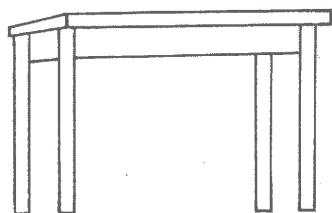
Mi estas Peter.

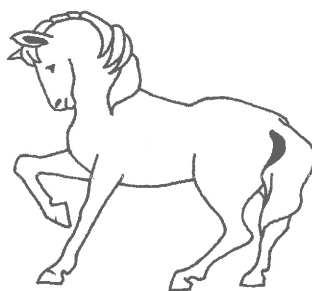
Vi³ estas Maria.

Kato⁴ estas besto⁵

Tablo⁷ estas objekto⁸.

Ĉevalo⁶ estas besto.

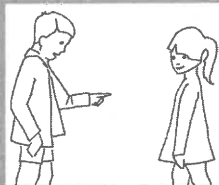
Libro⁹ estas objekto.

=

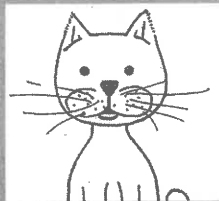
estas

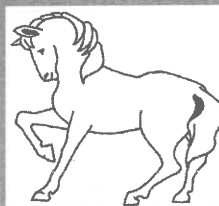
mi

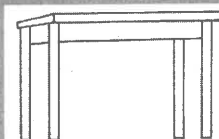
vi

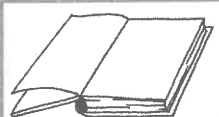
kato

ĉevalo

tablo

libro

rozo

pomo

+

kaj

1

unu

2

du

✕

ne

3

tri

homo

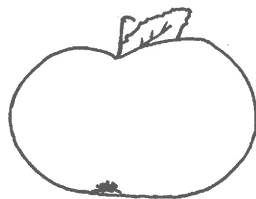
kio?

tio

Rozo¹⁰ estas floro¹¹.

Pomo¹² estas frukto¹³.

Kaj

$$1 + 1 = 2$$

Unu¹⁴ kaj¹⁵ unu estas du¹⁶.

Maria kaj Peter.

Pomo kaj libro. Kato estas besto kaj rozo estas floro.
Mi estas Maria kaj vi estas Peter. Tablo estas objekto
kaj ĉevalo estas besto.

Ne

$$1 + 1 \neq 3$$

Unu kaj unu ne¹⁷ estas tri¹⁸.

Mi ne estas Peter,
mi estas Maria.

Mi ne estas Maria,
mi estas Peter.

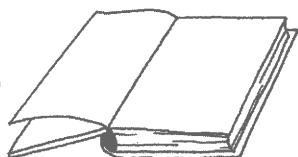

Libro ne estas floro. Ĉevalo ne estas frukto.
Du kaj du ne estas tri. Mi ne estas floro, mi estas
homo¹⁹. Kato ne estas homo, kato estas besto.

Kio?

Kio²⁰ estas ĉevalo? – Ĉevalo estas besto.
 Kio estas tablo? – Tablo estas objekto.
 Kio estas libro? – rozo? – pomo? – Peter?

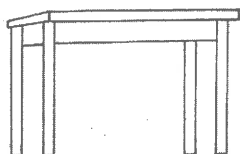
Tio

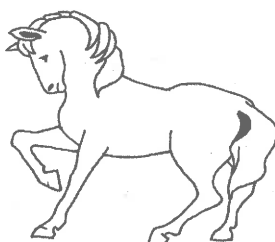
Kio estas tio²¹?
 Tio estas libro.

Kio estas tio?
 Tio estas pomo..

Kio estas tio?

Kio estas tio?

Kio estas tio?

estas frukto. Kio estas

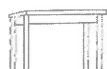

?

estas besto.

Tio estas

. Kio estas

?

Kio estas

?

estas

objekto kaj

estas floro.

estas

kaj

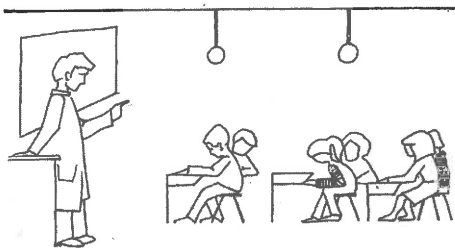
estas besto.

Φτιάξε προτάσεις και γράψε τις:

Παράδειγμα: Pomo estas frukto. Libro ne estas besto.

Pomo		
Rozo		homo.
Libro	estas	besto.
Tablo		floro.
Ĉevalo	ne estas	frukto.
Kato		objekto.
Peter		

Εχουν αλληλογνωριστεί ήδη
όλοι στην τάξη;

Ο καθένας να αυτοσυστηθεί
– στην Εσπεράντο!

GRAMATIKO

Το αλφάβητο της Εσπεράντο:

a [α], **b** [μπ], **c** [τσ], **ĉ** [τσ παχύ], **d** [ντ], **e** [ε], **f** [φ], **g** [γκ], **ĝ** [τζ παχύ], **h** [χ όπως: χέρι], **ĥ** [χ όπως: χαρά], **i** [ι], **j** [γι όπως: Γιώργος, Γιάννης], **ĵ** [ζ παχύ], **k** [κ], **l** [λ], **m** [μ], **n** [ν], **o** [ο], **p** [π], **r** [ρ], **s** [σ], **ŝ** [σ παχύ], **t** [τ], **u** [ου], **ŭ** [ου κοφτό όπως: φλάουτο], **v** [β], **z** [ζ].

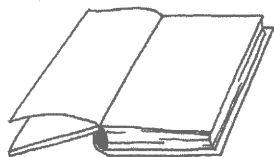
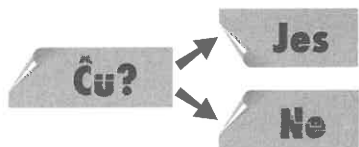
Προφορά και τονισμός:

Ολες οι λέξεις στην Εσπεράντο προφέρονται έτσι ακριβώς όπως γράφονται. Η Εσπεράντο δεν έχει σημεία τονισμού. Οι πολυσύλλαβες λέξεις τονίζονται στην παραλήγουσα. Αν σε κάποια λέξη υπάρχουν δύο συνεχόμενα φωνήεντα, το καθένα τους συλλαβίζεται ξεχωριστά.

Λεξιλόγιο:

1 – εγώ, 2 – είμαι, 3 – εσύ, εσείς, 4 – γάτα, 5 – ζώο, 6 – άλογο, 7 – τραπέζι, 8 – αντικείμενο, πράγμα, 9 – βιβλίο, 10 – τριαντάφυλλο, 11 – λουλούδι, 12 – μήλο, 13 – φρούτο, 14 – ένας, μία, ένα, 15 – και, 16 – δύο, 17 – δεν, 18 – τρία, 19 – άνθρωπος, 20 – τι, 21 – αυτό.

2 DUA LECIONO

Ĉu¹ tio estas tablo?
Ne, tio ne estas tablo.
Ĉu tio estas libro?
Jes², tio estas libro.

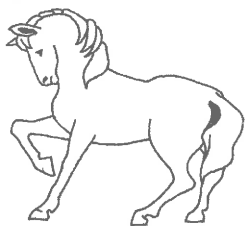

Ĉu tio estas rozo?
Jes, tio estas rozo.

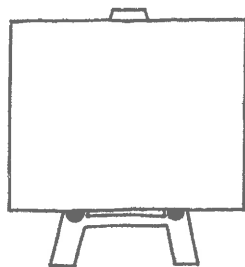
Ĉu rozo estas floro? Jes, rozo estas floro.
Ĉu ĉevalo estas besto? Jes, ĉevalo estas besto.
Ĉu libro estas besto? Ne, libro ne estas besto,
libro estas objekto. Ĉu vi estas Maria? Jes.

Sed

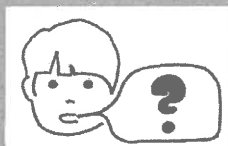

Ĉu ĉevalo estas frukto?
Ne, ĉevalo ne estas frukto,
ĉevalo estas besto.

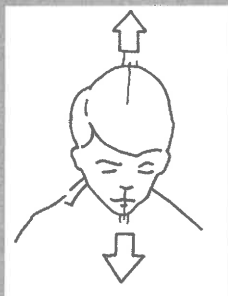
Pomo estas frukto,
sed³ ĉevalo estas besto.

Ĉu tio estas tablo?
Ne, tio ne estas tablo,
sed – tabulo⁴.
Ĉu tabulo estas besto?
Ne, tabulo ne estas besto,
sed objekto.

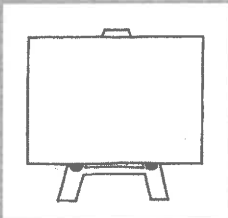
ĉu?

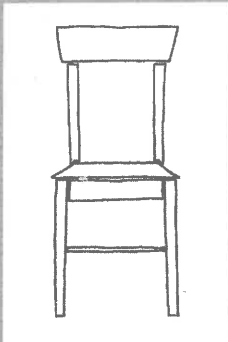
jes

ne

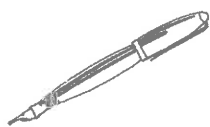
tabulo

seĝo

krajono

plumo

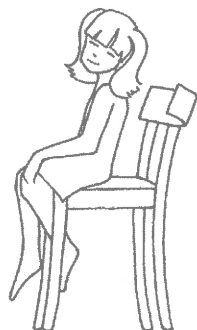
hundo

sur

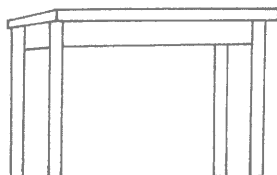
kie?

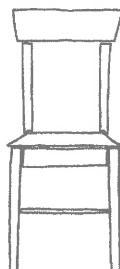
sidas

Ankaŭ

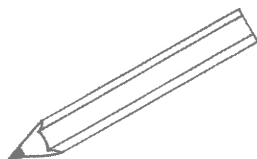
Kato estas besto. Ankaŭ⁵ ĉevalo estas besto.
 Tabulo estas objekto.
 Ankaŭ libro estas objekto.

Tio estas tablo.

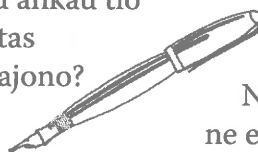

Ĉu ankaŭ tio estas tablo?
 Ne, tio estas seĝo⁶.

Tio estas krajono⁷.

Ĉu ankaŭ tio
 estas
 krajono?

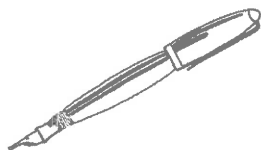

Ne, tio
 ne estas
 krajono, sed plumo⁸.

Rozo estas floro. Ĉu ankaŭ libro estas floro?
 Ne, libro ne estas floro, sed objekto.
 Mi estas homo. Ankaŭ vi estas homo.

La

Kio estas tio?
 Tio estas plumo.
 La⁹ plumo estas objekto.

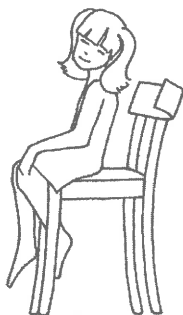
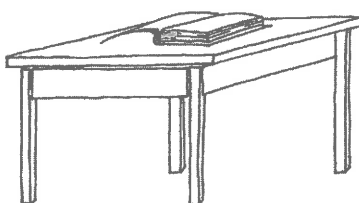

Tio estas hundo¹⁰.
 La hundo estas besto.

Kie?

- Sur

Tablo kaj libro.
La libro estas
sur¹¹ la tablo.
Kie¹² estas la libro?
- Sur la tablo.

Maria sidas¹³.
Kie sidas Maria?
Maria sidas sur la seĝo.

Peter staras¹⁴.
Kie staras Peter?
Sur la planko¹⁵.

Li

Peter staras.
Li¹⁶ staras sur la planko.

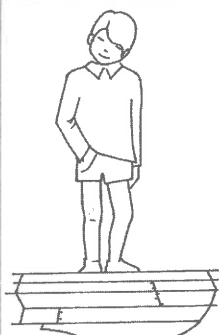
Ŝi

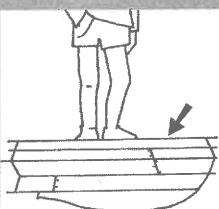
Maria sidas. Kie ŝi¹⁷ sidas?
Ŝi sidas sur la seĝo.

Konversacio:

- Maria, ĉu vi sidas?	- Jes, Peter, mi sidas.
- Kie vi sidas?	- Mi sidas sur la seĝo.
- Ĉu ankaŭ mi sidas?	- Ne, vi ne sidas, vi staras.
- Maria, kie estas la libro?	- La libro estas sur la tablo.
- Ĉu ankaŭ la kraĵono estas sur la tablo?	- Ne, la kraĵono ne estas sur la tablo, sed sur la planko.

staras

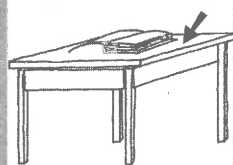
sur

li

ŝi

sur la tablo

Respondu (απάντησε):

– Ĉu rozo estas floro? Ĉu ĉevalo estas besto? Ĉu ankaŭ krajono estas besto? Kie sidas Maria? Ĉu ankaŭ Peter sidas? Kie estas la libro? Kio estas sur la planko? Ĉu ankaŭ vi estas Peter?

Kompletigu (συμπλήρωσε):

..... estas besto. Kio tio? estas pomo.
la tablo estas floro? Ne, la tablo estas floro, objekto.
La libro estas la tablo. Peter staras la planko. Maria
sidas sur la Ĉi ne staras, sidas. Hundo estas
kaj kato estas besto. Tio ne estas pomo, seĝo.

GRAMATIKO

Ĉu

Ĉu tio estas pomo? Αυτό είναι μήλο; Ĉu vi estas Maria? Είσαι η Μαρία; Ĉu vi sidas? Κάθεσαι; Η λέξη *ĉu* τίθεται στην αρχή μίας ερωτηματικής πρότασης (εφ' όσον στην πρόταση δεν περιέχεται κάποια άλλη, συγκεκριμένη ερωτηματική λέξη).

La

Tio estas hundo. Αυτό είναι (ένας) σκύλος. La hundo estas besto. Ο σκύλος είναι (ένα) ζώο. Tio estas plumo. Αυτό είναι (μία) πένα. La plumo estas sur la planko. Η πένα είναι (πάνω) στο πάτωμα.

Η λεξούλα **la** (οριστικό άρθρο) μπροστά από μία λέξη υποδεικνύει, ότι μιλάμε για κάτι που ήδη είναι γνωστό, για κάτι που π.χ. ήδη αναφέραμε, για κάτι που βλέπουμε ή για κάτι αναμφίβολα συγκεκριμένο. Το οριστικό άρθρο **la** δεν μπαίνει μπροστά από κύρια ονόματα. Χρησιμοποιείται εκεί που στα ελληνικά μπορεί να υπάρχουν λέξεις όπως αυτός, εκείνος, ετούτος κλπ. Δεν χρησιμοποιείται εκεί που στα ελληνικά θα λέγαμε κάποιος, όλοι κλπ ούτε όταν αναφερόμαστε σε μία ολότητα (π.χ. Το λιοντάρι είναι άγριο ζώο. Leono estas sovaĝa besto *χωρίς το la!*)

Να θυμάσαι:

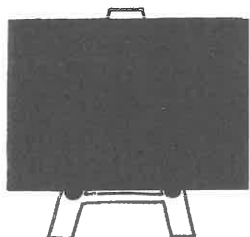
Ĉu rozo estas floro? – Το τριαντάφυλλο είναι λουλούδι; Ĉu la rozo estas sur la tablo? – Το τριαντάφυλλο (αυτό) είναι πάνω στο (σ' αυτό το) τραπέζι;

Λεξιλόγιο:

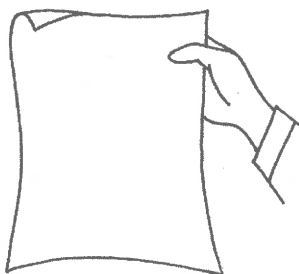
1 – ĉu (λέξη στην αρχή μίας ερωτηματικής πρότασης), μήπως, 2 – vai, 3 – αλλά, όμως, 4 – πίνακας (τάξης), 5 – επίσης, 6 – καρέκλα, 7 – μολύβι, 8 – πένα, 9 – ο, η, το (οριστικό άρθρο), 10 – σκύλος, 11 – επάνω σε, επί, 12 – πού; 13 – κάθομαι, 14 – στέκομαι, 15 – πάτωμα, 16 – αυτός, 17 – αυτή.

3 TRIA LEClONO

Kia?

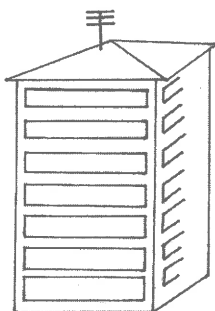

La tabulo estas nigra¹.
Kia² estas la tabulo? – Nigra.

Kia estas la papero³?
La papero estas blanka⁴.

Mal-

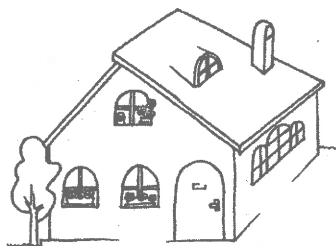
Granda⁵ domo⁶.

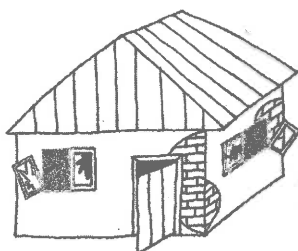
Malgranda⁷ domo.

Ŝi estas bela⁸. Ŝi estas malbela⁹. Ankaŭ Maria estas bela.

Bela domo.

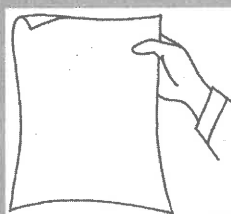
Malbela domo.

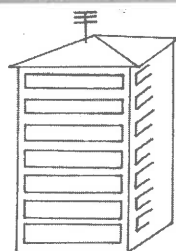
kia?

nigra

blanka

papero

granda

malgranda

bela, malbela

ĉokolado

bona

malbona

glaso

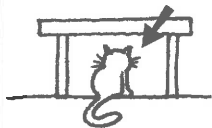
en

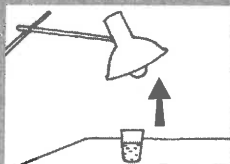
akvo

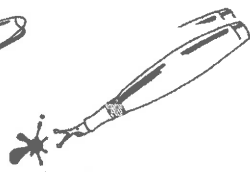
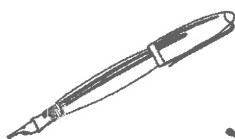
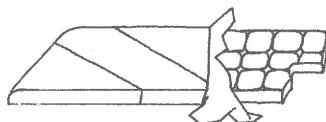
apud

sub

super

Ĉokolado¹⁰ estas bona¹¹. Bona plumo. Malbona plumo.

Ĉevalo estas granda besto. Ĉu ankaŭ kato estas granda besto? Ne, kato ne estas granda besto. Sur granda tablo estas malgranda objekto. Tio estas bona hundo.

Kie?

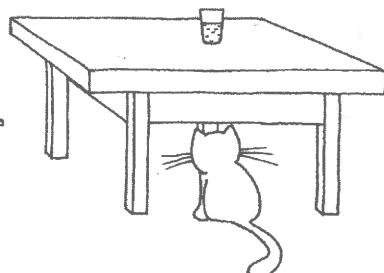
Sur

En

Apud

Sub

Super

La tablo staras sur la planko. Sur la tablo estas glaso¹². En¹³ la glaso estas akvo¹⁴. Apud¹⁵ la tablo estas seĝo. Sub¹⁶ la tablo estas kato. Super¹⁷ la tablo estas lampo¹⁸.

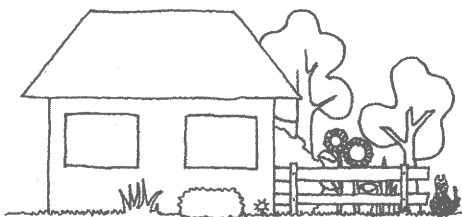
Kie estas la glaso? – La glaso estas sur la tablo.

Kie estas la akvo? – La akvo estas en la glaso.

Kie estas la seĝo? – La seĝo estas apud la tablo.

Kie estas la kato? – La kato estas sub la tablo.

Kie estas la lampo? – Super la tablo.

Bela domo, ĉu ne?

Apud la domo estas malgranda ĝardeno¹⁹.

En la ĝardeno estas arbo²⁰ kaj sub la arbo sidas granda hundo. La hundo estas nigra.

Kiu?

Mi

Vi

Li

Ŝi

Ĝi

Ni

Vi

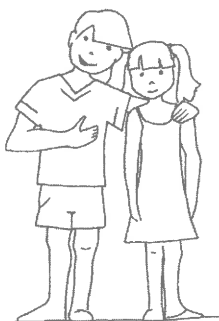
Ili

Kiu²¹ estas mi?
Mi estas Maria.

Kiu estas mi?
Mi estas Peter.

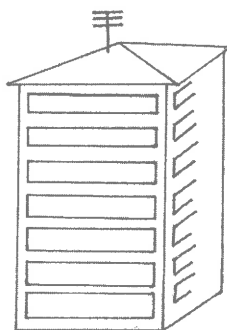
Ni²² estas
Maria kaj Peter.

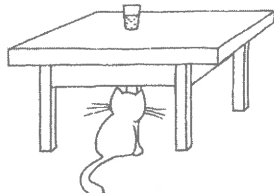
Ŝi estas Maria kaj li estas Peter.
Ili²³ estas Maria kaj Peter.

Tio estas hundo.
~~Ki~~ ~~Ŝi~~ Ĝi²⁴ estas nigra.

Tio
estas
domo.
Ĝi
estas
granda.

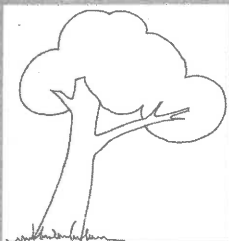
Kie estas la tablo?
Ĝi estas sur la planko.
Kie estas la seĝo?
Ĝi estas sur la planko,
apud la tablo.
Kie estas la kato?
Ĝi estas sub la tablo.

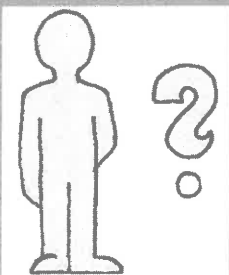
lampo

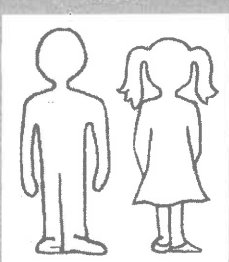
ĝardeno

arbo

kiu?

li

ŝi

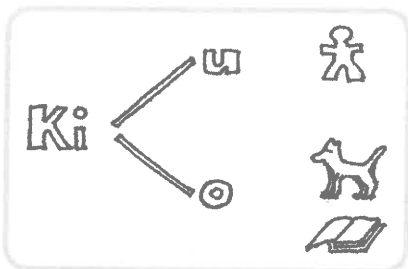

ĝi

ĝi

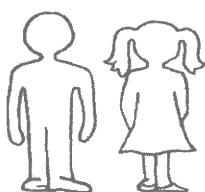
ni

mi

vi

li

ŝi

ĝi

ĝi

ni

vi

ili

mi + mi = ni

vi + vi = vi

li + ŝi = ili

li + li = ili

ŝi + ŝi = ili

ĝi + ĝi = ili

Konversacio

- Kiu vi estas?
- Kie vi estas?
- Kio estas apud la domo?
- Kio estas en la ĝardeno?
- Kia floro?
- Ĉu ankaŭ mi estas bela?
- Ĉu ankaŭ kato estas en la ĝardeno?
- Ĉu ankaŭ vi estas sub la tablo?

- Mi estas Peter.
- Mi estas en la domo.
- Apud la domo estas malgranda ĝardeno.
- En la ĝardeno estas granda arbo kaj sub ĝi estas bela floro.
- Malgranda, bela rozo.
- Jes Maria, ankaŭ vi estas bela.
- Ne, ĝi estas en la domo, sub la tablo.
- Ne. Mi staras apud vi.

Φτιάξε ερωτήσεις και απαντήσεις!

Παράδειγμα: Kia estas la tabulo? – La tabulo estas nigra.

Kia estas la

La estas

ĝardeno

ĉevalo

papero

malgranda

bona

nigra

tabulo

domo

kato

ĉokolado

plumo

bela

granda

blanka

malbona

malbela

Respondu (απάντησε):

Kie estas la ĝardeno? Kia estas la tabulo? Kie estas la lampo? Kiu estas en la domo? Kie estas la seĝo? Kia estas la ĉokolado? Ĉu ĉevalo estas malgranda besto? Kio estas sur la tablo? Kie estas la akvo? Ĉu la lampo estas sub la tablo? Ĉu Maria estas bela?

Legu (διάβασε):

Tio estas malbona plumo. Maria sidas sur la seĝo, apud la tablo. Sur la tablo estas granda libro. Rozo estas bela floro. Peter sidas sur blanka ĉevalo. Ĉu ankaŭ vi sidas sur ĉevalo?

GRAMATIKO

-o

Libro, domo, ĉevalo, tablo, rozo, kato.

Στην Εσπεράντο όλα τα ουσιαστικά λήγουν σε -o.

-a

Bela, granda, blanka, nigra, bona.

Στην Εσπεράντο όλα τα επίθετα λήγουν σε -a.

mal-

Bela, malbela. Ομορφος, άσχημος. Granda, malgranda. Μεγάλος, μικρός. Με το πρόθημα **mal-** προσδίδεται στη λέξη η έννοια του αντίθετου.

ĝi

Tio estas seĝo. Ĝi estas nigra. Αυτό είναι μία καρέκλα. (Αυτή) είναι μαύρη. Tio estas kato. Ĝi sidas. Αυτό είναι μία γάτα. (Αυτή) κάθεται.

Στην Εσπεράντο τα αντικείμενα και τα ζώα είναι γένους ουδετέρου, γι' αυτό υποδεικνύονται με την αντωνυμία **ĝi**.

Λεξιλόγιο:

1 – μαύρος (-η, -ο), 2 – τι είδους, τι, 3 – χαρτί, 4 – άσπρος (-η, -ο), 5 – μεγάλος (-η, -ο), 6 – σπίτι, 7 – μικρός (-ή, -ό), 8 – όμορφος (-η, -ο), 9 – άσχημος (-η, -ο), 10 – σοκολάτα, 11 – καλός (-ή, -ό), 12 – ποτήρι, 13 – μέσα, εντός, 14 – νερό, 15 – δίπλα, 16 – κάτω από, υπό, 17 – πάνω από, υπέρ, 18 – λάμπα, 19 – κήπος, 20 – δέντρο, 21 – ποιος, -α, -ο, 22 – εμείς, 23 – αυτοί (-ές, -ά), 24 – αυτό (προσωπική αντωνυμία για αντικείμενα και ζώα).

4 KVARA LECIONO

Mia

Via

Lia

Ŝia

Nia

Ilia

mia

via

lia

ŝia

nia

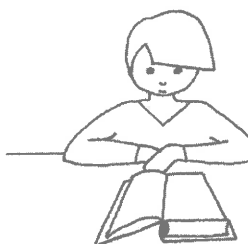
ilia

Mi kaj mia¹ libro.
Tio estas mia libro.

Vi kaj via² libro.
Tio estas via libro.

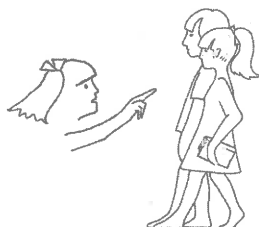
Li kaj lia³ libro.
La libro estas lia.

Ŝia⁴ libro.
La libro estas ŝia.

Nia⁵ libro.

Via libro.

Ilia⁶ libro.

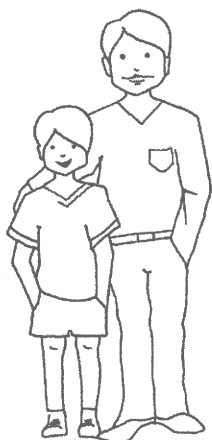

Nia domo estas bela. Apud nia domo estas malgranda ĝardeno. Ĉu tio estas via kraĵono? Ne, ĝi ne estas mia, sed ŝia. Tio estas mia plumo. Lia plumo estas malbona. Ili estas en nia ĝardeno. Ilia domo estas apud via domo. Ĉu nia hundo estas en via ĝardeno?

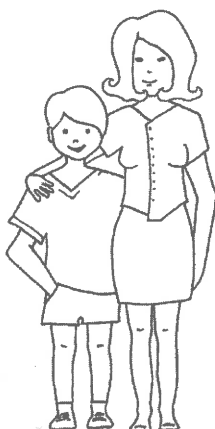
-ino

Peter estas knabo⁷. Maria estas knabino⁸.
Li estas knabo kaj ŝi estas knabino.

Mi kaj mia patro⁹.
Tio estas mia patro.

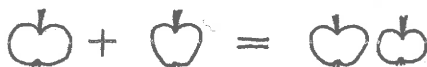

Mia patrino¹⁰.
Tio estas mia patrino.

Mia patro ne estas knabo, li estas viro¹¹. La patrino estas virino¹². Ĉu ankaŭ Peter estas virino? Ne, li estas knabo. Maria estas bela kaj bona knabino. Kia estas la patrino? Ŝi estas bona.

-j

Unu pomo kaj unu pomo estas du pomoj¹³.

Bela rozo.

Tri belaj rozoj.

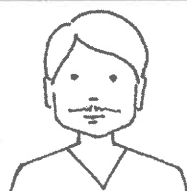
Niaj libroj.

knabo

knabino

patro

patrino

granda knabo

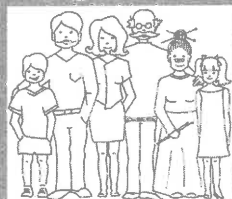
viro

granda knabino

virino

pomoj

familio

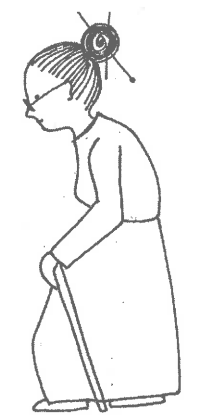
avo

avino

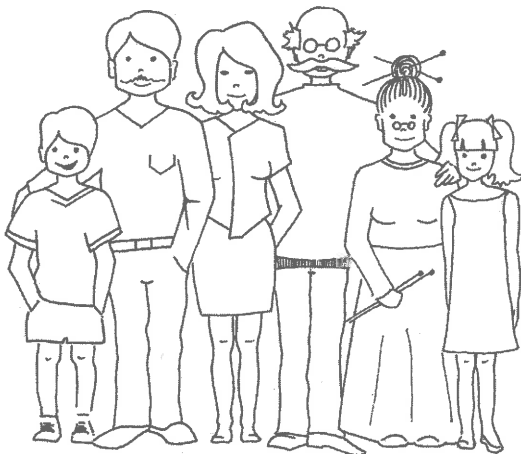
juna

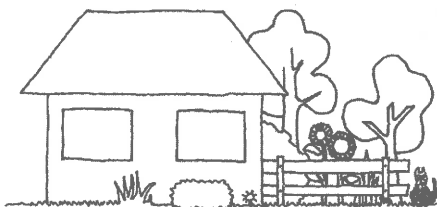
maljuna

 Kato kaj hundo estas bestoj. En nia ĝardeno estas du grandaj arboj. Apud la tablo estas tri seĝoj. Sur la tablo estas bela libro. Ĉu ĝi estas via? – Jes, ĝi estas mia.

LA FAMILIO

Tio estas mia familio: mi, Maria, la patro, la patrino, la avo¹⁴ kaj la avino¹⁵. Mi estas knabo kaj Maria estas knabino. La patro kaj la avo estas viroj. La patrino kaj la avino estas virinoj. Mi estas juna¹⁶. Ankaŭ Maria estas juna. Sed la avo kaj la avino estas maljunaj.

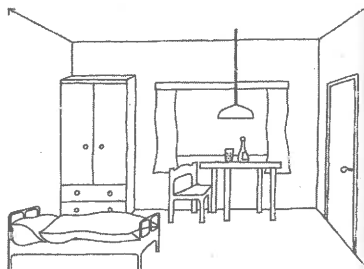

Mia familio loĝas¹⁷ en malgranda, sed bela domo. La domo estas en granda urbo¹⁸. Apud nia domo estas ĝardeno. En la ĝardeno estas arboj kaj floroj. En la domo

loĝas mi, Maria, la patro, la patrino, la avo kaj la avino.

En la domo estas kvar ĉambroj¹⁹. En mia ĉambro estas tablo, seĝo, lito²⁰, ŝranko²¹ kaj lampo. En la ĉambro estas ankaŭ pordo²² kaj du fenestroj²³.

Nia hundo ne loĝas en la domo. Ĝi loĝas en la ĝardeno. Nia familio estas granda. Ĉu ankaŭ via familio estas granda?

Respondu (απάντησε):

Kie loĝas la familio? Kie estas la domo? Kio estas apud la domo? Kio estas en la ĝardeno? Kiu loĝas en la domo? Kio estas en la ĉambro? Ĉu ankaŭ la hundo loĝas en la domo?

Διηγέσου κάτι για την οικογένειά σου!

Memoru (Να θυμάσαι):

Ĉu tio estas via plumo? Αυτή η πένα είναι δική σου;
Ne, ĝi ne estas mia. Οχι, (αυτή) δεν είναι δική μου.

GRAMATIKO

-a

Mia libro. Το βιβλίο μου. Via plumo. Η πένα σου (σας). Lia patro. Ο πατέρας του. Ĝia avino. Η γιαγιά της. Nia domo. Το σπίτι μας. Ilia hundo. Ο σκύλος τους.

Unua, dua, tria... Πρώτος (-η,-ο), δεύτερος (-η,-ο), τρίτος (-η,-ο)... Με την κατάληξη **-a** σχηματίζονται όχι μόνο τα επίθετα, αλλά και οι κτητικές αντωνυμίες όπως και τα τακτικά αριθμητικά.

-ino

Knabo kaj knabino. (Ένα) αγόρι και (ένα) κορίτσι.
Viro kaj virino. (Ένας) άντρας και (μία) γυναίκα.
Με το επίθημα **-ino** σχηματίζεται το θηλυκό γένος.

-j

Arbo – arboj. Δέντρο – δέντρα. Belaj floroj. Ωραία λουλούδια. Niaj libroj. Τα βιβλία μας.
Ο πληθυντικός αριθμός σχηματίζεται με την κατάληξη **-j**.

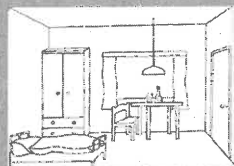
Λεξιλόγιο:

1 – (δικός, -ή, -ό) μου, 2 – (...) σου, σας, 3 – (...) του, 4 – (...) της, 5 – (...) μας, 6 – (...) τους, 7 – αγόρι, 8 – κορίτσι (-ino: κατάληξη ενδεικτική του θηλυκού γένους), 9 – πατέρας, 10 – μητέρα, 11 – άνδρας, 12 – γυναίκα, 13 – μήλα (-j: κατάληξη πληθυντικού), 14 – παππούς, 15 – γιαγιά, 16 – νεαρός (-ή, -ό), 17 – κατοικώ, μένω, 18 – πόλη, 19 – δωμάτια, 20 – κρεβάτι, 21 – ντουλάπι, 22 – πόρτα, 23 – παράθυρα.

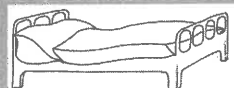
Ας παίξουμε: Να φτιάξουμε προτάσεις έτσι ώστε στην πρόταση που θα ακολουθεί να επαναλαμβάνεται κάποια από τις λέξεις της προηγούμενης κ.ο.κ.

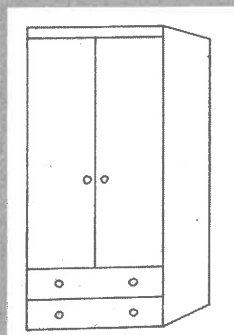
urbo

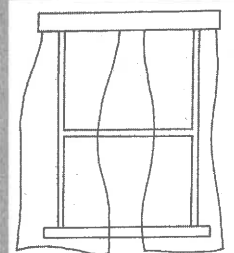
ĉambro

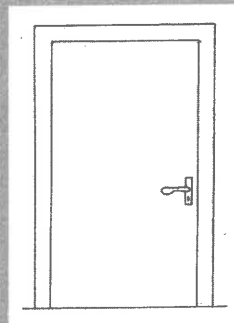
lito

ŝranko

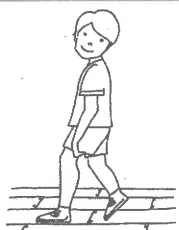

fenestro

pordo

5 KVINA LEClONO

iras

al

de

parolas

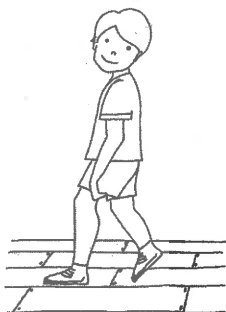
nun

skribas

legas

- Ĉu Peter sidas?
- Ne, Peter ne sidas.
- Ĉu li staras?
- Ne, li ne staras.

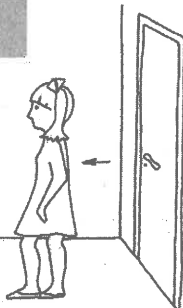
Peter iras¹.

Li iras sur la planko.

Al

De

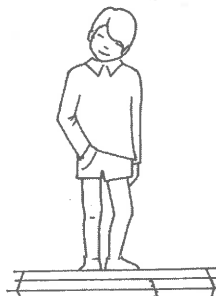

Peter iras al² la pordo. Maria iras de³ la pordo.

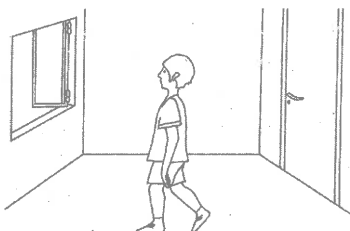
Nun

Nun⁴ Peter sidas.

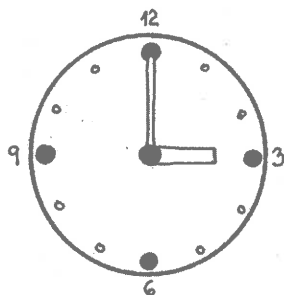
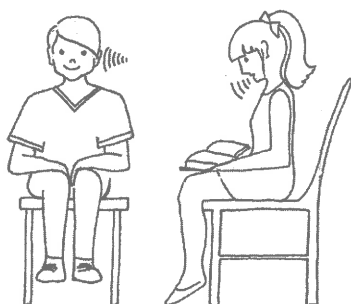
Nun li staras.

Nun Peter iras
de la pordo al la fenestro.

Nun Peter sidas kaj skribas⁵.

Maria nun legas⁶.
 Ŝi parolas⁷ kaj Peter aŭskultas⁸. Nun estas la tria horo⁹.

Kiu?

Tiu

Kie?

Tie

Kiu estas en la ĉambro? – En la ĉambro estas tiu¹⁰ knabo.
 Ĉu tiu viro estas via patro? – Jes, li estas mia patro.
 Kiu¹¹ domo estas via? – Nia domo estas tiu apud via domo.
 Kie estas Maria? – Ŝi estas tie¹², en la ĉambro.
 Kiu estas tie? – Tie estas via amiko¹³ Jozef.
 Kie estas mia plumo? – Ĝi estas tie, sur la tablo.
 Ĉu tiu libro estas via? Ne, ĝi ne estas mia, ĝi estas de mia
 patro. Tiu libro estas bona.

Havas (legas, skribas, aŭskultas...)

-n

Maria legas.
 Maria legas libron¹⁴.

Peter skribas.
 Peter skribas leteron¹⁵.

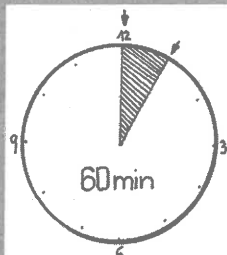
Peter havas¹⁶ libron.

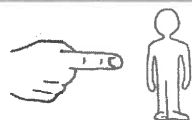
„Mi amas¹⁷ vin¹⁸!”

aŭskultas

60min
 horo

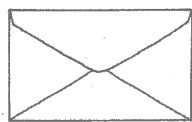
tiu

tie

amikoj

letero

amas

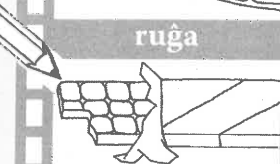
havas

vazo

ruĝa

bruna

Mi amas mian patrinon. Ĉu vi havas bonan amikon? Jes, mi havas tri bonajn amikojn. Tiu knabino ne havas amikinojn. Nia avo havas belan hundon. Ĉu vi aŭskultas min? Jes, mi aŭskultas vin! Vi havas belan ĝardenon.

EN LA ĈAMBRO

Peter sidas sur la seĝo, apud la tablo. Maria iras al li. „Ĉu vi legas libron?“ – „Ne, Maria, mi skribas leteron.“ Peter skribas kaj apud li, sur la planko, estas la hundo. Maria nun iras al la fenestro. Sur la tablo staras glaso kaj vazo¹⁹. En la glaso estas akvo kaj en la vazo estas floro. Tiu floro estas rozo. Sur la tablo estas ankaŭ ĉokolado kaj plumo. La plumo estas nigra, la rozo estas ruĝa²⁰ kaj la ĉokolado estas bruna²¹. Maria parolas, sed Peter ne aŭskultas ŝin. Li skribas leteron al amiko.

Kompletigu (συμπλήρωσε, όπου απαιτείται, την κατάληξη -n):

Mi legas bela libro. Mia avo havas bela ĝardeno. Ĉu vi amas mi? Mi ne aŭskultas vi. Li skribas letero. Ŝi iras al la ĝardeno. Mi amas mia patrino. Li havas tri belaj libroj. Ŝia avo havas du blankaj ĉevaloj. Kio vi legas? Mi ne havas amikino. Ĉu vi amas tiu homo? Peter skribas letero al la patro.

Memoru (να θυμάσαι):

Kiu estas tiu homo? Ποιός είναι αυτός ο άνθρωπος;
Kiu domo estas via? Ποιό σπίτι είναι δικό σου;
Mi amas mian patrinon. Αγαπάω τη μητέρα μου.
Min amas mia patrino. Η μητέρα μου με αγαπάει.

Respondu (απάντησε):

Kie sidas Peter? Ĉu li legas libron? Kio estas apud li sur la planko? Kio estas sur la tablo? Al kiu Peter skribas leteron? Kia estas la plumo? Kia estas la rozo? Kia estas la ĉokolado? Ĉu vi havas hundon? Ĉu vi havas amikojn? Ĉu vi legas librojn? Ĉu vi amas vian patrinon?

Skribu frazojn (γράψε προτάσεις):

Ekzemplo (παράδειγμα): Mia amiko **legas** belan libron.

Tiu amiko iras **al** nia domo.

Tiu	arbo	iras		via		domo
Juna	floro	estas	<i>al</i>	mia		lito
Bona	libro	loĝas	<i>de</i>	nigra		muziko
Bruna	knabo	legas	<i>sur</i>	granda		ĉambro
Malbona	amiko	skribas	<i>super</i>	malgranda	-n	ĝardeno
Granda	ĉevalo	aŭskultas	<i>apud</i>	malbela		fenestro
Blanka	hundo	havas	<i>sub</i>	bruna		ŝranko
Ruĝa	avino	staras	<i>en</i>	bela		planko
Bela	patro	sidas		nia		letero
Mia	viro	amas		tiu		vazo

GRAMATIKO

al

Mi iras al la domo. Πηγαίνω στο σπίτι.

Mi skribas al mia patro. Γράφω στον πατέρα μου.

Η λέξη *al* είναι μία πρόθεση, που εκφράζει την δοτική πτώση, που στη σημερινή μας γλώσσα αποδίδεται κυρίως με τις λέξεις στον, στην, στο κλπ. (σε ποιόν; σε τι;).

de

La pordo de la ĉambro. Η πόρτα του δωματίου.

La libro estas de via patro. Το βιβλίο είναι του πατέρα σου.

Η λέξη *de* είναι μία πρόθεση, που εκφράζει τη γενική πτώση (ποιού; ποιάς;).

-n

Mi sidas. Mi sidas sur seĝo. Mi legas. Mi legas libron.

Κάθομαι. Κάθομαι (επάνω) σε μία καρέκλα. Διαβάζω. Διαβάζω ένα βιβλίο.

Τα κύρια μέρη μίας πρότασης, που συνήθως βρίσκονται στην αρχή, είναι και στην Εσπεράντο το υποκείμενο (ποιός; τι;) και το κατηγορούμενο (τι γίνεται;). Επιπλέον μέρος της πρότασης είναι το αντικείμενο. Το αντικείμενο συνδέεται στην πρόταση ή με μία πρόθεση (*sur seĝo*) ή παίρνει την κατάληξη *-n* (*libron*), αν ανταποκρίνεται στην αιτιατική πτώση (ποιόν; ποιάν; ποιό;). Στην Εσπεράντο λοιπόν υπάρχουν δύο μόνο πτώσεις: η ονομαστική και η αιτιατική. Αντί των υπολοίπων πτώσεων στην Εσπεράντο χρησιμοποιούνται προθέσεις.

Λεξιλόγιο:

1 – πηγαίνω, 2 – σε, προς, 3 – από, εκ, του, της, των (γενική) 4 – τώρα, 5 – γράφω, 6 – διαβάζω, 7 – μιλώ, 8 – ακούω προσεκτικά, 9 – ώρα, 10 – αυτός, -ή, -ό, 11 – ποιός, -ά, -ό, ο οποίος, -α, -ο, 12 – εκεί, 13 – φίλος, 14 – βιβλίο (η κατάληξη *-n* είναι δηλωτική της αιτιατικής), 15 – (ποιά;) επιστολή (αιτ.), 16 – έχω, 17 – εγώ αγαπώ, 18 – εσένα, σε, εσάς, σας, 19 – βάζω, 20 – κόκκινος, -η, -ο, 21 – καφέ.

As παίξουμε: Κάποιος λέει μία πρόταση. Κάποιος άλλος την επαναλαμβάνει προσθέτοντας όμως μία ακόμη λέξη.

6 SESA LECIONO

1

unu

2

du

3

tri

4

kvar

5

kvin

6

ses

7

sep

8

ok

9

naŭ

10

dek

Kiom?

$$1 + 1 = 2$$

Unu kaj unu estas du.

Kiom estas tri kaj kvar?

Kiom estas du kaj ses?

Kiom estas ses kaj tri?

$$? = 1 + 1 ?$$

Kiom¹ estas unu kaj unu? – Du.

Tri kaj kvar estas sep.

Du kaj ses estas ok.

Ses kaj tri estas naŭ.

Kun

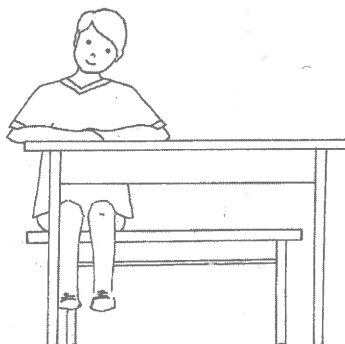

Peter sidas apud la tablo.

Maria sidas apud li.

Peter sidas **kun**² Maria.

Sen

Peter sidas apud la tablo,

sed Maria ne sidas apud li.

Peter sidas **sen**³ Maria.

La patro iras kun la hundo al la ĝardeno. Nun mi ne havas amikojn, mi estas sen amikoj. Tiu ĉambro ne havas fenestrojn: ĝi estas sen fenestroj. Mia avo estas sen haroj⁴. Li estas senhara.

Per

Mi skribas. Mi skribas per⁵ plumo. Mi parolas per la buŝo⁶ kaj aŭskultas per la oreloj⁷. Maria skribas per ruĝa krajono.

kun

sen

haroj

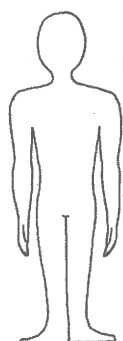
per

buŝo

orelo

LA HOMA KORPO⁸

Sur la homa
korpo estas
kapo⁹,
du manoj¹⁰
kaj du
piedoj¹¹.

Sur la kapo estas du oreloj, du
okuloj¹², nazo¹³, buŝo kaj haroj.

Sur la mano estas kvin fingroj¹⁴.

Per la oreloj ni aŭskultas, per la okuloj ni rigardas¹⁵ kaj
per la buŝo ni parolas. Kion ni faras¹⁶ per la manoj?
Per la manoj ni laboras¹⁷. Kion ni faras per la piedoj?
Per la piedoj ni iras. La kapo estas sur la kolo¹⁸. Sur la
kapo estas haroj. Nia avo ne havas harojn. Ĉu ankaŭ
via avo estas senhara?

Memoru (να θυμάσαι):

Ni parolas per la buŝo kaj aŭskultas per la oreloj.
Μιλάμε με το στόμα και ακούμε με τα αυτιά.

Kompletigu (συμπλήρωσε τις προθέσεις):

Mi skribas la mano. Mi loĝas mia patrino.
Mi sidas vi. Ni aŭskultas la oreloj. La floro
estas la vazo. La seĝo estas la tablo.
La lampo estas la tablo. Mi iras la pordo.
La kapo estas la kolo. Mi parolas la buŝo.
La kato estas la tablo. La avo estas haroj.

Respondu (απάντησε):

Kio estas sur la homa korpo? Kio estas sur la kapo?
Kion ni faras per la manoj? Kion ni faras per la buŝo?
(oreloj? okuloj? piedoj?) Kie estas la kapo? Kio estas
sur la mano? Per kio ni skribas? Ĉu ni laboras per
la piedoj? Ĉu ankaŭ bestoj havas piedojn? Ĉu ankaŭ
ĉevalo havas buŝon?

homa korpo

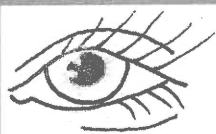
kapo

mano

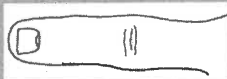
piedo

okulo

nazo

fingro

GRAMATIKO

kun

Mi iras kun la patro. Πηγαίνω (μαζί) με τον πατέρα.

Kun – Η πρόθεση αυτή έχει τη σημασία του μαζί με, από κοινού.

per

Mi skribas per plumo. Γράφω με την πένα. Per kio? Με τι; Per plumo. Με την πένα. Mi iras per ĉevalo. Πηγαίνω με άλογο. Ni parolas per buŝo. Μιλάμε με το στόμα.

Per – Πρόθεση που δηλώνει το μέσον, με το οποίο γίνεται κάτι.

sen

La ĉambro estas sen fenestro. Το δωμάτιο είναι χωρίς παράθυρο.

Sen – χωρίς, δίχως, άνευ.

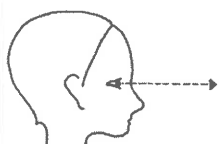
-as

Estas, havas, sidas, staras...

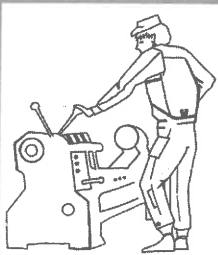
Παρατήρησες, ότι όλα τα ρήματα στον ενεστώτα (παρόν) λήγουν σε „-as”;

Λεξιλόγιο:

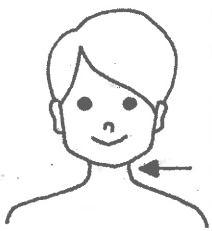
1 – πόσο, 2 – (μαζί) με, 3 – χωρίς, δίχως, 4 – μαλλιά, 5 – με, μέσω: πρόθεση του μέσου (με την πένα), 6 – στόμα, 7 – αυτιά, 8 – το ανθρώπινο σώμα, 9 – κεφάλι, 10 – χέρια, 11 – πόδια, 12 – μάτια, 13 – μύτη, 14 – δάκτυλα, 15 – παρατηρούμε, 16 – κάνουμε, 17 – εργαζόμαστε, 18 – λαιμός.

rigardas

laboras

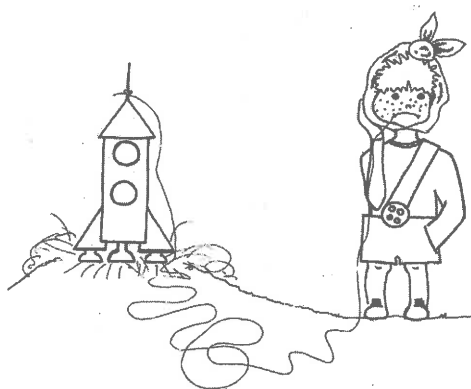

kolo

ANEKDOTO

Dek, naŭ, ok,
sep, ses, kvin,
kvar, tri, du,
unu...

7 SEPA LEClONO

-as

-is

-os

Kion li faras?
Li trinkas¹.

Kion faras Maria?
Ŝi manĝas² ĉokoladon.

Li trinkos³.

Li trinkas.

Li trinkis⁴.

Nia avo estas maljuna. Li estis juna, sed nun li estas maljuna. Peter estas juna, sed ankaŭ li estos maljuna.

LUNDO
MARDO
MERKREDO
ĴAŬDO ← hodiaŭ
VENDREDO
SABATO
DIMANĈO

Unu semajno⁵ havas sep tagojn⁶. La tagoj de la semajno estas: lundo⁷, mardo⁸, merkredo⁹, ĵaŭdo¹⁰, vendredo¹¹, sabato¹² kaj dimanĉo¹³.

Kiu tago estas hodiaŭ¹⁴ (nun)? – Hodiaŭ estas ĵaŭdo. Hieraŭ¹⁵ estis merkredo kaj morgaŭ¹⁶ estos vendredo.

trinkas

manĝas

trinkos

trinkis

LUNDO

tago

LUNDO
MARDO
MERKREDO
ĴAŬDO
VENDREDO
SABATO
DIMANĈO

semajno

(en) la
nuna tago

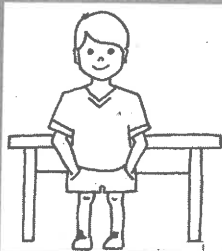
hodiaŭ

(en) la tago
post hodiaŭ

morgaŭ

(en) la tago
antaŭ
hodiaŭ

hieraŭ

antaŭ

malantaŭ

malantaŭ

post

post tio

poste

00:01

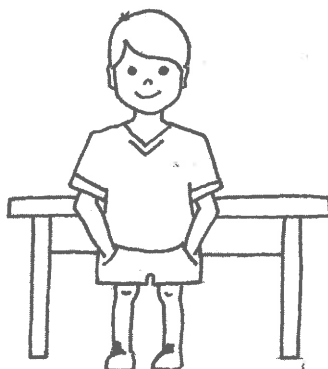
minuto

01:00

horo

Antaŭ

Post

Kie staras Peter?
Ĉu li staras sur (apud, sub,
super) la tablo? Ne, li staras
antaŭ¹⁷ la tablo.

Ĉu ankaŭ Maria staras
antaŭ la tablo?
Ne, ŝi staras
malantaŭ¹⁸ la tablo.

Malantaŭ = post.

Maria staras malantaŭ Peter.
Maria staras post¹⁹ Peter.

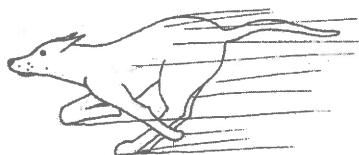
Peter staras antaŭ Maria,
kaj Maria staras post Peter.

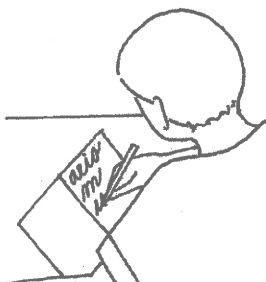
Antaŭ kvin minutoj²⁰ mi sidis, sed nun mi staras.
Post unu horo²¹ mi iros al nia ĝardeno. Hodiaŭ
estas ĵaŭdo, hieraŭ estis merkredo kaj morgaŭ
estos vendredo. Antaŭhieraŭ²² estis mardo kaj
postmorgaŭ²³ estos sabato. Poste²⁴ estos dimanĉo.
Kio estis antaŭ mardo? Antaŭ mardo estis lundo.
Lundo estas la unua tago en la semajno.

Kiel?

-e

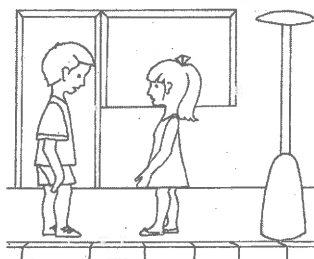
La hundo kuras²⁵ rapide²⁶.
Kiel²⁷ ĝi kuras? – Rapide.

Peter skribas.
Li skribas bele²⁸.
Kiel li skribas? – Bele.

Ĉar

Mi ne skribas, ĉar²⁹ mi ne havas plumon.
La avino iras malrapide, ĉar ŝi estas maljuna.
Hodiaŭ mia patro ne laboras, ĉar estas dimanĉo.

- Saluton³⁰ Maria! Kiel vi fartas?³¹
- Saluton! Dankon³², mi fartas bone.
- Ĉu ankaŭ vi fartas bone?
- Jes, ankaŭ mi fartas bone.
- Kaj kiel fartas via patrino?
- Ankaŭ ŝi fartas bone.

Konversacio

- Saluton Peter!
- Kie vi estis hieraŭ?
- Kun kiu vi estis?
- Ĉu ankaŭ via hundo estis kun vi?
- Kion vi faris en la urbo?
- Ĉu vi iris rapide?
- Kion vi faris poste?
- Ĉu ankaŭ via patrino estis kun vi?

- Saluton Maria!
- Hieraŭ mi estis en la urbo.
- Mi estis kun la patro.
- Jes, ĝi kuris antaŭ ni.
- Ni promenis³³ kaj parolis.
- Ne, ni iris malrapide.
- Poste ni estis en restoracio³⁴.
Ni tie trinkis limonadon.
- Ne, ni estis sen la patrino.
Ŝi laboris en la ĝardeno.

rapide

malrapide

kuras

saluton

dankon

fartas bone

fartas malbone

promenas

limonado

restoracio

Memoru (Να θυμάσαι):

La avino iras malrapide, ĉar ŝi estas maljuna.

Η γιαγιά πηγαίνει (περπατάει) σιγά, επειδή είναι γριά. Antaŭhieraŭ estis mardo kaj postmorgaŭ estos sabato.

Προχθές ήταν Τρίτη και μεθαύριο (θα) είναι Σάββατο.

Respondu (απάντησε):

Kie estis Peter hodiaŭ? Kun kiu li estis? Kion ili faris? Kie estis la patrino? Kio estas hodiaŭ? Kio estos morgaŭ? Kio estis antaŭhieraŭ? Kio estos postmorgaŭ? Kiel skribas Peter? Ĉu la avo estas juna? Ĉu li estis juna? Ĉu vi estos maljuna? Kiel kuras hundo? Kiel vi fartas? Apud kiu vi sidas? Post kiu vi sidas? Kio estas sur la homa korpo?

Kompletigu (συμπλήρωσε):

Hieraŭ est... lundo, hodiaŭ est... mardo kaj morgaŭ est... merkredo. Kion vi far... hieraŭ? Kie vi est... antaŭ kvin minutoj? Antaŭ kvin minutoj mi sid..., sed nun mi star.... . Post unu horo mi ir.... kun mia amiko al la urbo.

GRAMATIKO

-as

-is

-os

Hieraŭ estis lundo, hodiaŭ estas mardo kaj morgaŭ estos merkredo.

Χτες ήταν Δευτέρα, σήμερα είναι Τρίτη και αύριο (θα) είναι Τετάρτη.

Τα ρήματα στον ενεστώτα (παρόν) έχουν την κατάληξη -as, όταν αναφέρονται στο παρελθόν (παρετατικός, αόριστος) την κατάληξη -is και για το μέλλον την κατάληξη -os.

-e

Bone, bele, rapide, malrapide, poste.

Καλά, όμορφα, γρήγορα, σιγά, ύστερα.

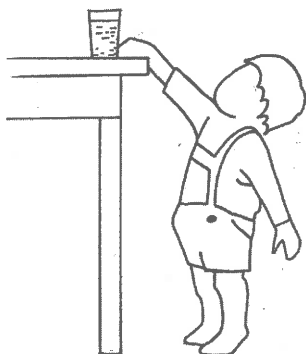
Τα επιρρήματα δημιουργούνται προσθέτοντας στη ρίζα την κατάληξη -e.

Λεξιλόγιο:

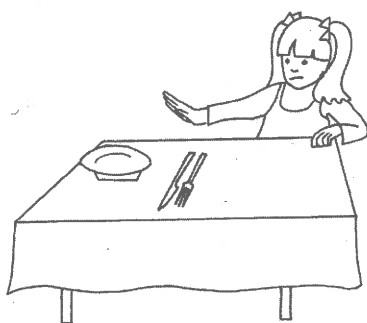
1 - πίνω, 2 - τρώω, 3 - θα πιά, 4 - έπινα, ήπια, 5 - εβδομάδα, 6 - μέρα, 7 - Δευτέρα, 8 - Τρίτη, 9 - Τετάρτη, 10 - Πέμπτη, 11 - Παρασκευή, 12 - Σάββατο, 13 - Κυριακή, 14 - σήμερα, 15 - χτες, 16 - αύριο, 17 - πριν, μπροστά (από), 18 - πίσω (από), 19 - μετά (από), 20 - λεπτό, 21 - ώρα, 22 - προχθές, 23 - μεθαύριο, 24 - ύστερα, μετά, 25 - τρέχω, 26 - γρήγορα, 27 - πώς, 28 - όμορφα, ωραία, 29 - επειδή, 30 - γειά σου, χαιρετε 31 - πώς είσαι, τι κάνεις, 32 - ευχαριστώ, 33 - κάναμε περίπατο, 34 - εστιατόριο.

8 OKA LEClONO

-i

La knabo volas¹ akvon.
Li volas trinki² akvon.

Ŝi ne volas manĝi,
ĉar ŝi estas sata³.

Ĉu vi volas iri kun mi? Mi volas, sed mi ne povas⁴.
Sen plumo mi ne povas skribi. Mi volas legi, sed mi
ne povas, ĉar mi ne havas libron. Mi volas manĝi
kaj trinki. Kion vi volas?

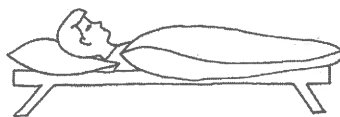
Hundo ne ŝatas⁵ katon.
(Hundo ne amas katon.)

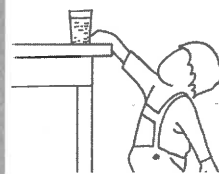
Maria ŝatas ĉokoladon.
Ŝi ŝatas manĝi ĉokoladon.

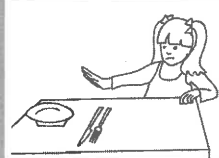
La infanoj⁶ ludas⁷.
La infanoj ŝatas ludi.

Peter dormas⁸ en la lito.
Li ŝatas dormi.

volas trinki

sata

ne povas iri

ŝatas

ne ŝatas

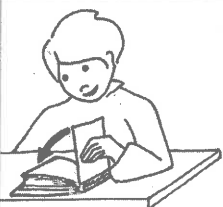
dormas

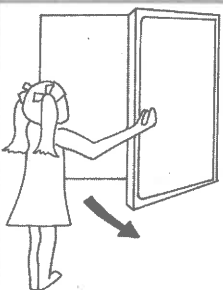
donu!

ankoraŭ

fermas

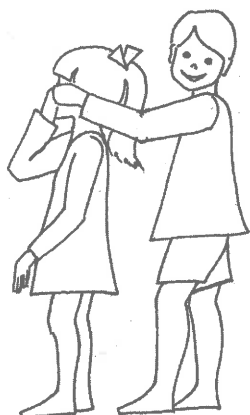
malfermas

botelo

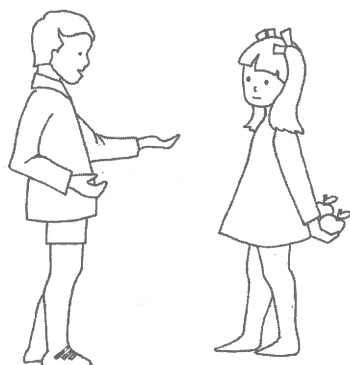
botelo da lakto

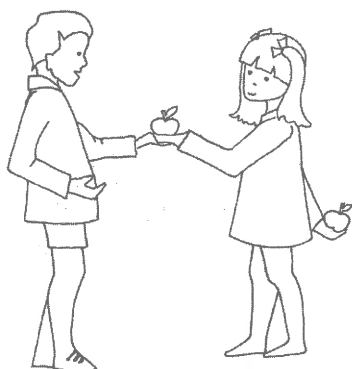
Ĉu Maria povas rigardi?

– Ne, ŝi ne povas rigardi,
ĉar Peter havas la manojn
antaŭ ŝiaj okuloj.

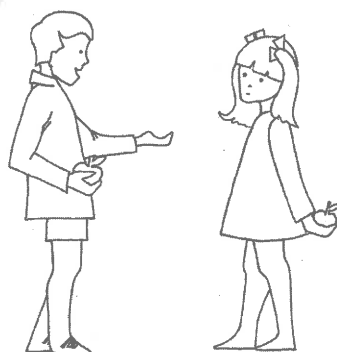
- u!

Maria, donu⁹ al mi
unu pomon!

Maria, donas al
li unu pomon.

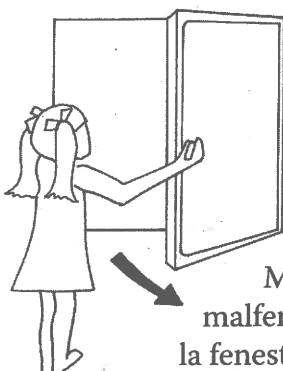
Donu al mi ankoraŭ¹⁰
unu pomon!

La patrino diris¹¹: „Skribu bele!“ Diru al mi, kiom
estas unu kaj unu! Iru rapide! Kion vi diris? Estu
bona!

Peter fermas¹² la libron.

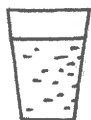

Maria
malfermas
la fenestron.

Malfermu la libron kaj legu! Fermu la pordon kaj
malfermu la fenestron! Skribu malrapide! Fartu bone!
Aŭskultu min!

Da

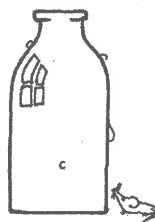
Glaso
da¹³ akvo.

Glaso
de akvo.

Botelo¹⁴
da lakto¹⁵.

Botelo
de lakto.

Kiom da pomoj?

Unu pomo.

Du pomoj.

Tri pomoj...

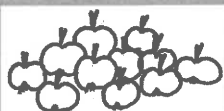

Multaj¹⁶ pomoj.
(Multe da pomoj.)

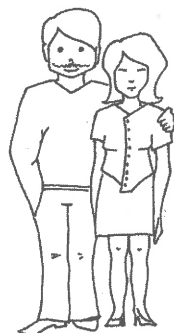

Multaj homoj.
(Multe da homoj.)

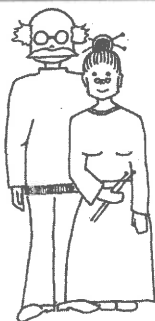
En nia urbo estas
multe da homoj.

multaj
(multe da)

gepatroj

geavoj

gefratoj

365 tagoj

jaro

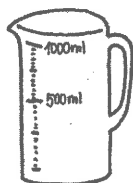

Bele diri:
„donu!“

peti

kilogramo

1L

litro

pano

biero

KIOM ESTAS
UNU KAJ UNU?

demando

UNU KAJ
UNU ESTAS
DU.

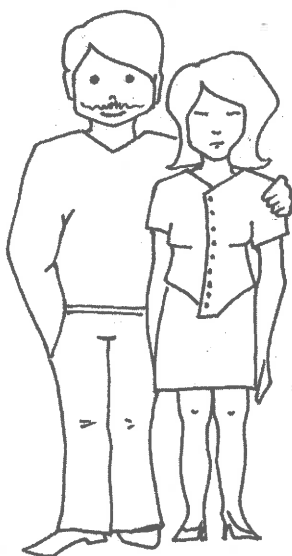
respondo

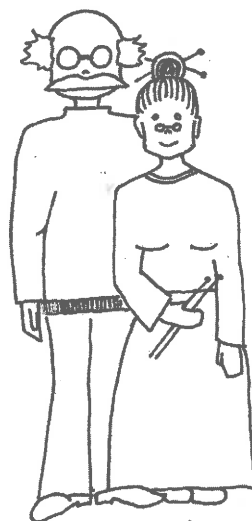
Kiom da pomoj vi havas? Mi havas tri pomojn.
Kiom da fenestroj estas en via ĉambro? En mia
ĉambro estas kvar fenestroj. Kiom da ĉambroj estas
en via domo? En mia domo estas kvin ĉambroj.
Kiom da piedoj havas hundo? Ĝi havas kvar piedojn.

Ge-

LI + ŜI = GE- ... -OJ

Patro kaj patrino
estas **gepatroj**¹⁷.

Avo kaj avino
estas **geavoj**.

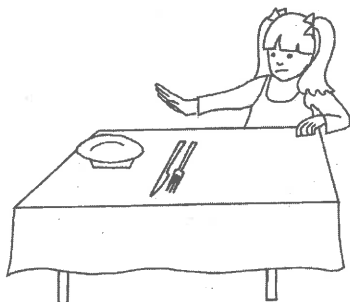
Mi havas bonajn gepatrojn. Avo kaj avino estas
geavoj. Amiko kaj amikino estas **geamikoj**. Ĉu
vi havas multajn **geamikojn**? Jes, mi havas naŭ
geamikojn: kvin amikojn kaj kvar amikinojn. Miaj
gepatroj havas nun multe da laboro. Peter kaj
Maria havas unu patron kaj unu patrino. Peter
kaj Maria estas frato¹⁸ kaj fratino: ili estas **gefratoj**.
Kiom da **gefratoj** vi havas? Mi petas¹⁹, donu al mi
kilogramon²⁰ da pano²¹ kaj du litrojn²² da lakto. Kiom
da jaroj²³ havas viaj **gefratoj**?

Kial?**Ĉar**

Maria ne volas manĝi,
ĉar ŝi estas sata.

Kial²⁴ ŝi ne volas manĝi?

Ĉar ŝi estas sata.

Kial vi ne skribas? Mi ne skribas, ĉar mi ne havas plumon.

Kial vi ŝatas ĉokoladon? Ĉar ĝi estas bona.

Kial vi ne ŝatas bieron²⁵? Ĉar ĝi ne estas bona.

MALGRANDA KNABO

Filip estas malgranda knabo. Li havas multajn geamikojn. Li ŝatas ludi kun Oto, kiu estas lia bona amiko. „Filip, ĉu vi volas ludi?“ – demandas²⁶ la patrino. „Jes, mi volas ludi kun Oto,“ – respondas²⁷ Filip. – „Ne ludu kun Oto, li estas malbona knabo,“ – diras la patrino. – „Ĉu mi estas bona knabo?“ – demandas Filip. – „Jes, vi estas bona knabo,“ – respondas la patrino. – „Bone, mi ne ludos kun Oto, sed Oto ludos kun mi. Mi estas bona knabo kaj kun bona knabo li povas ludi.“

Memoru (Να θυμάσαι):

La infanoj ŝatas ludi. Στα παιδιά αρέσει να παίζουν (Τα παιδιά αρέσκονται να παίζουν). Multe da pomoj. Πολλά μήλα. Mi havas bonajn gepatrojn. Εχω καλούς γονείς.

Respondu (απάντησε):

Kia knabo estas Filip? Kun kiu li ŝatas ludi? Kial Filip ne povis ludi kun Oto? Kion diris Filip al la patrino?

Legu (διάβασε):

Ĉu vi volas trinki limonadon? Ne, mi ne volas trinki limonadon, mi volas trinki lakton. Ĉu vi volas manĝi? Ne, ĉar mi estas sata. Mi ne havas gefratojn. En la urbo estas multe da homoj. Donu al mi glason da akvo! Malbonaj infanoj ne havas geamikojn. Mi ŝatas promeni en la ĝardeno. Hieraŭ mi ne povis iri kun vi, sed hodiaŭ mi povas. Ne manĝu multe! Nun mi ne povas diri tion al vi. Kiu volas ludi kun mi? Mi petas, fermu la fenestron! Malfermu la okulojn kaj bone rigardu! Aŭskultu min! Fartu bone!

GRAMMATIKO

Esti, sidi, stari, trinki. Είμαι, κάθομαι, στέκομαι, πίνω.

Το απαρέμφατο (που πλέον στα ελληνικά αποδίδεται με το 1ο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα αντί για είναι, κάθεται, στέκεται, πίνειν) έχει στην Εσπεράντο την κατάληξη -i.

Mi ŝatas dormi. Μου αρέσει να κοιμάμαι. Infanoj ŝatas ludi. Στα παιδιά αρέσει να παίζουν.

Η κοινή χρήση „ŝatas + απαρέμφατο“ έχει τη σημασία “μου αρέσει να κάνω κάτι”.

Estu, sidu, staru, trinku. . Να είσαι, κάθισε, στάσου όρθιος, πιές.

Η προστακτική έχει την κατάληξη -u.

Glaso da akvo. Ενα ποτήρι νερό. Botelo da lakto. Μία μπουκάλα γάλα.

Kiom da pomoj? Πόσα μήλα; Kilogramo da pano. Ενα κιλό ψωμί.

Για να εκφράσουμε την ποσότητα χρησιμοποιούμε την πρόθεση da.

Δεν χρησιμοποιείται όμως μετά από απόλυτα αριθμητικά.

Πρόσεξε τη διαφορά μεταξύ των προθέσεων da και de:

botelo da lakto = (μία) μπουκάλα (με) γάλα

botelo de lakto = (μία) μπουκάλα γάλακτος

glaso da vino = (ένα) ποτήρι κρασί

glaso de vino = (ένα) ποτήρι του κρασιού, κρασοπότηρο

Gepatroj, geavoj, geamikoj, gefratoj. Γονείς, παππούδες (παπούς και γιαγιά), φίλοι (και των δύο φύλων), αδέρφια (και των δύο φύλων).

Το ge- είναι ένα πρόθημα, που εκφράζει και τα δύο γένη (αρσενικό και θηλυκό) μαζί.

Λεξιλόγιο:

1 – θέλω, 2 – πίνω, 3 – χορτάτος, 4 – μπορώ, 5 – μου αρέσει, 6 – παιδιά, 7 – παίζω, 8 – κοιμάμαι, 9 – δώσε, 10 – ακόμη, 11 – λέω, 12 – κλείνω, 13 – πρόθεση για την ποσότητα (glaso da akvo), 14 – μπουκάλα, 15 – γάλα, 16 – πολλοί, 17 – γονείς, 18 – αδελφός, 19 – παρακαλώ, 20 – κιλό, 21 – ψωμί, 22 – λίτρο, 23 – χρόνος (χρονιά), 24 – γιατί; 25 – μπύρα, 26 – ρωτάει, 27 – απαντάει.

Ας παίξουμε:

Κάποιος λέει μία λέξη στην Εσπεράντο. Κάποιος άλλος φτιάχνει με αυτή τη λέξη μία πρόταση και λέει μία καινούργια λέξη. Κάποιος ακόμα συνεχίζει...

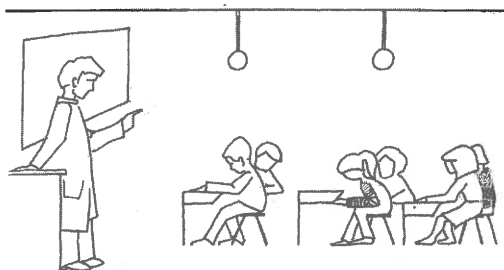
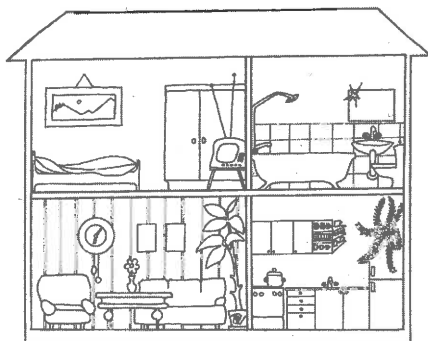

9 NAŬA LECIONO

-ejo

Nia familio loĝas en kvar-ĉambra loĝejo¹. En la loĝejo loĝas unu familio.

Kiom da ĉambroj estas en via loĝejo?

La infanoj aŭskultas, legas kaj skribas.

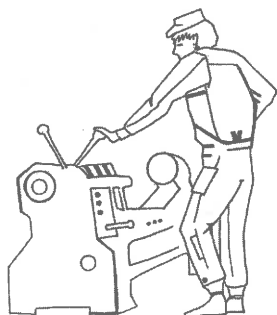
Ili lernas². La infanoj lernas en la klaso³.

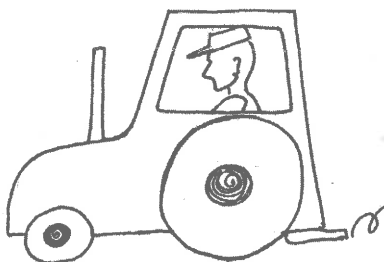
Lernejo estas domo, kie lernas infanoj. En nia lernejo estas multaj klasoj kaj granda manĝejo.

-isto

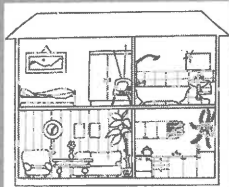
-anto

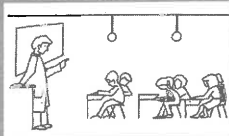
Mia patro laboras en fabriko⁴. Li estas laboristo⁵.

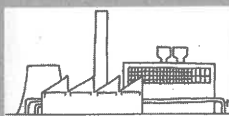
Ankaŭ tiu viro estas laboristo. Li estas traktoristo.

loĝejo

klaso

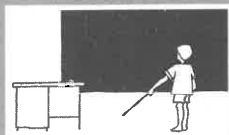
fabriko

laboristo

traktoristo

lernanto

instruisto

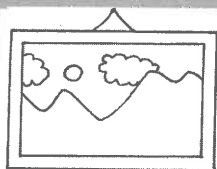
ĉe

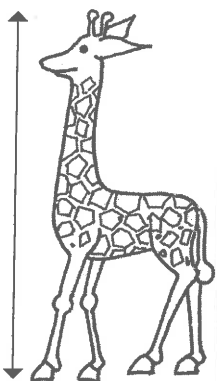
inter

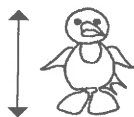
el

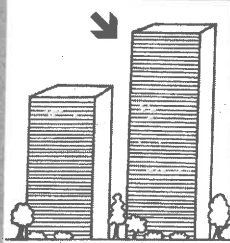
bildo

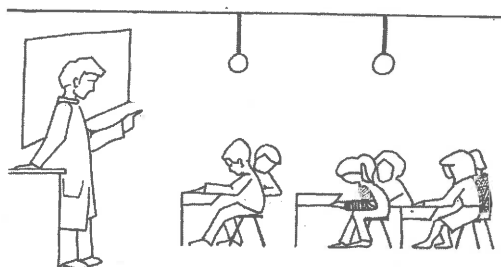
alta

malalta

pli alta

Ĉu ankaŭ Peter estas laboristo?

Ne, li ne laboras, sed – lernas. Li estas lernanto⁶.

En la klaso sidas multaj lernantoj. Antaŭ ili staras instruisto. La instruisto instruas⁷ kaj la lernantoj lernas.

La instruisto diris al la lernanto: „Iru al la tabulo!“

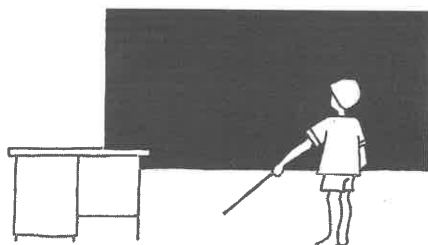
Nia avo estas ĝardenisto. Ĉu vi estas esperantisto?

Jes, mi estas esperantisto, ĉar mi lernas Esperanton.

Kie?

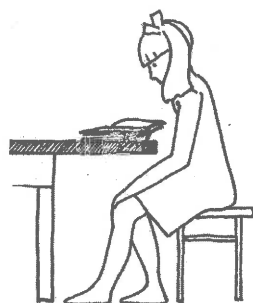
Ĉe

Inter

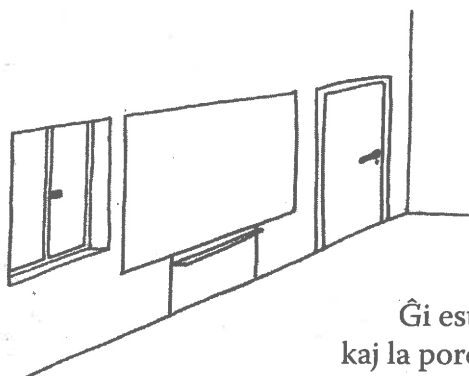

Kie staras la lernanto?

Li staras ĉe⁸ la tabulo.

Maria sidas ĉe la tablo
kaj legas libron.

Kie estas la tabulo?

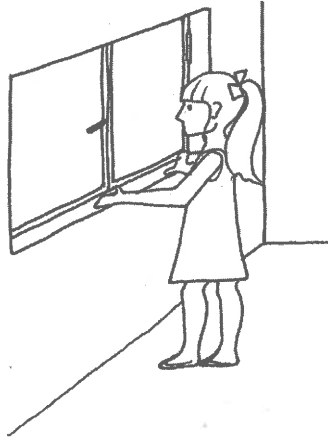
Ĝi estas inter⁹ la fenestro
kaj la pordo. Ĝi estas inter ili.

Hieraŭ mi estis ĉe mia amiko. Miaj geavoj loĝas ĉe ni. Inter lundo kaj merkredo estas mardo. Inter ses kaj ok estas sep.

El

(de kie?)

Li trinkas el¹⁰ la glaso.

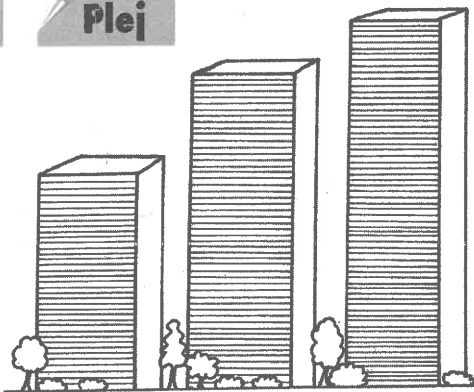
Ŝi rigardas el la fenestro.

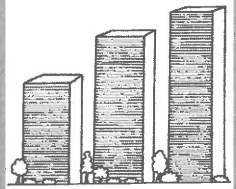
El kiu urbo vi estas? La infanoj iras el la lernejo. Tiu pomo estas el nia ĝardeno. Unu el miaj gefratoj ankoraŭ dormas. Mi estas el Slovakio. Ni eliris el la ĝardeno. Ĉu vi eltrinkis la lakton el la botelo?

Pli

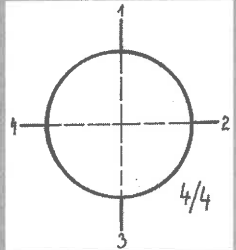
Plej

Sur la bildo¹¹ estas tri domoj. La unua estas alta¹², sed la dua estas pli alta¹³. La tria domo estas la plej alta¹⁴. La dua domo estas pli alta ol¹⁵ la unua domo. La tria domo estas pli alta ol la dua domo. Ĝi estas la plej alta domo.

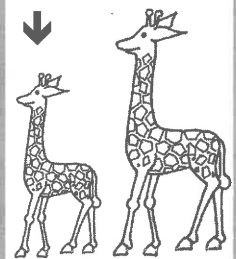
la plej alta

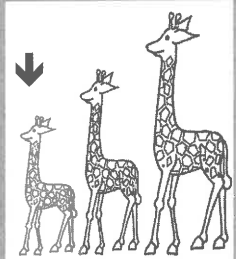
tuta

eraro

malpli alta

la malplej alta

unu homo
el familio,
kolektivo...

ano

pli maljuna

pli aĝa

infano
(knabo) de...

filo

infano
(knabino) de...

filino

Peter estas **pli alta**
ol Maria.

Maria estas **pli juna**
ol Peter.

Vi estas mia plej bona amiko. Mi iras pli rapide ol vi. Filip estas la plej bona lernanto el¹⁶ la **tuta**¹⁷ klaso. Li lernas plej bone. Mi havas pli belan libron ol vi. Rozo estas la plej bela floro. Tokio estas la plej granda urbo. Pli bone estas ne fari ol **erari**¹⁸.

Malpli

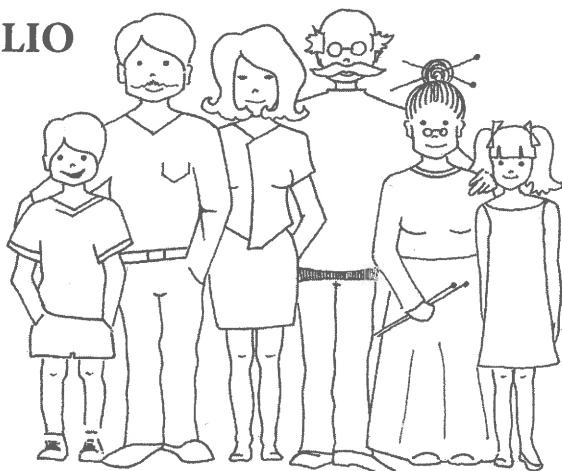
Malplej

Peter estas pli granda ol Maria. Maria estas malpli granda¹⁹ ol Peter. Ĉevalo kuras pli rapide ol kato. Kato kuras malpli rapide ol ĉevalo. Bratislava estas malpli granda urbo ol Tokio. Maria estas la malplej alta²⁰ el la tuta familio.

Numeraloj (αριθμοί):

0 – nulo, 1 – unu, 2 – du, 3 – tri, 4 – kvar, 5 – kvin, 6 – ses, 7 – sep, 8 – ok, 9 – naŭ, 10 – dek, 11 – dek unu, 12 – dek du, 13 – dek tri ... 20 – dudek, 21 – dudek unu, 22 – dudek du ... 30 – tridek, 40 – kvardek, 50 – kvindek ... 99 – naŭdek naŭ, 100 – cent, 101 – cent unu, 146 – cent kvardek ses, 294 – ducent naŭdek kvar, 1000 – mil.

NIA FAMILIO

Nia familio havas ses anojn²¹. La plej juna el la familio estas mia fratino Maria. Ŝi havas ok jarojn. Mi estas pli aĝa²² ol ŝi, ĉar mi havas dek du jarojn. La patrino havas tridek unu jarojn. Ŝi estas pli juna ol la patro. La patro havas la aĝon de tridek kvin jaroj. La plej aĝa el la familio estas la avo. Lia aĝo estas sesdek tri jaroj. La avino estas pli juna ol la avo: ŝi estas 60-jara. Mi estas la filo²³ kaj Maria estas la filino de la gepatroj. La patro estas pli juna ol la avo, ĉar li estas la filo de la avo. La avino estas la patrino de mia patro.

Memoru (Να θυμάσαι):

Peter eliris el la ĝardeno. *Ο Πέτρος βγήκε από τον κήπο.* Maria eltrinkis lakton. *Η Μαρία ήπие όλο το γάλα [άδειασε π.χ. το ποτήρι].* Peter estas pli aĝa ol Maria. *Ο Πέτρος είναι μεγαλύτερος από τη Μαρία.*

Respondu. La respondojn skribu.

Kiom da anoj havas la familio? Kiu estas la plej juna el la tuta familio?
 Kiom da jaroj havas Maria? Kiomjara estas Peter? Ĉu li estas pli juna ol Maria? Kiel aĝaj estas la gepatroj? Kiu el la gepatroj estas pli juna?
 Kian aĝon havas la geavoj? Kiu estas la plej aĝa el la tuta familio?
 Kiu estas la filo de la avo? Ĉu vi havas geavojn? Kiel aĝaj ili estas?
 Kiomjara vi estas? Kiom da anoj havas via familio? Kiu jaro estas nun?
 Kio estas inter sabato kaj lundo? Ĉu viaj geavoj loĝas kun vi?

Kompletigu (συμπλήρωσε):

Peter estas ol Maria. Rozo estas bela floro. Maria estas ol Peter. Bratislava estas ol Tokio. Mi iras ol vi. La patro estas ol la avo. Kato kuras ol ĉevalo. Tokio estas urbo. Filip estas la lernanto. Maria estas la el la tuta familio.

Legu:

11, 18, 27, 9, 48, 365, 209, 108, 3863, 1982, 117, 401, 3085, 481, 587, 2400, 3333, 9831, 456, 99, 999, 1005, 3118, 2200.

Skribu per ciferoj:

cent kvardek naŭ, kvarcent kvindek du, okcent, dumil ducent, sesdek sep, cent dek kvar, okcent ok, kvincent sesdek kvar.

GRAMATIKO

-ejo

Loĝejo, lernejo, manĝejo. Κατοικία, σχολείο, τραπεζαρία. Με το επίθημα **-ejo** δημιουργούνται ονόματα τόπων, χώρων ή δωματίων, όπου κάτι συμβαίνει ή βρίσκεται.

-isto

Laboristo, traktoristo, instruisto. Εργάτης, χειριστής τρακτέρ, δάσκαλος. Το επίθημα **-isto** δηλώνει το επάγγελμα ή την δραστηριότητα ενός ατόμου.

-anto

Lernanto, leganto, skribanto. Μαθητής, αναγνώστης, αυτός που γράφει. Το επίθημα δηλώνει μία ενασχόληση που δεν έχει επαγγελματικό χαρακτήρα (πρόκειται για ουσιαστικοποιημένες ενεργητικές μετοχές: ο μαθαίνων, ο διαβάζων, ο γράφων).

pli**plej**

Bona, pli bona, la plej bona. Καλός, καλύτερος, ο πιο καλός (κάλλιστος).

Malbona, pli malbona, la plej malbona. Κακός, χειρότερος, ο πιο κακός (χειρίστος).
Bone, pli bone, plej bone. Καλά, καλύτερα, το πλέον καλά (άριστα).

Η σύγκριση των επιθέτων γίνεται με τις λεξούλες **pli** (συγκριτικός βαθμός) και **plej** (υπερθετικός βαθμός). Όταν αναφέρεται ένα μόνο επίθετο 3ου βαθμού, βάζουμε μπροστά από το **plej** το οριστικό άρθρο **la**: **La plej bona, la plej granda** (ο πιο καλός- ο καλύτερος όλων, ο πιο μεγάλος- ο μεγαλύτερος όλων).

malpli**malplej**

Bona, malpli bona, la malplej bona. Καλός, λιγότερο καλός, ο λιγότερο καλός (= ο χειρότερος

από τους συγκρινόμενους).

Rapide, malpli rapide, malplej rapide. Γρήγορα, λιγότερο γρήγορα, το λιγότερο γρήγορα (= το πιο αργά από τα συγκρινόμενα).

Η «ανάποδη» σύγκριση γίνεται με τις λεξούλες **malpli** και **malplej**.

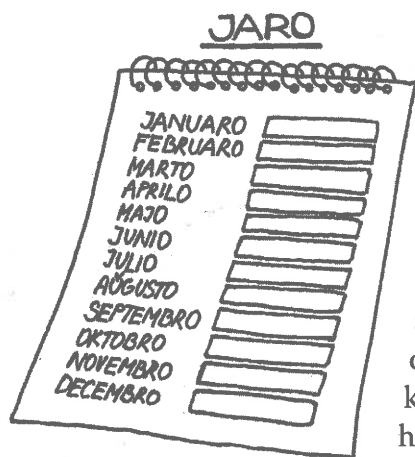
Λεξιλόγιο:

1 – κατοικία, 2 – διαβάζω, 3 – τάξη (σχολείου), 4 – εργοστάσιο, 5 – εργάτης, 6 – μαθητής, 7 – διδάσκει, 8 – παρά (πολύ κοντά σε), 9 – μεταξύ, 10 – από, εκ, 11 – εικόνα, 12 – ψηλός, 13 – ψηλότερος, 14 – ο πιο ψηλός, 15 – από, απ' ό,τι, 16 – από, 17 – απ' όλη, 18 – κάνω λάθος, 19 – λιγότερο μεγάλη (= μικρότερη), 20 – η λιγότερο ψηλή (= η πιο κοντή), 21 – μέλη (αιτ.), 22 – μεγαλύτερος (σε ηλικία), 23 – γιος.

10 DEKA LECIONO

KALENDARO¹

Unu semajno havas sep tagojn – kaj sep noktojn².

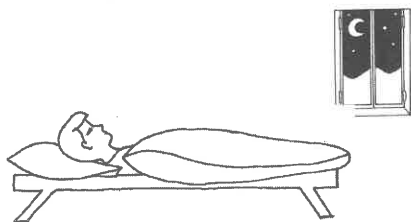

LUNDO
MARTO
MIERKREDO
ĴAŬDO
VENDREDO
SABATO
DIMANĜO

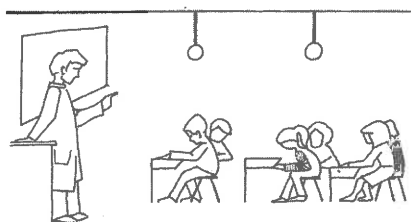
Unu jaro havas 12 monatojn³: januaro⁴, februaro⁵, marto⁶, aprilo⁷, majo⁸, junio⁹, julio¹⁰, aŭgusto¹¹, septembro¹², oktobro¹³, novembro¹⁴ kaj decembro¹⁵. Unu monato havas 28, 29, 30 aŭ¹⁶ 31 tagojn.

Kiam?

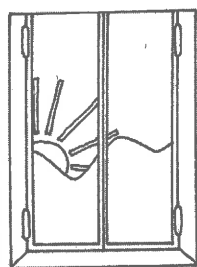
(en kiu horo, tago, jaro...?)

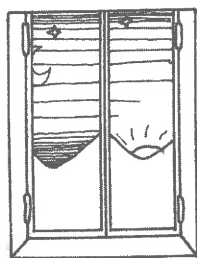
Peter dormas. **Kiam**¹⁷ li dormas? – **En la nokto**. Li dormas **nokte**¹⁸.

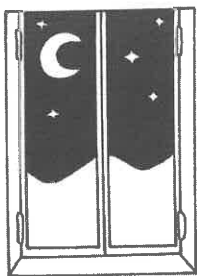
Kiam ni lernas kaj laboras? Ni lernas kaj laboras en la tago. Ni lernas kaj laboras tage.

mateno

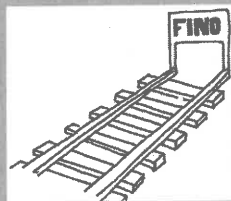
vespero

nokto

komenco

fino

ripozas

14.10.2006

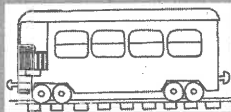
dato

arbo

arbaro

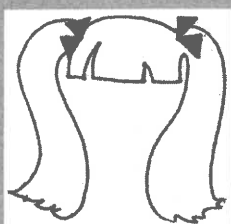
vagono

vagonaro

haro

hararo

Kiam ni iras el la lito? – Matene. Mateno estas komenco¹⁹ de la tago. Kiam ni iras dormi? – Vespere. Vespere estas la fino²⁰ de la tago. Matene lernantoj iras al la lernejo kaj gepatroj al laborejoj. Vespere la homoj iras dormi. Nokte ili dormas. Kiam laboras via patro? Li laboras lunde, marde, merkrede, ĵaŭde kaj vendrede. Mia patro laboras en labortagoj. Sabate kaj dimanĉe li ne laboras, sed ripozas. Sabato kaj dimanĉo estas ripoztagoj. Matene, vespere kaj nokte mi estas hejme²¹. Tage mi lernas kaj ludas kun la infanoj. Kiam vi naskiĝis²²? Mi naskiĝis en la jaro 1999. Kiam estos sabato? – Morgaŭ.

Kiom

Kioma

Kiom? – Unu, du, tri, kvar...

Kioma²³? – Unua, dua, tria, kvara...

Kiom da homoj estas sur la bildo? Sur la bildo estas **du** homoj: Peter kaj Maria.

Peter staras la unua kaj Maria staras la dua.

Kioma staras Peter? – La unua.

Kioma staras Maria? – La dua.

Kioman lecionon ni lernas? Ni lernas la dekan lecionon. Kioma horo estas? Estas la deka horo. Sur kioma paĝo ni lernas? Sur la paĝo 48.

Je

La infanoj iras al la lernejo, kiam estas la oka horo.

Kiam ili iras al la lernejo? Matene, **je**²⁴ la oka horo.

Je kioma horo? – **Je la oka**.

Kiam komencas labori via patro? Matene je la sesa horo.

Je kioma horo? – **Je la sesa**.

Maria manĝis je la sepa horo. Mia frato estas je du jaroj pli juna ol mi. Vi estas je kapo pli alta ol mi.

DATO²⁵

Kiu tago estas hodiaŭ? – Hodiaŭ estas mardo.

Kiu dato estas hodiaŭ? – La 14-a de oktobro 2006.

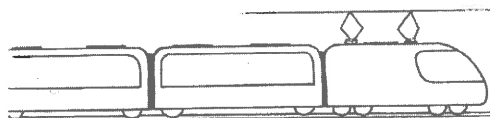
Kiu dato estos morgaŭ? – La 15-a de oktobro 2006.

Kiam vi naskiĝis? – La 5-an de januaro 1999.

Kiam naskiĝis via patro? – La 22-an de januaro 1970.

-aro

Tio estas arbaro²⁶.
En la arbaro estas multaj arboj.

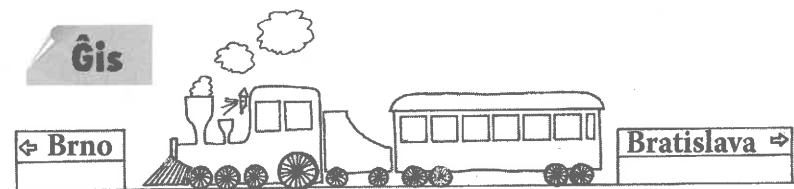

Tio estas vagonaro.
Kiom da vagonoj ĝi havas?

Apud nia urbo estas granda arbaro. Ĉu vi ŝatas veturi²⁷ per aŭto aŭ vagonaro? Maria havas nigran hararon.

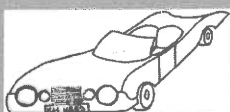
Ĝis

La vagonaro veturas de Bratislava ĝis²⁸ Brno.

Mi estis ĉe mia amiko ĝis la vespero. Ĝis kioma horo? Ĝis la oka. Mia patro laboras de lundo ĝis vendredo. Ĝis hodiaŭ mi ne ricevis²⁹ vian leteron. Ĝis revido³⁰!

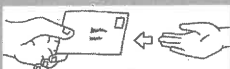
aŭto

la aŭto ne iras,
sed – veturas

veturi

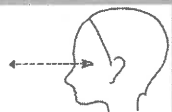
ĝis

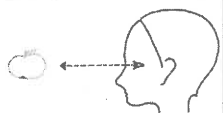
ricevi

lavi

rigardi

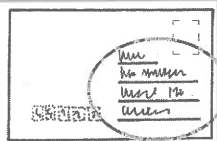
vidi

doni
kaj ricevi

interŝanĝi

interŝanĝi
leterojn

korespondi

adreso

longa

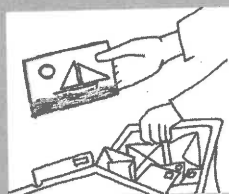
mallonga

bona, kiun ni
amas

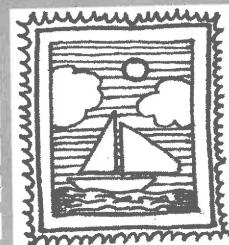
kara

Peter, Maria,
Eva...

nomo

bildkarto

poŝtmarko

Si

Ŝi lavas³¹ sin³².

Sia

Ŝi lavas lin.

Mi lavas **min**.

Vi lavas **vin**.

Li

Ŝi

Ĝi

} lavas **sin**.

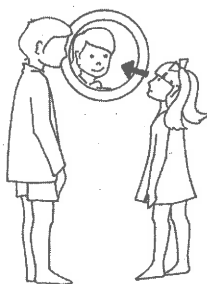
Ni lavas **nin**.

Vi lavas **vin**.

Ili lavas **sin**.

Li vidas³³ sin.

Ŝi vidas lin.

Mi ŝatas **mian** urbon.

Vi ŝatas **vian** urbon.

Li

Ŝi

Ĝi

} ŝatas **sian** urbon.

Ni ŝatas **nian** urbon.

Vi ŝatas **vian** urbon.

Ili ŝatas **sian** urbon.

Mi legis mian libron kaj Maria legis sian libron. Unue ŝi lavis lin kaj poste ŝi lavis sin. Mia patro ŝatas veturi per sia aŭto. La knabino havis en sia hararo floron. Je kioma horo veturos la vagonaro? Peter kaj Maria dormas nokte en sia lito. Mi estas je unu centimetro pli alta ol vi. Ĝis kioma horo vi estis en la arbaro? Aŭto estas maŝino³⁴. Maria amas sian patrinnon. Kiu rigardas, tiu vidas.

Peter skribas leteron

Peter volas korespondi³⁵. De sia instruisto li ricevis adreson de hungara³⁶ knabo. Nun li skribas sian unuan mallongan³⁷ leteron en Esperanto:

Kara³⁸ amiko,

mi estas 12-jara lernanto kaj mi volas korespondi kun vi. Mia nomo³⁹ estas Peter kaj mi lernas en la sepa klaso. En nia klaso estas 30 gelernantoj. En kioma klaso vi lernas? Kiom da gelernantoj estas en via klaso? Mi havas multajn geamikojn kaj unu pli junan fratinon. Ŝia nomo estas Maria kaj ankaŭ ŝi lernas Esperanton. Mi sendas al vi bildkarton⁴⁰ de nia urbo. Mi volas interŝanĝi⁴¹ kun vi poŝtmarkojn⁴².

Salutas vin via slovaka amiko Peter

Memoru:

Mia patro komencas labori je la kvina horo. Ο πατέρας μου αρχίζει να δουλεύει στις πέντε (η ώρα). Hodiaŭ estas la 14-a de oktobro 2006. Σήμερα είναι η 14η Οκτωβρίου 2006. Mi naskiĝis la 7-an de aprilo 1999. Γεννήθηκα την 7η Απριλίου 1999.

Kompletigu:

Mi amas gepatrojn. La vagonaro veturas de Bratislava Brno. Mi petas, diru al mi, horo estas. Mia patro komencas labori la sesa horo. Mi naskiĝis la 7-..... de januaro. Mi dormis de la hieraŭa vespero la hodiaŭa mateno.

GRAMATIKO

je

Je kioma horo? Τι ώρα; **Je** la sepa. Στις επτά. Li estas **je** centimetro pli alta. Αυτός είναι (κατά) ένα εκατοστό πιό ψηλός. **Je** la komenco. Στην αρχή.

Je – αόριστη, χωρίς συγκεκριμένη έννοια βοηθητική πρόθεση. Χρησιμοποιείται κυρίως σαν δηλωτική του χρόνου ή εκεί που κάποια άλλη πρόθεση δεν ταιριάζει.

dato

La 1-a (unua) de majo 2006. Η 1η Μαΐου 2006. La 16-a de junio 2007. Η 16η Ιουνίου 2007.

Η ημερομηνία συμπεριλαμβάνει: το οριστικό άρθρο **la** + το τακτικό αριθμητικό + το όνομα του μήνα + το έτος.

Kiam? – La 1-an de majo 2006. Πότε; Την 1η Μαΐου 2006.

Αν απαντάμε στην ερώτηση «πότε;» («στις πόσες του μηνός;») το τακτικό αριθμητικό παίρνει την κατάληξη **-n** της αιτιατικής, όπως ακριβώς και στα ελληνικά.

-aro

Arbo – arbaro. Δέντρο – δάσος. Haro – hararo. Τρίχα – μαλλιά (κόμη).

Το επίθημα **-aro** δείχνει άθροισμα, συλλογή, πλήθος ομοειδών πραγμάτων ή ανθρώπων.

si**sia**

Peter lavas **sin**. Ο Πέτρος πλένεται. **Si** amas **sian** patrinon. (Αυτή) αγαπάει τη μητέρα της.

Η Εσπεράντο έχει την αυτοπαθή αντωνυμία **si** και το αυτοπαθές κτητικό επίθετο **sia**. Και τα δύο χρησιμοποιούνται μόνο στο 3ο πρόσωπο ενικού και πληθυντικού.

Λεξιλόγιο:

1 – ημερολόγιο, 2 – νύχτα, 3 – μήνας 4 – Ιανουάριος, 5 – Φεβρουάριος, 6 – Μάρτιος, 7 – Απρίλιος, 8 – Μάιος, 9 – Ιούνιος, 10 – Ιούλιος, 11 – Αύγουστος, 12 – Σεπτέμβριος, 13 – Οκτώβριος, 14 – Νοέμβριος, 15 – Δεκέμβριος, 16 – ή, είτε 17 – πότε, 18 – το βράδυ 19 – αρχή, 20 – τέλος 21 – στο σπίτι, 22 – γεννιέμαι, 23 – ποιά (χρον.: ποιά ώρα;), 24 – (βοηθητική πρόθεση), 25 – ημερομηνία, 26 – δάσος, 27 – ταξιδεύω, πηγαίνω με μεταφορικό μέσο, εποχούμαι, 28 – μέχρι, ως, 29 – λαμβάνω, 30 – στο επανιδείν, 31 – πλένω, 32 – εαυτόν (αυτοπαθές), 33 – βλέπω, 34 – μηχανή, 35 – αλληλογραφία, 36 – ουγγρικός (από την Ουγγαρία), 37 – κοντός, βραχύς (longa – μακρύς), 38 – αγαπητός, ακριβός, 39 – όνομα, 40 – (ταχυδρομική) κάρτα, 41 – ανταλλάζω, 42 – γραμματόσημο.

11 DEK-UNUA LEClONO

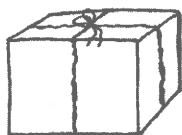
Kio?

Tio

Io

Ĉio

Nenio

pakaĵo

**havas
en la kapo**

scias

prenas

**ni ne scias
kio**

io

tio + tio + tio...

ĉio

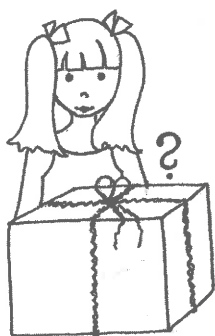
nenio

**ni ne scias
kiu**

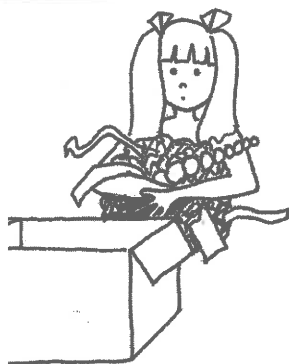
iu

tiu + tiu + tiu...

ĉiu

Kio estas tio? Tio estas pakaĵo¹. Kio estas en la pakaĵo? En la pakaĵo estas io², sed ni ne scias³ kio.

Maria prenis⁴ ĉion⁵. Kio estas nun en la pakaĵo? – Nenio⁶. Ĉion havas Maria. Ĉio estas ŝia.

Tio estas ĉio, kion mi volis diri al vi. Ĉion mi donis al vi, nun mi havas nenion. Ĉu vi diris ion? Ne, mi diris nenion. Pli bona estas io ol nenio. Ĉu vi vidas ion? Ĉu tio estas ĉio?

Kiu?

Tiu

Iu

Ĉiu

Neniu

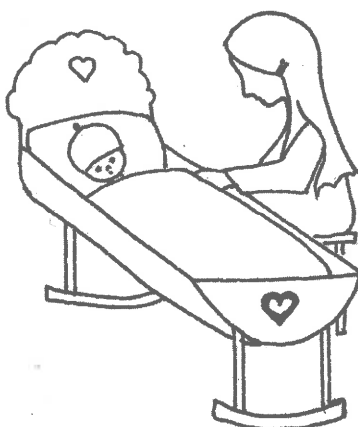
Kiu estas tiu homo? Li estas iu⁷, sed ni ne scias, kiu. Ĉu li havas kapon? Jes. Ĉu ankaŭ Maria havas kapon? Jes. Ĉiu⁸ homo havas kapon. Neniu⁹ homo povas vivi¹⁰ sen la kapo.

Kiu lernas, tiu scias. En tiu domo loĝas iu homo. Ĉiu rozo estas floro, sed ne ĉiu floro estas rozo. Ĉu iu estas en la ĝardeno? Ne, en la ĝardeno estas neniu. Ĉiuj anoj de la familio estas hejme. La patrino donis pomojn al ĉiuj infanoj. Neniu homo scias ĉion. Kiu ne parolas, tiu ne eraras. Ĉiuj homoj estas unu granda familio.

-ig-

La infano ne volas
dormi.
Kion faras la patrino?
– Ŝi dormigas¹¹
la infanon.

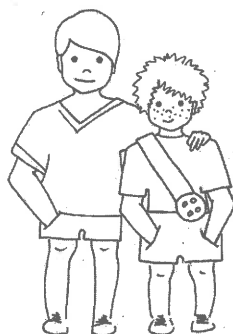
Ĉu tiu knabo estas
pura¹²? Ne, li estas
malpura. Kion faras
Maria? Ŝi lavas lin.
Ŝi purigas la knabon
per akvo.

La lakto estis varma¹³, sed nun ĝi estas malvarma. Varmigu
ĝin! Purigu la tabulon! Mi estis malsata, sed la manĝo
satis min. Maria beligis sian hararon per floroj.

-ig-

Ili estas amikoj. Ili
amikiĝis¹⁴ antaŭ tri jaroj.
(Ili komencis esti amikoj
antaŭ tri jaroj.)

La tago komenciĝas per mateno kaj finiĝas per
vespero. Kiam mi naskiĝis, mia pli aĝa frato
fariĝis lernanto. Mi fermis la libron. La libro fermiĝis. Miaj
manoj malpuriĝis. La lakto malvarmiĝis, mi varmigos ĝin.
La lernanto pliboniĝis. La glaso estis malplena¹⁵, sed mi
plenigis ĝin per akvo. Nun ĝi estas plena. Mi multe laboris
kaj nun mi estas laca¹⁶. Mi laciĝis. La laboro lacigis min.
Vesperiĝas¹⁷. Kio komenciĝis, tio ankaŭ finiĝos.

ne estas iu

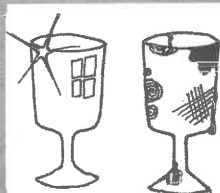
neniu

la homoj kaj
la bestoj
vivas

vivi

li ne vivas

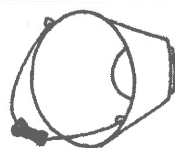
pura, malpura

varma

plena

malplena

fari ion ...-a

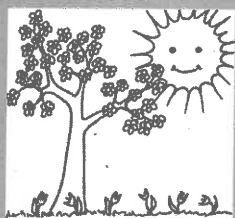
igi

fari sin ...-a

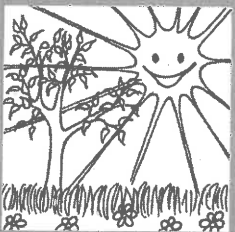
igi

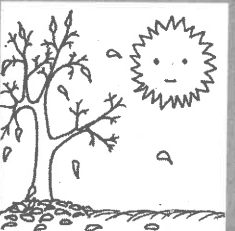
laca

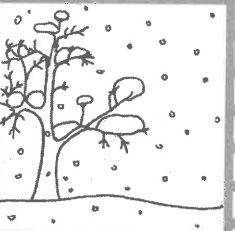
printempo

somero

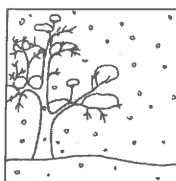
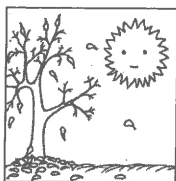
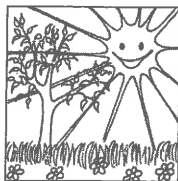
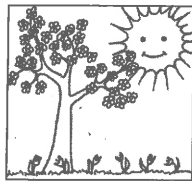

aŭtuno

vintro

LA SEZONOJ

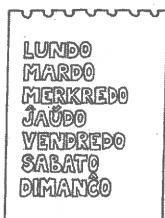

La jaro havas kvar sezonojn¹⁸: printempo¹⁹, somero²⁰, aŭtuno²¹ kaj vintro²². Printempo komenciĝas la 21-an de marto, somero la 21-an de junio, aŭtuno la 23-an de septembro kaj vintro la 21-an de decembro. Vintre la noktoj longiĝas kaj la tagoj mallongiĝas. Printempe floras²³ floroj kaj aŭtune la arboj havas fruktojn. La arboj havas somere verdajn²⁴ foliojn²⁵. Kiu el la sezonoj estas la plej bela? Maria pleje²⁶ ŝatas someron: somere ŝi povas bicikli, naĝi²⁷ kaj promeni. Somere estas varme. Peter ŝatas vintron, ĉar vintre li povas ski²⁸. La avino tre²⁹ ŝatas printempon, ĉar printempe ĉio floras. La avo ŝatas aŭtunon: aŭtune maturiĝas³⁰ fruktoj en la ĝardeno kaj aŭtuno havas belajn kolorojn³¹. Kiam la pomoj estas maturaj, ili estas ruĝaj kaj flavaj³². Verda pomo ne estas matura. Matura citrono estas flava. Nia avo estas maljuna. Li maljuniĝis.

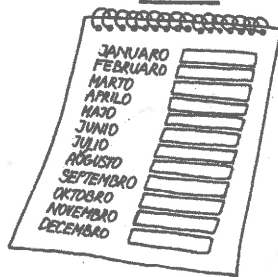
V. Setälä:

LA JARO

Tridek tagoj en septembro,
en april'³³, juni', novembro.
Dudek ok en februaro,
dudek naŭ en superjaro³⁴.
Restas³⁵ sep monatoj, kiuj
havas tridek unu ĉiuj...

JARO

LA SEMAJNO

Lundo, mardo kaj merkredo,
poste ĵaŭdo kaj vendredo,
sekvas³⁶ sese la sabato
kaj la sepa, la dimanĉo.
En la kapo – sen eraro –
la semajna kalendaro.

Memoru:

Mi havas nenion. Δεν έχω τίποτα. Mi diris nenion. Δεν είπα τίποτα. En la domo estas neniu. Στο σπίτι δεν είναι κανείς. Προκειμένου μία πρόταση στην Εσπεράντο να έχει αρνητική σημασία αρκεί (και επιβάλλεται) μία μόνο αρνητική λέξη. Μία διπλή άρνηση δημιουργεί κατάφαση. Π.χ.: „Mi ne povas ne iri“ σημαίνει „mi devas iri“ (= δεν μπορώ να μην πάω, πρέπει να πάω).

Respondu:

Kion prenis Maria el la pakaĵo? Kio restis en la pakaĵo? Ĉu ĉiu floro estas rozo? Kion faris la patrino, kiam ŝia infano ne volis dormi? Kiam vi amikiĝis kun via amiko? Per kio komenciĝas (finiĝas) la tago? Kiam vi fariĝis lernanto? Kiujn sezonojn havas la jaro? Kiam komenciĝas printempo? Kiam maturiĝas fruktoj? Kiun sezonon vi ŝatas? Kial? Kiu sezono estas la plej varma? Kiu sezono estas nun?

Kompletigu:

La jaro komenc.... la unuan de januaro kaj fin.... la 31-an de decembro. Kiu malpur.... la tabulon? Pur.... ĝin per akvo! Hodiaŭ mi havis multe da laboro kaj mi lac.... . La patrino plen.... botelon per akvo. Kio komenc.... , tio ankaŭ fin..... .

GRAMATIKO

kio

tio

io

ĉio

nenio

Ποιό, αυτό, κάποιο, το κάθε τι, κανένα.

kiu

tiu

iu

ĉiu

neniu

Ποιός, αυτός, κάποιος, ο καθένας, κανένας.

Παρατήρησες, ότι αυτές οι λεξούλες έχουν κάτι κοινό; Με το γράμμα **k** αρχίζει μία ερώτηση, με το γράμμα **t** μία απάντηση ή επίδειξη. Οι λεξούλες **io** και **iu** αναφέρονται σε κάτι μη συγκεκριμένο (κάποιο, κάποιος,/-α), με το γράμμα **ĉ** αρχίζει μία λέξη που δηλώνει σύνολο και με το πρόθημα **nen-** αρχίζει μία αρνητική λέξη.

-ig-

Dormigi, purigi, varmigi. Κοιμίζω, καθαρίζω, ζεσταίνω. Το επίθημα **-ig-** σημαίνει «κάνω κάτι να γίνει έτσι, όπως δηλώνει η ρίζα της λέξης».

-iĝ-

Amikiĝi, komenciĝi, fermiĝi. Γίνομαι φίλος, αρχίζω [το μάθημα αρχίζει], κλείνω [η πόρτα κλείνει, «γίνεται κλειστή»]. Το επίθημα **-iĝ-** σημαίνει «γίνομαι έτσι, όπως δηλώνει η ρίζα της λέξης».

printempo,
somero,
aŭtuno aŭ
vintro

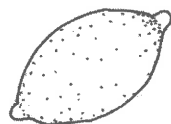
sezono

folio

folio estas
verda
verda

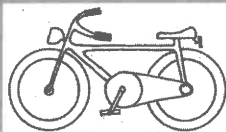
citrono

citrono estas
flava
flava

ruĝa, verda,
bruna, flava...

koloro

biciklo

naĝi

12 DEK-DUA LECIONO

Kia?

Tia

la

Ĉia

Nenia

Kia demando, tia¹ respondo. Kia patrino, tia filino. Kia la vivo, tia la morto². Kia la arbo, tia la frukto. Ne estu tia! Kiam ni ne scias kia, ni diras ia³. Antaŭ nia domo staras ia aŭto. Ĉia⁴ dono estas bono. Mi ne havas libron: mi havas nenian⁵ libron. La akvo havas nenian koloron.

Kie?

Tie

ie

Ĉie

Nenie

Kie vi loĝas? – Mi loĝas tie, en tiu bela domo. La domo staras sur bela loko⁶. Kiam ni ne scias kie, ni diras ie⁷. Mi vidis ie tiun homon, sed mi ne scias kie. Mia amiko loĝas ie en la urbo. Ĉie⁸ mi havas amikojn, nenie⁹ mi havas malamikojn. Ĉie estas bone, sed hejme plej bone.

Kiam?

Tiam

iam

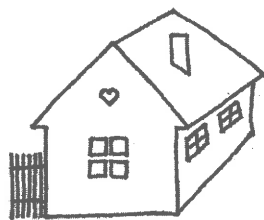
Ĉiam

Neniam

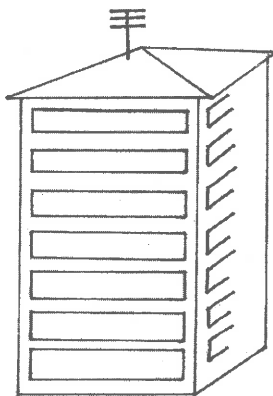
Kiam mi estas en la lernejo, tiam¹⁰ mia patro laboras. Kiam ni ne scias kiam, ni diras iam¹¹. Iam mi vidis tiun homon. Mi restos ĉiam¹² via amiko. Mi ne scias naĝi, ĉar mi neniam¹³ naĝis. Pli bone iam ol neniam. Kiam la kato ne estas hejme, tiam la musoj¹⁴ dancas¹⁵. Ĉu vi iam skiis? – Ne, neniam.

-eg-

-eĉ-

Tio estas dometo¹⁶.

Tio estas domego¹⁷.

-a

tia

**fino
de la vivo**

morto

**ni ne scias
kia**

ia

tia+tia+tia...

ĉia

kia? – nenia

**tio, kie io
estas**

loko

sur iu loko

ie

**sur neniuj
loko**

nenie

**minuto, horo,
jaro...**

tempo

en tiu tempo

tiam

en iu tempo

iam

en ĉiu tempo

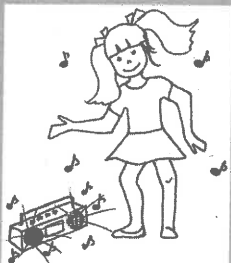
ĉiam

en neniu
tempo

neniam

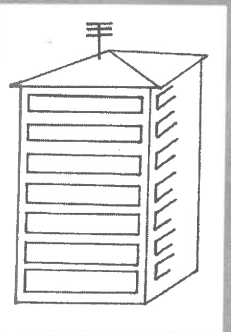
muso

dancas

dometo

domego

ridas

Granda domo estas domego. Granda urbo estas urbejo. Tre bela estas belejo. Tre varma estas varmego. Malgranda domo estas dometo. Malgranda urbo estas urbeto. Somere estas varme kaj varmege. Vintre estas malvarme kaj malvarmege. Tio estas mia libreto. Ega estas tre granda kaj eta estas tre malgranda. Kio estas: monteĝo¹⁸, arbego, grandega, hundeto, knabeto, tabuleto, papereto, ĉambrego, altega?

Ŝi ridetas¹⁹.

Ŝi ridas.

Ŝi ridegas.

Ŝi ploretas²⁰.

Ŝi ploras.

Ŝi ploregas.

MATENO

Estas mateno. La suno²¹ jam²² brilas²³. Peter kaj Maria ankoraŭ kuŝas²⁴ en sia lito kaj dormas. Estas la sepa horo kaj komenciĝas belejo tago. Ĉu iuj familianoj ankoraŭ dormas? – Ne! Ĉiuj jam ellitiĝis, nur²⁵ la infanoj estas ankoraŭ en siaj litoj.

La patrino estas en la kuirejo²⁶ kaj preparas²⁷ matenmanĝon²⁸. Nun ŝi iras al la ĉambro, kie dormas la infanoj. Ŝi malfermas la pordon kaj vekas²⁹ ilin: „Bonan matenon, infanoj! Vekiĝu, jam estas la sepa horo!”

La unua eliras el la lito Maria. Ŝi iras al la banĉambro³⁰. Tie ŝi lavas sin kaj purigas siajn dentojn³¹. Peter ŝatas kuŝi en la lito, sed kiam li vidas la malplenan liton de sia fratino, ankaŭ li ellitiĝas. La gefratoj lavis sin, vestis³² sin kaj nun ili iras al la kuirejo.

Sur la tablo jam estas la matenmanĝo: en la taso³³ estas varma lakto, sur la teleroj³⁴ estas nigra pano, butero³⁵ kaj fromaĝo³⁶.

„Bonan apetiton³⁷!“, diras la patrino. „Bonan apetiton!“, respondas la infanoj kaj komencas manĝi. Maria manĝas panon kun butero kaj trinkas lakton. Ĝi estis varmega, sed ĝi malvarmiĝis kaj nun estas varmeta. Peter manĝas panon kun marmelado³⁸. Li ŝategas marmeladon. Maria prenas ankoraŭ fromaĝon. Peter ne ŝatas fromaĝon, neniam li manĝas ĝin.

La patrino rigardas la horloĝon³⁹: „Estas jam la sepa kaj tridek minutoj. Vi devas⁴⁰ iri al la lernejo!“

Ĉiam la infanoj iras al la lernejo je la sepa tridek. Ankoraŭ ili donas kison⁴¹ al la patrino, salutas ŝin kaj iras.

PROVERBOJ⁴²

Kio komenciĝis, tio ankaŭ finiĝos. Ĉio havas sian „sed“. Nur tiu ne eraras, kiu neniam ion faras. Mano manon lavas. Kiu vivos, tiu vidos. Ĉie estas bone, sed hejme plej bone. Pli bona estas io ol nenio. Fino bona – ĉio bona. En arbaro sidas kaj arbojn ne vidas.

Memoru:

Matenmanĝo, familiano, banĉambro, ripoztago.

Πρωινό (γεύμα), μέλος της οικογένειας, μπάνιο (δωμάτιο), ημέρα ξεκούρασης. Από απλές λέξεις μπορούμε να δημιουργήσουμε νέες, σύνθετες. Η λέξη που δηλώνει την κύρια σημασία (-manĝo, -ĉambro) βρίσκεται στο τέλος. Η κατάληξη της πρώτης λέξης παραλείπεται, αν αυτό βέβαια δεν δυσχεραίνει την προφορά (manĝotablo – τραπέζι φαγητού).

Legu:

Mi naskiĝis en urbeto, sed nun mi loĝas en urbego. Kiam mi estis eta knabo, mi iam ploris. Sed nun mi ne ploras. Viroj neniam ploras, ĉu ne? Printempe estas varmete, somere estas varme aŭ varmege, aŭtune estas malvarmete kaj vintre estas malvarme aŭ malvarmege. Komence mi kuretis, poste mi kuris pli kaj pli rapide kaj fine mi kuregis. Apud nia urbo estas montegoj. Nia hundeto ĉiam kuretas. Tiu knabino ĉiam ridetas.

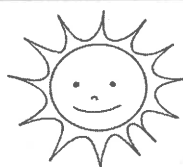

Respondu kaj la respondojn skribu:

Kion faris Peter kaj Maria matene? Kion faris la patrino? Kiu el la infanoj ellitiĝis la unua? Kion faris la infanoj en la banĉambro? Kion diris la patrino antaŭ la matenmanĝo? Kio estis sur la tablo? Je kioma horo iris la infanoj al la lernejo?

ploras

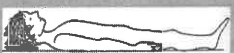
suno

de nun

jam

brilas

kuŝas

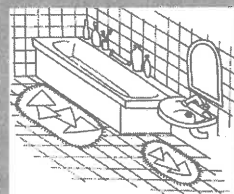
kuirejo

fari ĉion

prepari

maldormiĝi

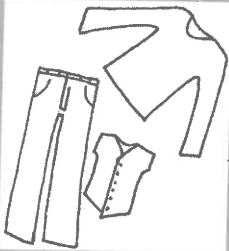
veki

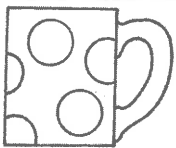
banĉambro

dento

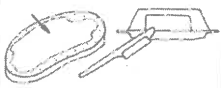
vestoj

taso

telero

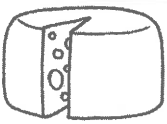
butero

horloĝo

ne povi
ne fari

devi

fromaĝo

Je kioma horo vi hodiaŭ ellitiĝis? Kian koloron havas la akvo?
Ĉu vi iam skiis? Ĉu vi neniam ploras?

GRAMATIKO

Kio, tio, io, ĉio, nenio. *Ποιό, αυτό, κάποιο, το κάθε τι, κανένα.*
Kiu, tiu, iu, ĉiu, neniu. *Ποιός, αυτός, κάποιος, ο καθένας,*
κανένας.

Kia, tia, ia, ĉia, nenia. *Τι είδους, τέτοιος, κάποιος (κάποιου*
είδους), κάθε είδους, κανενός είδους.

Kie, tie, ie, ĉie, nenie. *Που, εκεί, κάπου, παντού, πουθενά.*
Kiam, tiam, iam, ĉiam, neniam. *Πότε, τότε, κάποτε, πάντα, ποτέ.*

Η ομάδα των λεγόμενων συσχετικών λέξεων (*korelativoj*) μεγαλώνει. Ηδη γνωρίζουμε 25, τις οποίες εύκολα μπορούμε να θυμόμαστε: με **k** αρχίζει μία ερώτηση, με **t** μία απάντηση ή επίδειξη. Το μη συγκεκριμένο αρχίζει με **i**, το συνολικό με **ĉ** και το αρνητικό με **nen**-. Σε **-o** λήγουν τα συσχετικά που δηλώνουν αντικείμενο, σε **-u** όσα δηλώνουν πρόσωπο, σε **-a** ποιότητα, σε **-e** τόπο και σε **-m** χρόνο.

-eg-

-et-

Domego, urbego, belega. *Σπιταρόνα, τεράστια πόλη, πανέμορφος (-η,-ο).*
Dometo, urbeto, hundeto. *Σπιτάκι, πολιτειούλα, σκυλάκι.*

Το επίθημα **-eg-** μεγαθύνει ενώ το **-et-** σμικρύνει την έννοια αυτού που αναφέρεται στη ρίζα στην οποία προστίθεται.

Λεξιλόγιο:

- 1 – τέτοιος, 2 – θάνατος, 3 – κάποιος (κάποιου είδους), 4 – κάθε είδους,
- 5 – κανενός είδους, 6 – τόπος, 7 – κάπου, 8 – παντού, 9 – πουθενά, 10 – τότε,
- 11 – κάποτε, 12 – πάντα, 13 – ποτέ, 14 – ποντίκι, 15 – χορεύω, 16 – σπιτάκι,
- 17 – σπιταρόνα, 18 – βουνό, 19 – χαμογελώ, 20 – κλαίω λιγάκι, 21 – ήλιος,
- 22 – ήδη, 23 – λάμπω, 24 – κείμαι, 25 – μόνο, 26 – κουζίνα (δωμάτιο),
- 27 – ετοιμάζω, 28 – πρωινό γεύμα, 29 – ξυπνώ, 30 – μπάνιο (δωμάτιο),
- 31 – δόντια, 32 – ντύνω, 33 – κούπα, 34 – πιάτο, 35 – βούτυρο, 36 – τυρί,
- 37 – καλή όρεξη, 38 – μαρμελάδα, 39 – ρολόι, 40 – πρέπει, 41 – φιλή,
- 42 – παροιμία.

malmulte,
ne pli ol

nur

fari varman
manĝon

kuir

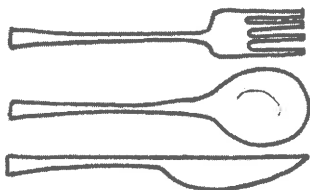

kiso

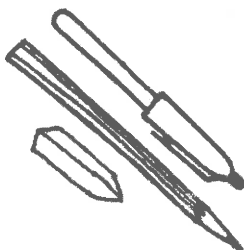
13 DEK-TRIA LEClONO

-ilo

Ni tranĉas¹ per tranĉilo². La hararon ni kombas³ per kombilo.
Per kudrilo ni kudras⁴ kaj per tondilo ni tondas⁵. Maria balaas⁶
la ĉambron per balailo.

Tranĉilo, kulero⁷ kaj forko⁸
estas manĝiloj (manĝilaro⁹).
Per manĝilaro ni manĝas.

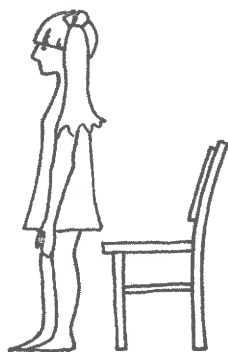

Plumo, krajono kaj kreto¹⁰
estas skribiloj. Kion ni faras
per la skribiloj?

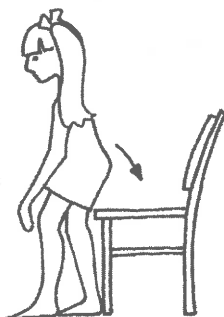

Sur la korto¹¹ ludas infanoj per siaj ludiloj. Per
ŝlosilo¹² ni ŝlosas pordon. Mi volas tondi paperon,
sed mi ne havas tondilon. La sonorilo¹³ sonoris kaj la
lernantoj komencis lerni. Per kio ni fajfas¹⁴? Per fajfilo
aŭ per la buŝo. Birdo¹⁵ estas besto, kiu havas du piedojn
kaj du flugilojn¹⁶. Per la flugiloj ĝi povas flugi. Soldatoj¹⁷
pafas¹⁸ per pafiloj. En la kuirejo estas multaj kuiriloj. Aŭto
kaj vagonaro estas veturiloj. Kion ni faras per laboriloj?

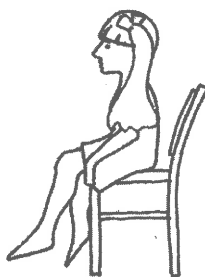
ek-

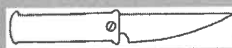
Ŝi staras.

Ŝi eksidas¹⁹.

Ŝi sidas.

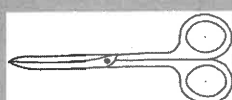
tranĉilo

kombilo

kudrilo

tondilo

balailo

kulero

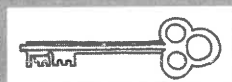
forko

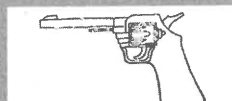
kreto

loko antaŭ
la domo

korto

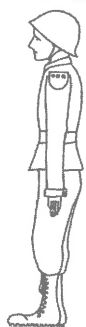
ŝlosilo

pafilo

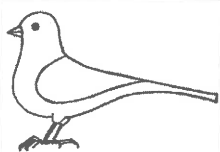
sonorilo

soldato

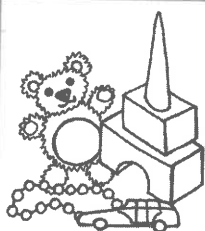
fajfilo

birdo

flugilo

ludiloj
fermi per
ŝlosilo

ŝlosi

komenci sidi
(sidiĝi)

eksidi

La infano ekploris (= komencis plori). Je kioma horo vi eklaboros? Mi petas, eksidu! Mi ne povas ekdormi. Ni povas ekiri. Sur la strato²⁰ mi ekvidis amikon. La vagonaro ekveturos post kvin minutoj.

Kies? (de kiu?) – mia, via, lia...

Sur la tablo estas libro. **Kies**²¹ ĝi estas? – Ĝi estas **mia**. Kies patro laboras en fabriko? – Lia patro. Kies hundo estas antaŭ la domo? – Ŝia hundo. Kies filo vi estas? – Mi estas filo de miaj gepatroj. Kies voĉon²² vi aŭdis el telefono? Per kies plumo vi skribas? En kies ĝardeno vi estis?

Ke

La patrino diris: „Maria ne estas hejme“.
La patrino diris, **ke**²³ Maria ne estas hejme.

Ŝi diris: „...“ = Ŝi diris, ke ...

Mi scias, ke vi estas mia bona amiko. Vi skribis, ke vi ricevis mian leteron. Mi aŭdis, ke vi estas malsana²⁴. Ĉu vi pensas²⁵, ke tio estas bona? Mi pensas, ke jes.

Oni (iu, la homoj)

Tage **oni**²⁶ (la homoj) laboras, nokte oni dormas. En tiu familio oni parolas Esperante. En Slovakio oni parolas slovake, en Hungario oni parolas hungare. Ne ĉio estas vero²⁷, kion oni diras. Oni diras, ke vi estas malsana. Ĉion novan²⁸ oni ŝatas. Oni diras, ke kato havas naŭ vivojn.

Kiu? – mi, vi, li, ŝi, ĝi, ni, vi, ili, oni (iu, la homoj)

Kiom?

Tiom

Iom

Kiom da kapoj, tiom²⁹ da ĉapoj. Kiom da homoj, tiom da gustoj³⁰. Kiam ni ne scias kiom, ni diras iom³¹. Iom estas ne

multe. Donu al mi iom da akvo! En ĉiu malbono estas iom da bono. Li estas iom pli alta ol mi. Iom post iom. Ĉu vi volas iom da kafo? Ne parolu tiom!

EN LA KLASO

La lernantoj sidas en la klaso. La klaso estas en malnova lernejo. Ĝi havas altan pordon kaj grandajn fenestrojn. En la klaso estas nigra tabulo, bruna tablo, du libroŝrankoj kaj multaj benkoj³². Sur la plafono estas lampo. Sur la muroj estas kelkaj³³ bildoj, kiuj montras³⁴ bestojn, florojn, sezonojn kaj la homan korpon. La lernantoj sidas kaj babilas³⁵. La pordo malfermiĝas kaj venas la instruisto. La lernantoj ekstaras kaj la instruisto salutas ilin: „Bonan tagon, infanoj!“ Poste la lernantoj eksidas. Sur la planko kuŝas plumo. La instruisto demandas: „Kies plumo kuŝas sur la planko?“ – „Mia“, respondas la lernanto en la unua benko kaj prenas ĝin. La instruisto demandas: „Ĉu vi estas ĉiuj?“ – Ne, mankas unu lernanto“, respondas iu knabo. „Hierau li malsaniĝis kaj hodiaŭ li ne povis veni al la lernejo“. Poste la instruisto demandas kaj la lernantoj respondas:

„Kio estas skribiloj?“ – „Skribiloj estas iloj, per kiuj oni skribas.“ „Kio estas sur la homa korpo?“ – „Sur la homa korpo estas kapo, kolo, manoj, piedoj kaj – vestoj.“ „Kion ni havas sur la kapo?“ – „Okulojn, orelojn, nazon, buŝon, hararon kaj – ĉapon.“ „Kion ni faras per la buŝo?“ – „Per la buŝo ni manĝas, trinkas, parolas kaj fajfas.“ „Kiam la homoj manĝas?“ – „Kiam ili estas malsataj kaj – kiam ili havas ion bonan.“ „Kiujn sezonojn havas la jaro?“ – „Printempon, someron, aŭtunon kaj vintron“. „Kiujn laborilojn vi konas³⁶?“ – La lernantoj ne scias kaj silentas³⁷. „Ĉu la demando estas malfacila³⁸?“ – „La demando estas facila, sed la respondo estas malfacila“.

Respondu kaj la respondojn skribu:

Kion oni faras per tranĉilo (kombilo, kudrilo, tondilo, ŝlosilo)? Kies filo aŭ filino vi estas? Kiam oni laboras kaj kiam oni dormas? Ĉu vi pensas, ke Esperanto estas facila? Ĉu via lernejo estas nova? Kiom da benkoj estas en via klaso? Je kioma horo vi naskiĝis? Ĉu vi estas sana?

sur ĝi
veturas aŭtoj

strato

de kiu

kies

tio, kion ni
aŭdas, kiam iu
parolas

voĉo

sana

malsana

laboras
per la kapo

pensas

iu, la homoj

oni

tio, kio estas

vero

kio antaŭe ne
estis (juna)

nova

ne multe

iom

benko

ĝi estas inter
du ĉambroj

muro

vidigi per
fingro

montri

ne multaj

kelkaj

interparoli

babili

ne esti

manki

scii, ke estas

koni

ne paroli

silenti

tia, ke ĉiu scias
ĝin

facila

scii kia ĝi
estas

koni

Φτιάξε προτάσεις με τις λέξεις:

Eksplori, eksidi, paroli, pensi, scii, ekdormi, ekveturi, ŝlosi, manki, silenti, malsaniĝi, ekfajfi, sonorilo, kudri, kombi, danci, malplenigi.

GRAMATIKO

-ilo

Tranĉi – tranĉilo. Kudri – kudrilo. Kombi – kombilo.

Κόβω – μαχαίρι. Ράβω – βελόνα. Χτενίζω – χτένα.

Το επίθημα **-ilo** δηλώνει όργανο, εργαλείο, μέσον.

ek-

Ekdormi, eksplori, ekstari. Αρχίζω να κοιμάμαι, να κλαίω, να σηκώνομαι. Το πρόθημα **ek-** δηλώνει το ξεκίνημα ή το στιγμιαίο μίας ενέργειας ή πράξης.

oni

Oni parolas. Μιλάμε, οι άνθρωποι μιλούν, μιλάει κανείς...

Nokte oni dormas. Τη νύχτα κοιμόμαστε, κοιμάται κανείς, οι άνθρωποι κοιμούνται...

Oni – αόριστη προσωπική αντωνυμία. Χρησιμοποιείται όταν το υποκείμενο δεν είναι κάποιο συγκεκριμένο ή γνωστό πρόσωπο, αλλά αόριστα κάποιος ή κάποιοι ή κατά γενική αποδοχή «όλοι». (Στα αρχαία ελληνικά υπήρχαν τα αντίστοιχα τις και τινές).

Λεξιλόγιο:

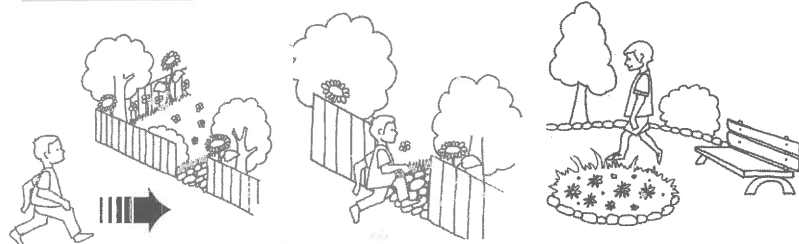
1 – κόβω (με μαχαίρι), 2 – μαχαίρι, 3 – χτενίζω, 4 – ράβω, 5 – κόβω (με ψαλίδι), 6 – σκουπίζω, 7 – κουτάλι, 8 – πηρούνι, 9 – μαχαιροπήρουνα, 10 – κλωδιά, 11 – αυλή, 12 – κλειδί, 13 – κουδούνι, 14 – σφυρίζω, 15 – πουλί, 16 – φτερό, 17 – στρατιώτης, 18 – πυροβολώ, 19 – κάθομαι («καθίζω» τον εαυτό μου), 20 – δρόμος, οδός 21 – του οποίου, 22 – φωνή, 23 – ότι, 24 – άρρωστος (sana = υγιής), 25 – σκέφτομαι, 26 – αόριστη προσωπική αντωνυμία (τις, τινές), 27 – αλήθεια, 28 – καινούργιος, νέος, 29 – τόσο, 30 – γεύση, γούστο, προτίμηση, 31 – κάτι τι, λίγο (ποσοτικά), 32 – παγκάκι, 33 – μερικοί, 34 – δείχνω, 35 – κουβεντιάζω, 36 – γνωρίζω, 37 – σιωπώ, 38 – δύσκολος (facila – εύκολος).

14 DEK-KVARA LECIONO

-ido

Infano de besto nomiĝas **ido**¹. Ido de ĉevalo estas ĉeval**ido** kaj ido de hundo estas hund**ido**. Ankaŭ birdoj havas idojn. Birdidoj ne scias flugi, ĉar ili havas malfortajn² flugilojn. Miaj geavoj havas unu kokon³, tri kokinojn kaj kvar kokidojn. Ili havas ankaŭ bovinon⁴ kaj bovidon. La bovino donas al ili lakton kaj la kokinoj donas al ili ovojn⁵. Azeno⁶ havas azenidojn, porko⁷ havas porkidojn kaj ŝafo⁸ havas ŝafidojn. Ĉu vi ŝatas katidojn?

Kien? – ...-n

Kien⁹ li iras?
Al la ĝardeno.

Kien li iras?
En la ĝardenon¹⁰.

Kie li iras?
En la ĝardeno.

Peter estas en la ĉambro (kie?) kaj iras al la fenestro (kien?). Maria estas en la pordo (kie?) kaj iras en la ĉambron (kien?). La kato iris sub la tablon (kien?) kaj nun ĝi kuras sub la tablo (kie?). La patro sidiĝis sur la seĝon (kien?) kaj nun li sidas sur ĝi (kie?). Kien vi rigardas? – Mi rigardas tien, kien vi. Kien vi iras? – Hejmen.

Pri

Hodiaŭ ni lernis pri¹¹ ĉevalidoj, hundidoj, kokidoj kaj bovidoj. Tiu libro estas pri la vivo de bestoj. Pri kio vi pensas? – Pri nenio. Ĉu vi jam parolis pri tio kun viaj gepatroj? Mi legis en gazeto¹² pri Esperanto. Mi ofte¹³ pensas pri vi. Pri kio vi korespondas kun viaj geamikoj? En lernejo infanoj lernas pri matematiko¹⁴, historio¹⁵ kaj geografio¹⁶. Tiun problemon¹⁷ ni devas priparoli. Ĉion bone pripensu!

infano
de besto

ido

ĉevalido

hundido

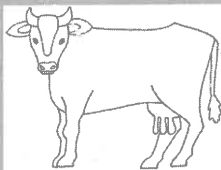
koko

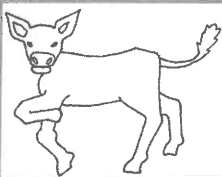
kokino

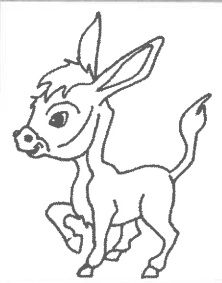
kokido

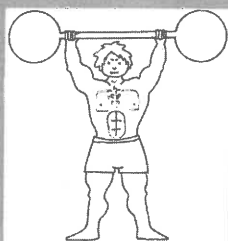
bovino

bovido

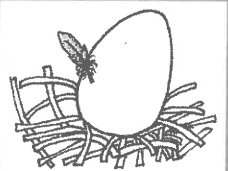
azeno

forta

malforta

ovo

porko

kien?

Kial?

Tial

Kial vi ne venis? – **Tial**¹⁸, ĉar mi estis malsana. Hodiaŭ estas bela vetero¹⁹, tial ni iros en arbaron. Ŝi estas malfeliĉa²⁰, tial ŝi ploras. La suno brilas kaj tial estas varme. La infano dormas, tial ĝi silentas.

Kiel?

Tiel

Kiel vi fartas? – Mi fartas **tiel**²¹ kiel vi. En Esperanto oni skribas tiel kiel oni parolas. Kial vi estas tiel malpura? Ŝi estas tiel bela kiel rozo. Li ne lernas tiel bone kiel ŝi. Kial vi estas tiel feliĉa? Mi estas tiel alta kiel vi, sed ne tiel alta kiel ŝi.

Ajn

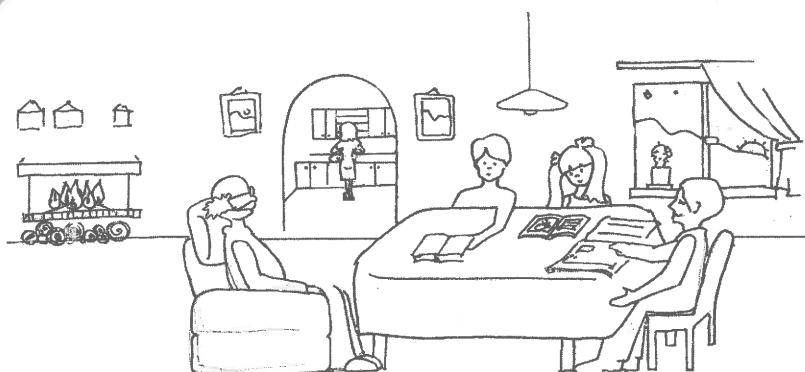
Mi povas fari ĉion, kion mi volas: mi povas fari kion **ajn**²². Venu iam ajn (= venu ĉiam, kiam vi volas). Povas veni kiu ajn. Kie ajn vi estos (= ĉie kie vi estos), pensu pri mi. Kiun libron vi deziras? – Kiun ajn. Mi volas legi kion ajn. Tion povas fari kiu ajn.

Ĉi

Mi estas **ĉi tie**²³ = mi estas apud vi. En ĉi tiu leciono ni lernis pri bestoj kaj iliaj idoj. Venu ĉi tien! (= Venu al mi!) Ĉi tio estas pli proksima ol tio. Ĉi tiu libro (tiu libro al kiu mi montras per fingro) estas bela.

VESPERO

Estas vespero. La suno jam ne brilas. Finiĝas la tago. En la ĉambro lumas²⁴ lampo kaj en la forno²⁵ brulas²⁶ fajro²⁷. Ĉiuj familianoj estas hejme. Antaŭ nelonge ili vespermanĝis kaj nun ili sidas en la ĉambro. La patro legas gazeton. La avo sidas en fotelo²⁸ kaj ripozas. Hodiaŭ li laboris en la ĝardeno kaj li laciĝis. Peter legas interesan romanon²⁹ kaj Maria rigardas koloran bildlibron pri bestoj. Ŝi diras al Peter: „Rigardu, kiel ĉarmaj³⁰ katidoj estas ĉi tie! Unu estas blanka, unu estas nigra

kaj unu katido estas kiel tigrido!“ – „Lasu min³¹“, respondas Peter. „Nun mi ne havas tempon!“ Maria estas malfeliĉa, ke Peter estas tia. Tial ŝi iras al la kuirejo, kie laboras la patrino. „Ĉu mi povas helpi³² al vi?“ – „Jes, iru ĉi tien. Ni kune lavos la manĝilarojn, tasojn kaj telerojn.“ Ili kune laboras kaj Maria rakontas³³ al la patrino, pri kio ŝi lernis hodiaŭ en la lernejo. Poste la patrino rakontas ion al Maria. Tiel ili laboras kaj babilas.

Kiam la patrino kaj Maria finis la laboron, ili venis en la ĉambron, kie estis la aliaj³⁴ familianoj. Kion ili faros nun? – La gepatroj kaj la geavoj rigardos televidon³⁵. La infanoj ludos ankoraŭ ĝis la naŭa horo en sia ĉambro. Poste ili lavos sin, diros al la gepatroj kaj la geavoj „Bonan nokton!“ kaj iros dormi. Kiam finiĝos la televida filmo³⁶, ankaŭ la aliaj familianoj enlitiĝos.

PROVERBOJ

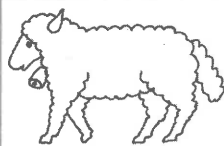
Bojas³⁷ hundidoj, ĉar ankaŭ la hundo tiel faras. Kiu ne parolas, tiu ne eraras. Kiu ne laboras, tiu ankaŭ ne manĝu! En ĉiu malbono estas iom da bono. Ĉiu komenco estas malfacila. Kiu multe parolas, malmulte pensas. Ne vivu kiel vi volas, vivu tiel, kiel vi povas. Pli bona estas unu amiko malnova, ol du novaj. Nova balailo bone balaas.

Memoru: Li kuris en ĝardeno. *Ετρεχε σ' έναν κήπο (μέσα).* Li kuris en la ĝardenon. *Ετρεξε στον κήπο (ενώ πριν ήταν έξω).* Ĉion bone pripensu! *Παρατήρησε καλά αυτές τις δύο προτάσεις και σκέψου!* Ni tion ankoraŭ riparolos. *Θα μιλήσουμε ακόμα γι' αυτό.*

tien

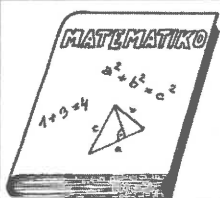
ŝafo

gazeto

tiam+tiam
+tiam+tiam...

ofte

matematiko

historio

geografio

brilas la suno
= bela vetero

vetero

ridetas, ĉar ĉio
estas bona

feliĉa

volas havi

deziras

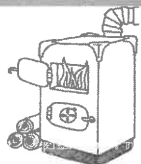
tie – ĉi tie

apuda

proksima

lampo lumas

lumas

forno

fajro

fotelo

tre bela

ĉarma

labori kun

helpi

ne malhelpi

lasi

paroli pri io

rakonti

ne tiu ĉi,
sed tiu

alia

Respondu la demandojn:

Kiel nomiĝas infanoj de bestoj? Kion donas al la homoj bovinoj kaj kokinoj? Pri kiuj bestoj ni lernis en ĉi tiu leciono? Ĉu vi estas tiel alta kiel via patro? Ĉu vi ĉiam povas fari kion ajn vi volas? Ĉu vi havas hejme fornon? Rakontu, kion faris via familio hieraŭ vespere!

GRAMATIKO

-ido

Hundido, katido, ĉevalido, kokido. Κουτάβι, γατάκι, πουλάρι, κοτόπουλο. Το επίθημα **-ido** δηλώνει το νεαρό της ηλικίας ή τον απόγονο της ρίζας-λέξης στην οποία προστίθεται. Στα ελληνικά πολλές φορές αποδίδεται με το «-πουλο» (κοτόπουλο, πριγκηπόπουλο) και σε πολλά επίθετα με τα «-ίδης, -πουλος» (Ιωσηφίδης, Γεωργόπουλος).

Kien?

– ... -n

Kie vi estas? Που είσαι;

Kien vi iras? Που πηγαίνεις

En la ĝardeno. Στον κήπο. En la ĝardenon. Στον κήπο.

Για να δείξουμε την κατεύθυνση (την προς τόπο κίνηση) χρησιμοποιούμε την αιτιατική, προσθέτουμε δηλαδή την κατάληξη **-n**.

Ajn

Kiu ajn. Οποιος νά 'ναι, οποιοσδήποτε. Kiam ajn. Οποτε νά 'ναι, οποτεδήποτε. Kiel ajn. Οπως και νά 'ναι, με οποιοδήποτε τρόπο. Kiom ajn. Οποτε νά 'ναι, οποτεδήποτε.

Η λέξη **ajn** αντιστοιχεί στα ελληνικά «να 'ναι» και «-δήποτε».

Ĉi

Tiu, ĉi tiu. Αυτός, αυτός εδώ. Tia, ĉi tia. Τέτοιος, τέτοιος όπως αυτός εδώ. Tio, ĉi tio. Αυτό, αυτό εδώ. Tie, ĉi tie. Εκεί, εδώ.

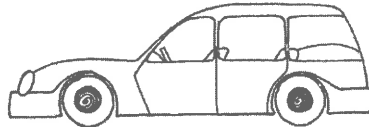
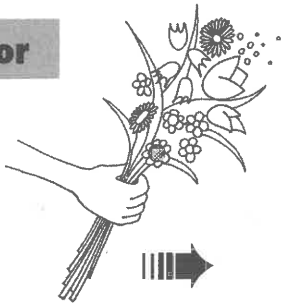
Η λέξη **ĉi** δείχνει αυτό που βρίσκεται πλησιέστερά μας. Μπορεί να προηγείται ή να έπεται της λέξης με την οποία συνδέεται.

Λεξιλόγιο:

1 – επίθημα που δηλώνει τον απόγονο. 2 – αδύναμος (forta – δυνατός), 3 – κόκορας, 4 – αγελάδα, 5 – αβγό, 6 – γάιδαρος, 7 – γουρούνι, 8 – πρόβατο, 9 – (προς τα) που, 10 – στον (προς τον) κήπο, 11 – για, περί, 12 – εφημερίδα, 13 – συχνά, 14 – μαθηματικά, 15 – Ιστορία, 16 – γεωγραφία, 17 – πρόβλημα, 18 – για τούτο, εξαιτίας αυτού 19 – καιρός, 20 – δυστυχής, 21 – έτσι, 22 – οποιονδήποτε, 23 – εδώ, 24 – φέγγω, 25 – φούρνος, 26 – καίγομαι, 27 – φωτιά, 28 – πολυθρόνα, 29 – μυθιστόρημα, αισθηματική νουβέλα, 30 – χαριτωμένος, 31 – αφήνω, 32 – βοηθώ, 33 – διηγούμαι, 34 – άλλος, 35 – τηλεόραση, 36 – ταινία, φιλμ, 37 – γαυγίζω.

15 DEK-KVINA LEClONO

Por

Tiuj floroj estas **por**¹ vi. Tio estas aŭto **por** kvar personoj².

Libro por infanoj. Ĉambro por gastoj³. Por kio vi venis? – Mi venis por vidi vin⁴! (Mi venis, ĉar mi volis vidi vin.) Mi havas nenion por manĝi⁵. Ĉu vi havas ion por trinki? Nun mi ne havas tempon por ludi kun vi. Por kiu estas tiu ĉokolado? – Por ŝi. Ni estas amikoj por ĉiam. Ni ne vivas por manĝi, sed manĝas por vivi⁶.

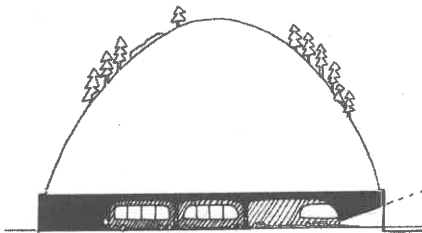
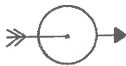
Por ke ... -u

ke ... -u

Donu al mi plumon, **por ke** mi povu⁷ skribi.
Parolu malrapide, **por ke** ĉiu komprenu⁸ vin.
Ni lernas, por ke ni sciu.

Mi volas, ke vi laboru⁹. (Mi volas: „Vi laboru!“)
Ili volas, ke mi venu hodiaŭ. (Ili volas: „Mi venu...“)

Tra

La vagonaro veturas
tra¹⁰ la tunelo¹¹.

Tra la fenestro
ŝi vidas la ĝardenon.

por

homo

persono

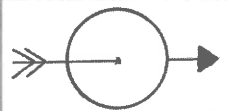
amiko

en nia domo

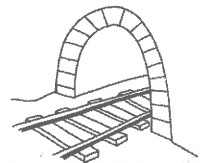
gasto

havi en la
kapo bildon
pri tio, kion ni
aŭskultas

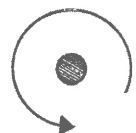
kompreni

tra

tunelo

ĉirkaŭ

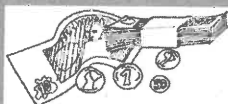

kravato

kontraŭ
volas legi,
sed ne povas

legus

mono

havas multe da
mono

riĉa

flugmaŝino

kampo

ankaŭ tiel,
ĉi tiel

same

mezo

12:00

tagmezo

post nelonge

baldaŭ

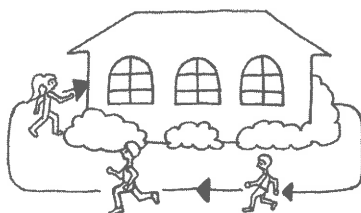

dekstre

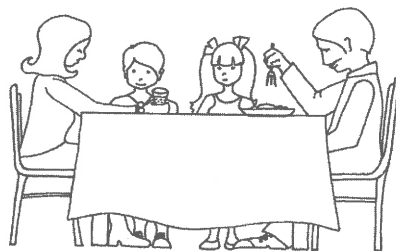

Mi veturis per aŭto tra multaj urboj. Tra la fenestro brilas la suno. Li eniris¹² tra unu pordo kaj eliris¹³ tra alia pordo. Ni longe iris tra arbaro. Ĉu vi jam tralegis¹⁴ la tutan libron? Ne, mi nur trarigardis ĝin.

Ĉirkaŭ

La infanoj kuras
ĉirkaŭ¹⁵ la domo.

La familio sidas
 ĉirkaŭ la tablo.

La patro havas ĉirkaŭ la kolo kravaton. Ĉirkaŭ la domo estas ĝardeno. La domo estas ĉirkaŭ (pli-malpli) dek metrojn alta. Venu ĉirkaŭ la sesa horo!

Kontraŭ

Kontraŭ¹⁶ nia domo staras lernejo. La domoj staras unu kontraŭ la alia. Kion vi havas kontraŭ mi? Ĉu vi estas kun mi, aŭ kontraŭ mi?

Se ... -us

Mi legus¹⁷, sed mi ne havas libron. (Mi volas legi, sed mi ne havas libron.) Mi legus, **se**¹⁸ mi havus libron. Se mi estus sana, mi estus feliĉa. Se estos bela vetero, mi venos. Sed se ne, mi restos hejme. Ĉu vi estus feliĉa, se vi havus multe da mono¹⁹? – Mi estus riĉa²⁰, sed mi ne scias, ĉu mi estus feliĉa.

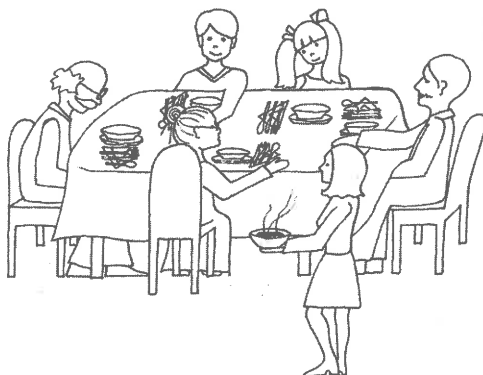

Mi volus havi flugmaŝinon²¹. Se mi havus flugmaŝinon, mi estus feliĉa. Kion mi farus, se mi havus flugmaŝinon? Mi flugus super la urbo. Poste mi flugus ĉirkaŭ la urbo, super kampoj²² kaj arbaroj... Multaj homoj

diras: „Mi lernus Esperanton, se ĉiuj homoj lernus ĝin.“ Se ĉiu homo parolus same²³, neniu lernus Esperanton. Sed se ĉiu homo lernus Esperanton, ĉiuj homoj komprenus sin...

TAGMANĜO²⁴

Estas tagmezo²⁵. Ĉiuj familianoj estas en la manĝo-ĉambro. Hodiaŭ ili ne laboras, ĉar estas dimanĉo. La familianoj sidas ĉirkaŭ la tablo kaj ili baldaŭ²⁶ tagmanĝos.

Dekstre²⁷ sidas la patro kaj maldekstre, kontraŭ la patro, sidas la avo. Peter sidas apud Maria kaj kontraŭ ili sidas la avino. La patrino alportas²⁸ la manĝojn sur la tablon. Sur la tablo estas blanka tablotuko²⁹. Antaŭ ĉiu familiano kuŝas buŝtuko, manĝilaro kaj du teleroj: unu por supo³⁰ kaj la alia por la dua manĝo.

„Maria, ĉu vi scias, kion ni hodiaŭ tagmanĝos?“ – demandas Peter. – „Jes, mi scias. Por la tagmanĝo estos legoma³¹ supo, terpomoj³², brasiko³³ kaj viando³⁴. Poste ni manĝos kukojn³⁵ kaj fruktojn.“ Kiam estas ĉio preta³⁶, ili komencas manĝi. Unue ili manĝas supon. Maria ne ŝatas legoman supon, sed la patrino diras al ŝi: „Prenu almenaŭ³⁷ iom, por ke vi ne estu malsata!“ Ĉiuj manĝas kun granda apetito. Post la manĝo ili prenas ankoraŭ fruktojn kaj kukojn. La gepatroj trinkas tason da nigra kafo. Iom da tempo ili ankoraŭ sidas ĉirkaŭ la tablo kaj babilas pri diversaj³⁸ aferoj³⁹. Estas bela vetero kaj tial ili iras al la ĝardeno. En la ĝardeno estas kelkaj benkoj, kie oni povas sidi, babili aŭ ripozi. Estas aŭtuno kaj en la ĝardeno maturiĝas diversaj fruktoj. Se iu volas manĝi pomojn, pirojn⁴⁰ aŭ prunojn⁴¹, li povas preni iom ajn el la ĝardenaj fruktoarboj.

Memoru:

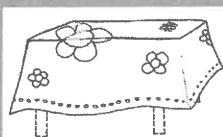
Mi havas nenion por manĝi. Δεν έχω τίποτα (για) να φάω.
Mi venis por vidi vin. Ηρθα για να σε δω.
Ni lernas, por ke ni sciu. Μελετάμε για να ξέρουμε.
Diru al ŝi, ke ŝi eksidu. Πες της να σηκωθεί.

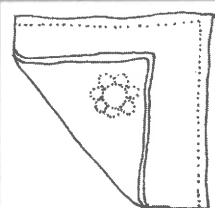
maldekstre

havas en la
manoj kaj iras

portas

tablotuko

buŝtuko

supo

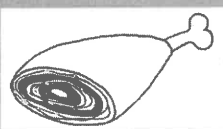
legomoj

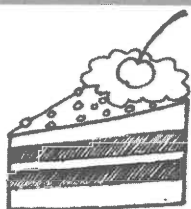
terpomoj

brasiko

viando

kuko

jam estas,
oni faris ĝin

preta

ne malpli ol

almenaŭ

multaj
malsamaj,
ĉiu estas alia

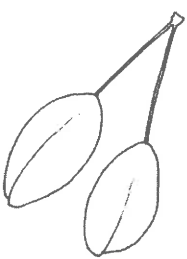
diversaj

tio, pri kio
ni parolas

afero

piro

prunoj

Respondu la demandojn:

Ĉu vi ŝatas legoman supon? Kion vi havis hieraŭ por la tagmanĝo? Por kio ni lernas? Por kio ni manĝas? Kion vi farus, se vi havus flugmaŝinon?

GRAMATIKO

Por ke ...-u

Por ...-i

Ke ...-u

Donu al mi plumon, **por ke** mi povu skribi. Δώσε μου μία πένα, για να μπορώ(ή μπορέσω) να γράψω (ή γράφω). Ni lernas, **por ke** ni sciu. Μελετάμε, για να (οὕτως ὥστε, έτσι ὥστε, προκειμένου να) ξέρουμε.

Me to **ke** + προστακτική εκφράζουμε τον σκοπό μίας ενέργειας, «ὥστε κάποιος να κάνει κάτι» (αιτιολογική παρένθετη δευτερεύουσα πρόταση).

Ni lernas, **por ke** ni sciu = ni lernas **por** scii. Ni ne vivas, **por ke** ni manĝu = ni ne vivas **por** manĝi. Σε κάποιες περιπτώσεις (αν και οι δύο προτάσεις έχουν το ίδιο υποκείμενο-ταυτοπροσωπία) μπορούμε να αντικαταστήσουμε το σχήμα «por ke + προστακτική» με το συντομότερο «por + απαρέμφατο».

Ni volas, **ke** vi laboru. Diru al li, **ke** li eksidu. Τις προτάσεις με ετεροπροσωπία, που εκφράζουν επιθυμία ή ευχή (υποτακτική και ευκτική αντίστοιχα στη γλώσσα μας) εισάγει ο σύνδεσμος **ke**, ο οποίος ακολουθείται από τον τύπο της προστακτικής. Ο σύνδεσμος **ke** αντικαθιστά τον ευθύ λόγο και έτσι το ρήμα διατηρεί την κατάληξη που θα είχε σε αυτή την περίπτωση. Mi volas, **ke** vi laboru = Mi volas: „Vi laboru!“.

-us

Mi legus, se mi havus libron.

Θα διάβαζα, αν είχα (ένα) βιβλίο.

Se mi estus sana, mi estus feliĉa.

Αν ήμουν υγιής, θα ήμουν

ευτυχισμένος. Η υποθετική

έγκλιση έχει την κατάληξη **-us**.

Τύποι του ρήματος:

Est	-i απαρέμφατο (esti)
	-is παρελθόν (estis)
	-as ενεστώτας (estas)
	-os μέλλον (estos)
	-us υποθετική (estus)
	-u προστακτική (estu)

Λεξιλόγιο:

1 - για, 2 - πρόσωπο, άτομο, 3 - φιλοξενούμενος, 4 - για να σε (σας) δω, 5 - για να φάω, 6 - για να ζούμε, 7 - ὥστε να μπορώ (μπορέσω), 8 - καταλαβαίνω, 9 - να δουλέψεις, 10 - δια μέσου, από, 11 - τούνελ, 12 - εισέρχομαι, 13 - εξέρχομαι, 14 - διαβάζω (ως το τέλος), 15 - γύρω από, 16 - εναντίον, 17 - θα διάβαζα, 18 - αν, εφ' όσον, 19 - χρήμα, 20 - πλούσιος, 21 - πτητική μηχανή, 22 - χωράφι, αγρός, 23 - ίδια (επιρ.), 24 - μεσημεριανό γεύμα, 25 - μεσημέρι, 26 - σύντομα (χρον.), 27 - δεξιά, 28 - φέρνω, 29 - τραπεζομάντηλο, 30 - σούπα, 31 - από λαχανικά, 32 - πατάτα, 33 - λάχανο, 34 - κρέας (μαγειρεμένο), 35 - γλύκισμα, κέικ, 36 - έτοιμος, 37 - τουλάχιστον, 38 - διάφορος, 39 - υπόθεση, ζήτημα, 40 - αχλάδι, 41 - δαμάσκηνο.

16 DEK-SESA LECIONO

-ono

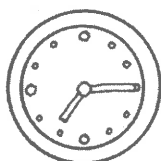
1/2
duono¹

1/3
triono

2/3
du trionoj

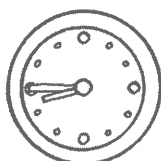
3/4
tri kvaronoj

Kioma horo estas?

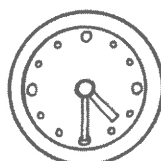
07:15

Estas la sepa
kaj kvarono.

08:45

Estas la oka
kaj tri kvaronoj.

04:30

Estas la kvara
kaj duono.

Kvar estas duono de ok. Du estas triono de ses. Kiom estas duono de dek du? Komenco bona, laboro duona. Kio estas duonhoro?

HORLOĜO

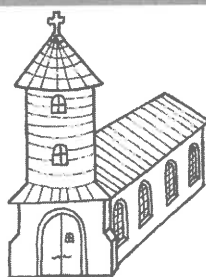
Kio estas horloĝo? – Horloĝo estas ilo por mezuri² la tempon. La horloĝo havas du montrilojn: longan kaj mallongan. La longa montrilo montras minutojn, la mallonga montras horojn. Kelkaj horloĝoj havas ankoraŭ unu montrilon, kiu montras sekundojn³. Estas ankaŭ elektraj⁴ horloĝoj, kiuj ne havas montrilojn. Horloĝoj estas diversaj. Sur la turo⁵ de preĝejo⁶ estas turhorloĝo. Hejme ni havas grandan murhorloĝon. Sur la antaŭbrako⁷ ni portas brakhorloĝon. Matene nin vekas vekhorloĝo. Ĉu vi scias, kio estas sunhorloĝo? Kian horloĝon vi havas? Kioman horon ĝi montras?

Po

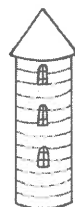
La patrino donis al la infanoj po⁸ du pomoj. (Ŝi donis al ĉiu infano du pomojn.) La homo havas sur ĉiu mano po kvin fingroj. Mi legas la libron po dek paĝoj ĉiutage. La gastoj

montriloj

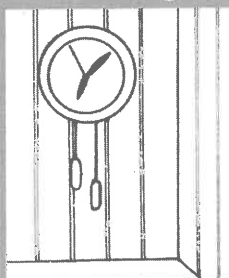
preĝejo

turo

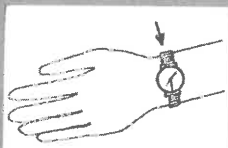
turhorloĝo

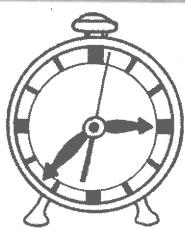
murhorloĝo

brako

brakhorloĝo

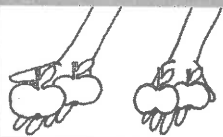
vekhorloĝo

30 minutoj

duonhora

ekscii per ilo,
kiom longa,
alta... io estas

mezuri

po du

duopo (paro)

eltrinkis po du glasoj da vino⁹. La soldatoj staras po kvin en ĉiu vico¹⁰. En la klaso staras tri vicoj po du benkoj. Ni lernas ĉiutage po kvin horoj. Po kiom da horoj vi lernas?

-opo

Kio estas **duopo**¹¹? – Duopo estas du homoj aŭ du objektoj kune. Duopo estas paro¹². Kio estas triopo? – Triopo estas tri homoj aŭ tri objektoj kune. La lernantoj iras po du. Ili iras duope (en duopoj). La soldatoj iras kvarope (po kvar). En la parko promenis duopoj. Nia familio ĉiam vespermanĝas kvarope. Ni iris unuope (po unu).

-ad-

En la ĝardeno longe bojis hundo. Ni aŭskultis ĝian bojadon¹³. Antaŭhieraŭ mi ricevis leteron, hieraŭ mi ricevis leteron, hodiaŭ mi ricevis leteron... – ĉiutage mi ricevadas leteron. De longa irado min doloras¹⁴ la piedoj. Li longe legis. De longa legado lin doloras la okuloj. Ŝi ŝatas bicikladon kaj naĝadon. Ĉu la hodiaŭa instruado estis interesa?

-obl-

$$2 \times 3 = 6$$

Duble¹⁵ tri estas ses.

Duble kvar estas ok. Trioble kvin estas dek kvin. En nia lernejo estas duoble pli da lernantoj ol en via lernejo. Hodiaŭ mi faris duoblan laboron. Ni havas kelkoble pli da mono ol vi. Kiu donas rapide, donas duoble.

Kiom estas 3×3 , 4×3 , 4×4 , 2×6 ?

-fojeUnufoje¹⁶

Dufoje

Kiomfoje? – Unufoje, dufoje, trifoje, kvarfoje, ... multfoje.

Oni povas morti¹⁷ nur unufoje. Dufoje mezuru, unufoje tondu! Mi trifoje kisis mian patrinon.

Ĉiufoje, kiam mi estis ĉe vi, vi ne estis hejme. Venu alian fojon! Faru tion ankoraŭfoje! Mi jam dufoje diris al vi, ke vi devas pli bone lerni. Kelkfoje mi vidis tiun homon. Vivis foje reĝo¹⁸ kaj li havis tri filojn.

EKSKURSO¹⁹ AL LA NATURO²⁰

Foje diris la instruistino al la lernantoj: „Hodiaŭ ni faros ekskurson al la naturo!“ Ĉiuj infanoj ĝojis²¹: estas bela vetero kaj estas pli agrable²² ekskursi, ol sidi en la klaso.

Kiam ili eliris el la lernejo, estis la oka horo kaj duono. La unua iris la instruistino. La lernantoj iris duope post ŝi. Unue ili ĉirkaŭiris²³ malgrandan arbaron, kiu estas apud la lernejo. Poste ili iris tra la kampoj kaj haltis²⁴ ĉe malgranda rivero²⁵.

„Ĉu vi scias, kie ni estas?“ – demandis la instruistino.

„Jes, en la naturo“ – respondis iu lernanto. – „Kaj ĉu vi scias, kio estas la naturo?“ – „La naturo estas ĉio ĉirkaŭ ni, kion ne faris la homo: akvo, aero²⁶, tero²⁷, plantoj²⁸ kaj animaloj²⁹...“ – respondis alia lernanto. – „Jes, bonege!“ – diris la instruistino. „La naturo estas belega kaj ni ne povus vivi sen ĝi.“

Estas bela printempa tago. La suno brilas kaj blovas³⁰ varmeta vento³¹. La infanoj kuras sur la herbejo³² kaj kolektas³³ florojn.

ANEKDOTO

La lernantoj lernas pri la sezonoj. La instruistino demandas knabon en la unua benko:

„Ĉu vi scias, kiam oni kolektas fruktojn?“ – „Kiam en la ĝardeno ne estas hundo“, respondis la lernanto.

MEMORU!

-ON-

5 estas duono de 10
10 estas dekono de 100
3 estas triono de 9

-OBL-

10 estas duoblo de 5
100 estas dekoblo de 10
9 estas trioblo de 3

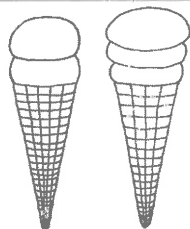
ofte aŭ longe

...-i

-adi

doloras

duobla, triobla

fini la vivon

morti

reĝo

**longa
promeno**

ekskurso

ĉio ĉirkaŭ ni

naturo

esti feliĉa

ĝoji

bona por ni

agrabla

fini iri

halti

rivero

birdoj flugas
en ĝi

aero

ni iras sur ĝi

tero

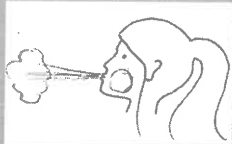
herbo

arboj, floroj
kaj herboj

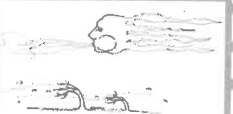
plantoj

bestoj
kaj homoj

animaloj

blovas

vento

kolekti

Memoru:

Ni iris unuope. *Πήγαμε ένας-ένας (κατά μονάδα).*
Faru tion ankoraŭfoje. *Αυτό κάνει το ξανά.*

Respondu:

Kion diris foje la instruistino al la lernantoj? Kiam ili eliris el la lernejo? Kion ili ĉirkaŭiris? Kie ili poste haltis? Kio estas naturo? Kio estas horloĝo? Kiajn montrilojn havas horloĝo? Kiajn horloĝojn vi konas? Ĉu la lernantoj en via klaso sidas unuope? Ĉu vi ofte ricevadas leterojn? Ĉu vi legis iun libron dufoje? Kiom estas trioble kvar? Kioma horo estas nun?

GRAMATIKO

-ono

Duono, triono, kvarono.... *Το μισό, το ένα τρίτο, το ένα τέταρτο...*

Με το επίθημα -ono δημιουργούνται τα κλασματικά αριθμητικά.

-oro

Duoro, trioro, kvaroro... *Δυάδα, τριάδα, τετράδα...*

Με το επίθημα -oro δημιουργούνται τα περιληπτικά αριθμητικά ουσιαστικά.

-obl-

Duoble kvar estas ok. *Δύο φορές το τέσσερα είναι (κάνει) οκτώ.*

Duobla. Διπλάσιος. Trioblo. Το τριπλάσιο.

Με το επίθημα -obl- δημιουργούνται τα αναλογικά αριθμητικά επίθετα ή ουσιαστικά.

-ad-

Legadi, iradi, skribadi. *Διαβάζω και διαβάζω, πάω και πάω, γράφω και γράφω. Το επίθημα -ad- εκφράζει τη διάρκεια ή την επανάληψη της ενέργειας.*

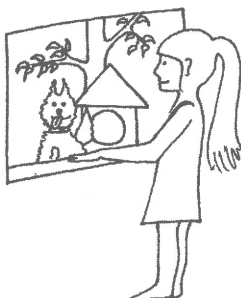
Λεξιλόγιο:

1 – το μισό, 2 – μετρώ, 3 – δευτερόλεπτο, 4 – ηλεκτρικός, 5 – πύργος, 6 – εκκλησία, 7 – βραχίονας, 8 – ανά, 9 – κρασί, 10 – σειρά, 11 – δυάδα, ντουέτο, 12 – ζευγάρι, 13 – (συνεχές) γαύγισμα, 14 – πονάω (κάποιον), προκαλώ πόνο, 15 – duoble δύο φορές, δις, 16 – μία φορά, 17 – πεθαίνω, 18 – βασιλιάς, 19 – εκδρομή, 20 – φύση, 21 – χαίρομαι, 22 – ευχάριστα, 23 – περιτριγυρίζω, 24 – σταματώ, 25 – ποτάμι, 26 – αέρας, 27 – γη, 28 – φυτό, 29 – μέλος του ζωικού βασιλείου, 30 – φυσάω, 31 – άνεμος, 32 – λιβάδι, 33 – μαζεύω, συλλέγω.

17 DEK-SEPA LECIONO

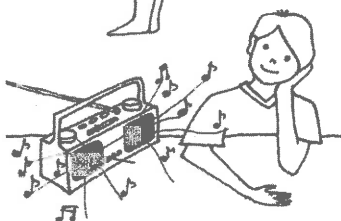
Rigardi – Vidi

Maria rigardas
el la fenestro
kaj vidas hundon.

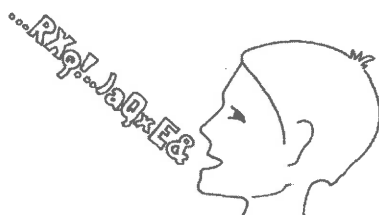
Aŭskulti – Aŭdi

Peter aŭskultas radioaparaton¹
kaj aŭdas² muzikon³.

Paroli – Diri

Tiu viro parolas, sed ni ne
komprenas lin. Ni ne scias,
kion li diras, ĉar li
ne parolas Esperante.

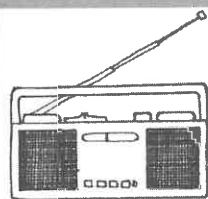

Mi rigardas, sed mi vidas nenion. Rigardu: ĉu vi vidas tiun birdon? Mi aŭskultas, sed mi aŭdas nenion. Mi aŭdis bonan anekdoton: aŭskultu, mi diros ĝin al vi. Tiu virino multe parolis, sed malmulte diris.

Rigardi = voli vidi. Aŭskulti = voli aŭdi. Paroli = voli diri.

-aĵo

Aĵo⁴ estas objekto aŭ afero. Skribaĵo estas tio, kion mi (aŭ iu alia) skribis. Legaĵo estas tio, kion ni povas legi. Novaĵo estas io nova, pri kio ni ankoraŭ ne aŭdis. Trinkajo estas tio, kion ni povas trinki. Akvo, limonado, kafo, biero, vino kaj lakto estas trinkaĵoj. Biero kaj vino estas alkoholaĵoj. Kio estas manĝaĵo? – Ĉio, kion ni povas manĝi. Ĉokolado, bombono⁵, kuko kaj sukero⁶ estas dolĉaj⁷ – ili estas dolĉaĵoj (sukeraĵoj). Infanoj ŝatas dolĉaĵojn. Kio estas ĉirkaŭaĵo, azenaĵo, bovaĵo, malagrablaĵo?

radioaparato

aŭdas

muziko

objekto
aŭ afero

aĵo

io nova

novaĵo

io por trinki

trinkaĵo

sukero

bona kiel
sukero

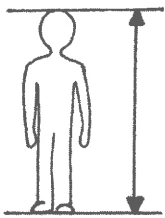
dolĉa

io dolĉa

dolĉaĵo

kial?

pro kio?

alteco

riĉa homo

riĉulo

tiu, kiu
multe scias

saĝa

malsaĝa

stulta

ie
malproksime

for

per la nazo
ni spiras

spiri

sen tio, plie

krom

nur unu,
sen aliaj

sola

devas havi

bezonas

ankaŭ ne

nek

ne tute,
sed mankas
malmulte

preskaŭ

Pro

Pro⁸ kio ŝi ploras? Ŝi ploras, ĉar ŝi estas malfeliĉa. Pro kio vi venis? Pro tio, ĉar mi volis vidi vin. Pro unu arbo li arbaron ne vidas. Pro kio vi ridas? Pro tio, ĉar mi aŭdis bonan anekdoton. Li amas tiun knabinon pro tio, ke ŝi estas bona kaj bela.

PRO KIO = KIAL PRO TIO = TIAL

-eco

Eco⁹ de bona homo estas boneco. Eco estas kvalito de io. Mi amas vin pro via beleco (via eco estas, ke vi estas bela). Kian altecon vi havas? En unueco estas forto. Vivu¹⁰ la amikeco! Inter infaneco kaj matureco estas juneco. Mi ŝatas belecon kaj purecon. Ecoj: bona, bela, alta, granda, agrabla...

-ulo

Bonulo¹¹ estas bona homo. Riĉulo estas riĉa homo, kiu havas multe da mono. Malriĉulo havas malmulte da mono. Homo, kiu havas altan aĝon, estas altaĝulo (maljunulo). Malsana homo estas malsanulo. Bela knabino estas belulino. Ĉu vi scias, kio estas malsanulejo¹²? Karulo estas homo, kiun ni amas kaj kiu estas al ni kara. Saĝa¹³ homo (kiu multe scias) estas saĝulo kaj malsaĝa (stulta) homo estas malsaĝulo (stultulo). Homoj, kiuj estas kun ni, estas niaj kunuloj kaj homoj, kiuj estas kontraŭ ni, estas niaj kontraŭuloj.

For

Estas **for**¹⁴ = estas ie malproksime, ne ĉi tie. Iru for = iru de ĉi tie, sur alian lokon.

Mi ne loĝas kun miaj gepatroj: mi loĝas for de miaj gepatroj. Miaj geamikoj jam iris for. Ili jam foriris. La vagonaro forveturis antaŭ kvin minutoj. Kiu hodiaŭ forestas? For de la okuloj, for de la koro.

LA VIVO DE LA HOMO

Ĉiu homo devas manĝi, trinki kaj spiri¹⁵. Krom¹⁶ tio la homo devas labori, ripozi kaj dormi. La homo ne povas vivi sola¹⁷. Li bezonas¹⁸ amikojn, kiuj komprenas kaj amas lin.

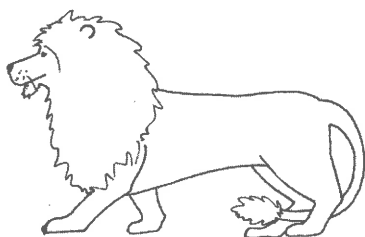
Kiam Peter naskiĝis, li estis tute malgranda. Li trinkis nur la patrinan lakton. Li ne sciis paroli, nek¹⁹ iri. Preskaŭ²⁰ ĉiam li dormis. Li suĉis²¹ la patrinan lakton: li estis suĉinfano²² (bebo). Sed la tempo pasis²³ kaj Peter kreskis²⁴. Li lernis manĝi, iri kaj paroli. Kiam li estis trijara, li jam kuradis tra la loĝejo, mem²⁵ vestadis sin kaj komencis vizitadi²⁶ infanĝardenon²⁷. Tie li ludadis kun aliaj infanoj kaj ĝojis, ke li baldaŭ fariĝos lernanto.

Forpasis²⁸ kelkaj jaroj kaj Peter estas lernanto. Nun li jam vizitadas la 7-an klason. Ĉiutage li lernas pri interesaj aferoj. Peter baldaŭ finos la lernejon kaj fariĝos studento²⁹. Lia infaneco estos for. Li estos junulo (fraŭlo³⁰) kaj poste matura homo. Li eble edziĝos³¹ kaj havos proprajn³² infanojn, pri kiuj li zorgos³³, kiel nun zorgas pri li liaj gepatroj.

PROVERBOJ

Malbona novaĵo rapide kuras. Saĝulo scias ion, sed neniuj scias ĉion. Riĉulo veturas, malriĉulo kuras. Juneco ne scias – maljuneco ne povas. For de la okuloj – for de la koro³⁴. Dum la manĝado venas apetito. Pli bona estas saĝa malamiko, ol malsaĝa amiko. Pli bone zorgas unu patrino pri dek infanoj, ol dek infanoj pri unu patrino.

EN ZOOLOGIA³⁵ ĜARDENO (ZOO)

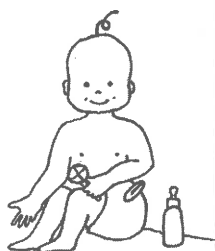

Kion dirus ĉi tiu tigo, se ĝi sciis paroli?

– Antaŭ ĉio ĝi dirus, ke ĝi ne estas tigo, sed – leono³⁶.

trinki lakton
de la patrino

suĉi

suĉinfano
(bebo)

ĉiam iri

pasi

grandiĝi

kreski

nur li sola

mem

iri en
iun lokon

viziti

lernejo por
malgrandaj
infanoj

infanĝardeno

juna viro

junulo

la patro estas
la edzo de la
patrino

edzo

nur mia
(lia, ŝia...)

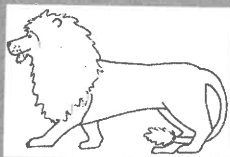
propra

labori ĉirkaŭ
infano

zorgi

koro

leono

Memoru:

Ŝi ne venis pro malbona vetero. *Αυτή δεν ήρθε, εξαιτίας (λόγω) του άσχημου καιρού.* Tio estas floroj por vi. *Αυτό (αυτά) είναι λουλούδια για σένα.* To pro *το* υποδεικνύει τον λόγο, την αιτία και το *por* τον σκοπό.

Respondu kaj la respondojn skribu:

Kio estas: skribaĵo, legaĵo, novaĵo, trinkaĵo, ĉirkaŭaĵo, stultaĵo? Kian altecon vi havas? Kio estas inter infaneco kaj matureco? Kio estas: bonulo, belulino, malsanulo, malsanulejo?

Rakontu anekdoton en Esperanto!

Diru kelkajn proverbojn!

GRAMATIKO

-aĵo

Novaja, trinkaĵo, dolĉaĵo. Το νέο (είδηση), ποτό, το γλύκισμα.

Me to επίθημα **-aĵo** δημιουργούνται ονόματα συγκεκριμένων αντικειμένων ή καταστάσεων.

-eco

Beleco, boneco, juneco. Ομορφιά, καλωσύνη, νεότητα.

Το επίθημα **-eco** εκφράζει τη φύση, την ιδιότητα.

-ulo

Riĉulo, karulo, saĝulo. Ο πλούσιος, ο αγαπητός, ο σοφός άνθρωπος.

Το επίθημα **-ulo** δείχνει πρόσωπο με συγκεκριμένη ιδιότητα.

Λεξιλόγιο:

1 - ράδιο (συσκευή), 2 - ακούω, 3 - μουσική, 4 - πράγμα, αντικείμενο, 5 - καραμέλα, 6 - ζάχαρη, 7 - γλυκός, 8 - λόγω, εξαιτίας, 9 - είδος, φύση, ιδιότητα, 10 - ζήτω, 11 - καλός άνθρωπος, 12 - νοσοκομείο, 13 - σοφός, 14 - μακρυά, 15 - αναπνέω, 16 - εκτός (από), 17 - μόνος, 18 - χρειάζομαι, 19 - ούτε, 20 - σχεδόν, 21 - θηλάζω, 22 - βρέφος, μωρό, 23 - περνώ, 24 - αναπτύσσομαι, μεγαλώνω 25 - ο ίδιος, 26 - επισκέπτομαι, 27 - βρεφονηπιακός σταθμός, 28 - περνώ, κυλάω (χρον.), 29 - φοιτητής, 30 - εργένης, 31 - παντρεύομαι (για άντρες), 32 - δικός, 33 - φροντίζω, 34 - καρδιά, 35 - ζωολογικός, 36 - λιοντάρι.

18 DEK-OKA LECIONO

Kvankam

Tamen

Kvankam¹ brilis la suno, tamen² estis malvarme.
(Ankaŭ se brilis la suno, kontraŭ tio estis malvarme.)
Kvankam li estas riĉa, tamen li ne estas feliĉa.
Kvankam mi aŭskultas, tamen mi nenion aŭdas: estas silento³. Kvankam mi rigardas, tamen mi nenion vidas: estas mallumo. Kvankam li estas juna, tamen li estas saĝa.

-em-

Estas **ema**⁴ (emas) = ŝatas, volas ion fari.

Labore**ma** homo ŝatas kaj volas labori. Tiu, kiu timas⁵, estas timema. Ĉu vi estas dormema? – Ne, mi dormis sufiĉe⁶! Infanoj ŝatas ludi. Ili estas ludemaj. Ĉu vi estas ŝparema⁷?

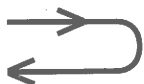
-ebl-

Eble⁸ = povas esti, ke jes, aŭ ne.

Estas ...-ebla = oni povas ĝin ...-i.

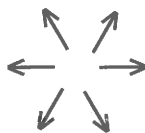
Videbla estas tio, kion ni povas vidi. Aŭdebla estas tio, kion ni povas aŭdi. Tiu letero ne estas legebla. Ĉu tiu akvo estas trinkebla? Mi ne kredas⁹, ĉar tio estas nekredebla. Tio ne estas ebla (tio ne povas esti). Eble mi venos, ankoraŭ mi ne scias. Tra fenestro ni vidas, ĉar vitro¹⁰ estas travidebla.

Re-

Refoje¹¹ = ankoraŭfoje, denove. Reskribi = skribi ankoraŭfoje, la duan fojon. Reveni = veni al la sama loko, kie ni estis. Ĝis revido! Kiam vi revenos? Kiam vi redonos al mi la libron, kiun mi pruntis¹² al vi?

Dis-

Disiri¹³ = iri al diversaj lokoj. Disdoni = doni al diversaj homoj. Disdonu la librojn! La birdoj disflugis. Distranĉu la kukon! Leterportisto disportas leterojn kaj bildkartojn. Peter disdonis bombonojn.

ankaŭ se

kvankam

kontraŭ tio

tamen

kiu ŝatas
labori

laborema

pensi, ke
estos malbone

timi

dormema

tiom, kiom
ni bezonas

sufiĉe

kolekti monon

ŝpari

tio, kion ni
povas vidi

videbla

povas esti
ke jes

eble

el ĝi estas
glaso, botelo
kaj fenestro

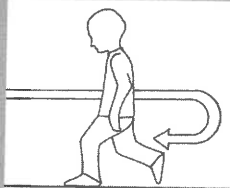
vitro

ankoraŭfoje, la
duan fojon

refoje

**doni por
ia tempo**

prunti

reveni

**iri al
diversaj lokoj**

disiri

**ricevi kontraŭ
mono**

aĉeti

**doni kontraŭ
mono**

vendi

**loko, kie ni
povas aĉeti**

vendejo

**granda
vendejo**

magazeno

**veni unu
al la alia**

renkonti

tial, sekve

do

korbo

EN LA MAGAZENO¹⁴

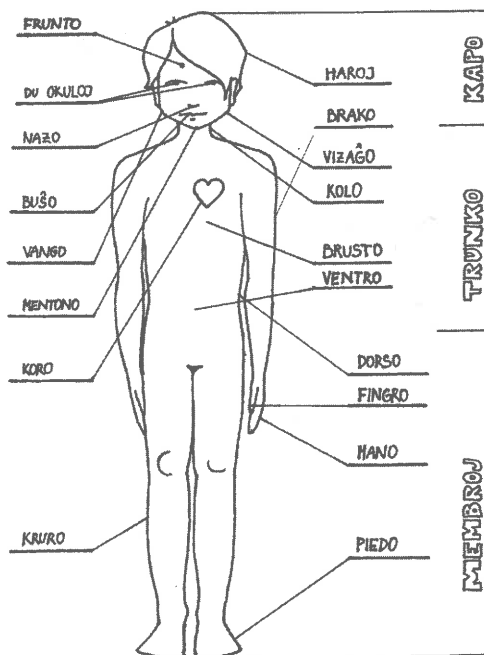
Hodiaŭ matene diris al mi la patrino: „Mi petas, iru en la magazinon kaj aĉetu¹⁵ kelkajn manĝaĵojn! Aĉetu du litrojn da lakto, buteron, panon kaj fruktojn!“ Antaŭ la domo mi renkontis¹⁶ mian amikon, Roberton. Ankaŭ li iris al la sama magazeno, do¹⁷ ni iris kune. En la magazeno mi prenis aĉetkorbon¹⁸ kaj serĉis tion, kion la patrino deziras. Baldaŭ mi trovis¹⁹ ĉion. Mi rememoris²⁰, ke ni hejme ne havas sukeron, do mi aĉetis ankaŭ ĝin. Poste mi helpis al Robert serĉi²¹ tion, kion li volis aĉeti: fromaĝon, nigran kafon, limonadon kaj botelon da biero por la patro. Longe ni serĉis fruktojn, sed ni ne povis trovi ilin. Tial ni demandis la vendistino²²: „Kie troviĝas la fruktoj?“ – „Fruktoj ne estas aĉetebaj en ĉi tiu magazeno“, respondis la vendistino. „Vi devas viziti la apudan vendejon“. Ni do pagis²³ kaj ambaŭ²⁴ iris al la fruktovendejo. – „Kiom kostas²⁵ ĉi tiuj pomoj?“ – mi demandis kaj montris per la fingro al belaj ruĝaj pomoj. „Unu kilogramo kostas dudek kronojn²⁶“, afable²⁷ respondis la vendistino. Ni ambaŭ aĉetis po du kilogramoj da pomoj. Poste ni revenis hejmen. Antaŭ nia domo ni disiris, ĉar Robert loĝas en alia domo. „Vi forgesis²⁸ diri al mi, ke mi aĉetu ankaŭ sukeron“, mi diris al la patrino, kiam ŝi malfermis la pordon. „Jes, mi tute forgesis pri tio. Bone, ke vi rememoris“, ŝi respondis.

LA HOMA KORPO

Hodiaŭ ni lernis pri la homa korpo. La instruistino desegnis²⁹ sur la tabulo bildon de la homa korpo kaj diris:

„La homa korpo havas tri ĉefajn³⁰ partojn³¹: kapon, trunkon³² kaj membrojn³³. Sur la kapo estas haroj kaj vizaĝo³⁴. Sur la vizaĝo troviĝas frunto³⁵, du okuloj, du oreloj, nazo, buŝo, du vangoj³⁶ kaj mentono³⁷. En la buŝo estas dentoj kaj lango³⁸. Inter la kapo kaj la trunko estas kolo. Sur la trunko estas brusto³⁹, ventro⁴⁰ kaj dorso⁴¹. En la maldekstra flanko⁴² de la brusto estas koro. La homo havas kvar membrojn: du brakojn kaj du kruojn⁴³. La brako finiĝas per mano kaj la kruo finiĝas per piedo. Sur la manoj kaj sur la piedoj estas po kvin fingroj.

Poste la instruistino demandis: „Ĉu vi scias, kion ni faras per la unuopaj korpo-partoj?“ – La infanoj respondis unu post la alia: „Per la kapo ni pensas.“ „Per la okuloj ni rigardas.“

„Per la oreloj ni aŭskultas.“ „Per la buŝo ni manĝas, parolas kaj kantas⁴⁴.“ „Per la nazo ni spiras.“ „Per la kruroj ni iras, kuras, dancas kaj – ludas futbalon.“ „Per la fingro ni montras kaj per la koro ni amas...“ – „Kaj kion ni faras per la kolo?“ demandis la instruistino. „La kolon ni devas ĉiuvespere lavi“, respondis iu knabo.

Memoru:

Infanoj estas ludemaj. *Στα παιδιά αρέσει να παίζουν (είναι παιχνιδιάρικα).* La vitro estas travidebla. *Το γυαλί είναι διαφανές.* Iru reen! *Πήγαινε πίσω!* Eble. *Ισως, πιθανώς.* Kiam vi revenos? *Πότε θα επιστρέψεις;*

Respondu:

Ĉu la koro estas aŭdebla? Ĉu katidoj estas ludemaj? Ĉu vi ofte aĉetas? Kio estas aĉetebla en magazeno? Kiom kostas unu kilogramo da sukero? Ĉu ĉiuj vendistinoj estas afablaj? Per kiu mano vi skribas?

Desegnu sur la tabulon la homan korpon kaj skribu al la unuopaj korpopartoj, kiel ili nomiĝas.

ekvidi, ekhavi

trovi

voli trovi

serĉi

ankoraŭ scii,
havi en la kapo

memori

trovi en la
memoro

rememori

esti en iu loko

troviĝi

doni monon
pagi

ĉiuj du kune

ambaŭ

esti aĉetebla je
... kronoj

kosti

slovaka mono

krono

per belaj
vortoj, kun
rideto

afable

skribi bildon

desegni

supera

ĉefa

la tuto estas
el partoj

parto

kruroj kaj
brakoj; anoj

membroj

dekstra aŭ
maldekstra
parto

flanko

kanti

GRAMATIKO

-em-

Laborema, dormema, timema, ŝparema.

Εργατικός, υπναράς, φοβιτσιάρης, οικονόμος.

Το επίθημα **-em-** εκφράζει την κλίση, την ροπή σε κάτι.

-ebl-

Videbla, manĝebla, legebla, travidebla, nekredebla.

Ορατός, φαγώσιμος, αναγνώσιμος, διαπερατά ορατός, απίστευτος.

Το επίθημα **-ebl-** προσδίδει σε κάτι την έννοια του «είναι δυνατόν να γίνει, ενδείκνυται».

Re-

Reskribi, rememori, reveni, redoni, reen.

Ξαναγράφω, ξαναθυμάμαι (αναθυμούμαι), επιστρέφω (έρχομαι πίσω), επιστρέφω (δίνω πίσω), πίσω (κίνηση).

Το πρόθημα **re-** προσδίδει την έννοια: α) της επανάληψης ή επιστροφής και β) της αντίθετης, εναντίον ενέργειας.

Λεξιλόγιο:

1- αν και, παρόλο που, 2- αλλά, εν τούτοις, ωστόσο, 3- ησυχία, 4- επιρρεπής, ο έχων την κλίση, τη θέληση, 5- φοβάμαι, 6- αρκετά, 7- οικονόμος, 8- ίσως, πιθανώς, 9- πιστεύω, 10- γυαλί, τζάμι, 11- ξανά, εκ νέου, 12- δανείζω, 13- χωρίζω (χωρίζουν οι δρόμοι μας), 14- κατάστημα, 15- αγοράζω, 16- συναντώ, 17- λοιπόν, 18- καλάθι για ψώνια, 19- βρίσκω, 20- ξαναθυμάμαι, 21- ψάχνω, 22- πωλήτρια, 23- πληρώνω, 24- και οι δύο, αμφότεροι, 25- κοστίζω, 26- κορώνα, 27- ευγενικά, 28- ξεχνώ, 29- σχεδιάζω, 30- κύριος, 31- μέρος, τμήμα, 32- κορμός, 33- μέλος, 34- πρόσωπο, φάτσα, 35- μέτωπο, 36- μάγουλο, 37- σαγόνι, 38- γλώσσα, 39- στήθος, 40- κοιλιά, 41- πλάτη, 42- πλευρά, 43- κνήμη, πόδι, 44- τραγουδώ.

19 DEK-NAŬA LECIONO

-ant-

-at-

Peter estas lernanto.

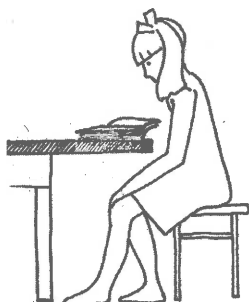
Li sidas kaj lernas.

Kia estas Peter?

– Sidanta¹ kaj lernanta.

Kiel lernas Peter?

Li lernas sidante².

Maria sidas kaj legas.

Antaŭ ŝi estas libro.

Kia estas Maria?

– Sidanta kaj leganta.

Kia estas la libro?

La libro estas legata³.

Skribanto estas tiu, kiu skribas. Leganta homo (leganto) estas tiu, kiu legas. En la rivero fluas⁴ akvo. La akvo estas fluanta. Fluanta akvo estas pli pura ol akvo staranta. Mi manĝas pomon: mi estas manĝanta kaj la pomo estas manĝata. La patrino lavas infanon; ŝi estas lavanta kaj la infano estas lavata. Trinkante kafon mi legis gazeton. Tio estas mia ŝatata manĝaĵo. Tiun homon mi konas⁵, li estas mia konato.

Bo-

Mia frato Daniel edziĝis.

Lia edzino havas patron kaj fraton. Ŝia patro nun estas la bopatro⁶ de Daniel kaj ŝia frato estas lia bofrato.

Ĉu via patro amas sian bopatrino? Bofilo estas edzo de la filino. Daniel nun estas bofilo de sia bopatro.

-estro

Estro⁷ estas ĉefo aŭ direktoro. Ĉefo de urbo estas urbestro. Ĉefo de stacio⁸ estas staciestro. Direktoro de lernejo estas lernejestro. Sur ĉiu ŝipo⁹ estas ŝipestro. Kio estas hotelestro, vendejestro, ŝtatestro, estraro?

leganta

legata

fluas

memoras
la vizaĝon

konas

patro de la
edzo/edzino

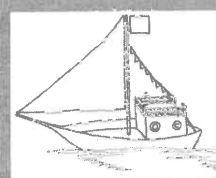
bopatro

haltejo de
vagonaro

stacio

ĉefo,
direktoro

estro

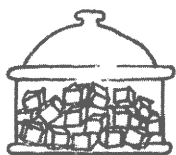
ŝipo

urbeto,
kelkaj domoj

vilaĝo

doni ion
sur iun lokon

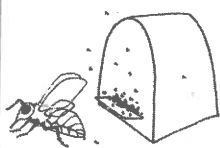
meti

sukerujo

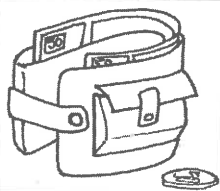
supujo

abelo, abelujo

salujo

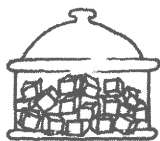

monujo

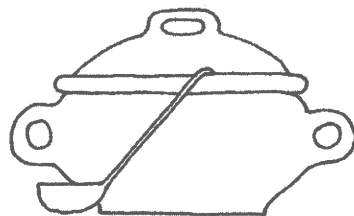
homo el la
sama familio

parenco

-ujo

La sukero estas en
sukerujo¹⁰.

La supo estas en
supujo.

La patrino metis¹¹ sur la tablon supujon,
sukerujon kaj salujon¹². Abeloj¹³ vivas en
abelujoj. Ĉu vi ne vidis mian monujon?

- „Panjo, aĉetu por mi monujon!“
- „Aĉetu ĝin mem!“
- „Sed mi ne havas monon!“
- „Do vi ne bezonas monujon!“

LA PARENCOJ¹⁴

Ankoraŭ vi ne konas ĉiujn membrojn de nia familio. Vi jam konas miajn gepatrojn kaj geavojn. Sed nia familio havas ankoraŭ aliajn membrojn: la parencojn.

Frato de mia patrino estas mia onklo¹⁵. Li estas bofrato de mia patro. Mia onklo estas staciestro. La avo estas la patro de mia patro. Li estas la bopatro de mia patrino. Mi estas lia nepo¹⁶. La patrino estas bofilino de mia avo. Filo de mia onklo estas mia kuzo¹⁷.

La onklo kaj la kuzo ofte vizitas nin. Dum¹⁸ la onklo babilas kun la gepatroj, la kuzo Robert ĉiam ludas kun mi. Fratino de mia patro estas mia onklino. Ŝi estas vidvino¹⁹. Antaŭ du jaroj mortis ŝia edzo kaj ŝi restis sola. Frato de mia patro, la onklo Martin, ankoraŭ ne havas edzinon. Li estas fraŭlo, sed li havas fianĉinon²⁰ kaj baldaŭ edziĝos.

PROVERBOJ

Ne ĉio brilanta estas diamanto. Dormantan hundon ne veku! Li estas preskaŭ mia frato: nepo de onklo de konato. En abelujon ne blovu! Eliris ridante, revenos plorante. Forveturis azenido, revenis azeno.

EN LA VILAĜO²¹

Finiĝas la semajno kaj antaŭ ni estas semajnofino²². Peter kaj Maria decidis²³ viziti siajn geavojn. Ili vivas en vilaĝo. La vilaĝo ne estas granda. Ĝi havas nur kelkajn stratojn.

La geavoj loĝas en simpla²⁴ dometo ĉe la fino de la vilaĝo. Antaŭ la domo estas ĝardeneto, plena de diversaj floroj. Sub la fenestroj estas benko. En la korto estas porkejo kun du porkoj. En la stalo²⁵ estas bovino. Ĉiutage ĝi donas al la geavoj freŝan²⁶ lakton. Malantaŭ la domo estas kamparo kaj arbaro.

Estas printempa mateno. La suno brilas pli kaj pli varme. La neĝo²⁷ malaperas²⁸ de sur la montoj. Sur la kampoj laboras maŝinoj. Maria kaj Peter iras tra la vilaĝo kaj ĝojas, ke ili baldaŭ revidos la geavojn. – Jen²⁹, tie ili sidas, antaŭ la dometo!

„Bonan matenon“, krias³⁰ la infanoj. „Bonan matenon, gekaruloj“, respondas la geavoj. „Ni havas por vi novaĵon: hodiaŭ nokte naskiĝis al nia bovino malgranda bovido!“ La infanoj kuras al la stalo. „Kia ĝojo! Kia ĝojo!“ Ili karesas³¹ la bovidon kaj estas feliĉaj. Maria ne komprenas: la bovido naskiĝis nur antaŭ kelkaj horoj kaj jam ĝi staras.

Dum Maria ludas kun la bovido, Petro iras al la rivereto, kiu fluas malantaŭ la domo. Antaŭ unu jaro li tie kaptis³² fiŝojn³³ kun siaj amikoj el la vilaĝo. Sed nun ĉe la rivereto estas neniuj, ĉiuj estas for.

„Maria, ĉu vi volas helpi al ni?“, demandas la avino. „Estas sabato kaj ni havas multe da laboro“. „Jes, ni ambaŭ helpas“, respondas Maria. Ĉiuj eklaboras. La avino kaj Maria faras ordon³⁴ en la kuirejo. Peter portas akvon al la ĝardeno. Poste ili helpas al la avo purigi la stalon.

Post la tagmanĝo la infanoj iris al la proksima arbaro. Babilante ili kolektis fungojn³⁵ kaj florojn. Hejmen ili revenis lacaj, sed feliĉaj. Sur la ĉielo³⁶ jam brilis la steloj³⁷ kaj la luno³⁸. En la kuirejo atendis³⁹ ilin bona vespermanĝo. Maria kaj Peter ŝatas la vivon en la vilaĝo. Ĝi estas tute alia ol la vivo en la urbo.

**frato de la
patro/patrino**

onklo

**filo de la filo
aŭ de la filino**

nepo

**la edzino
de la filo**

bofilino

**filo de
la onklo**

kuzo

**en la
tempo de**

dum

**virino, al kiu
mortis la edzo**

vidvino

**baldaŭ
edzino**

fianĉino

**sabato kaj
dimanĉo**

semajnofino

**pensi kaj diri:
„tion ni faros“**

decidi

**normala, ne
komplika**

simpla

**domo de
bovinoj
aŭ ĉevaloj**

stalo

nova, bona

freŝa

blanka tero
en vintro

neĝo

montri sin,
fariĝi videbla
aperi

rigardu, tie!
jen!

forte paroli
krii

kun amo meti
la manon

karesi
rapide preni

kapti

fiŝo

ĉio pura kaj
sur sia loko
ordo

fungo

„plafono“
super la tero
ĉielo

steloj

luno

Memoru:

Mi estas leganta kaj la libro estas legata.

Εγώ είμαι διαβάζων και το βιβλίο είναι διαβαζόμενο. Irante li fajfis. Πηγαίνοντας (αυτός) σφύριζε.

Respondu:

Kie vivas la geavoj de Peter kaj Maria? Kia estas la vilaĝo? Kiujn bestojn havas la geavoj? Kion faris la infanoj ĉe la geavoj? Kio estas skribanto, leganto, manĝanto, ŝatata manĝaĵo? Ĉu la ĉevaloj dormas kuŝante? Kies frato estas via onklo? Kies filino estas via kuzino? Ĉu vi havas bopatrino?

GRAMATIKO

-ant-

Leganta, manĝanta, sidanta. Διαβάζων, τρώγων, καθήμενος.

Το επίθημα **-ant-** εκφράζει ενεργητικής φύσεως διάρκεια στο παρόν (**-ant-**: ενεργητική μετοχή ενεστώτα).

Lernanto, leganto. Ο μαθητής (=μαθαίνων), ο αναγνώστης (=διαβάζων). Με την κατάληξη **-o** δημιουργούνται ουσιαστικοποιημένες μετοχές.

Lernante, sidante. Μαθαίνοντας, κάθοντας. Με την κατάληξη **-e** δημιουργείται το γερούνδιο (ενεργητικό, ενέργεια ταυτόχρονη με αυτή του κυρίου ρήματος της πρότασης)

-at-

Legata, skribata, manĝata. Διαβαζόμενος, γραφόμενος, τρωγόμενος. Με το επίθημα **-ata** δημιουργείται η παθητική μετοχή του ενεστώτα.

Konato, amato. Ο γνωστός, ο αγαπημένος. Με την κατάληξη **-o** δημιουργούμε από την παθητική μετοχή ουσιαστικά (ουσιαστικοποιημένη παθητική μετοχή).

bo-

Bopatro, bofrato, bofilo. Πεθερός, kουνιάδος, γαμπρός.

Το πρόθημα **bo-** δηλώνει την από γάμο συγγένεια.

-ujo

Sukerujo, salujo, abelujo. Ζαχαριέρα, αλατιέρα, κυψέλη.

Το επίθημα δείχνει τη θήκη, το δοχείο, αυτό που μέσα του βρίσκεται ότι δηλώνει η ρίζα.

Λεξιλόγιο:

1 - καθήμενος, 2 - κάθοντας, 3 - διαβαζόμενος, 4 - ρέω, 5 - γνωρίζω, 6 - πεθερός, 7 - προϊστάμενος, ο έχων το πρόσταγμα, 8 - σταθμός, 9 - πλοίο, 10 - ζαχαριέρα, 11 - βάζω, θέτω, τοποθετώ, 12 - αλατιέρα, 13 - μέλισσα, 14 - συγγενής, 15 - θεός, 16 - εγγόνος, 17 - kουνιάδος, 18 - κατά τη διάρκεια, ενώ, 19 - χήρα, 20 - αρραβωνιαστικά, 21 - χωριό, 22 - σαββατοκύριακο, 23 - αποφασίζω, 24 - απλός, 25 - σταύλος, 26 - φρέσκος, 27 - χιόνι, 28 - εξαφανίζομαι (aperi - εμφανίζομαι), 29 - να, ιδού, 30 - φωνάζω, 31 - χαϊδεύω, 32 - πιάνω, συλλαμβάνω, 33 - ψάρι, 34 - τάξη, 35 - μανιτάρι, 36 - ουρανός, 37 - αστέρι, 38 - φεγγάρι, 39 - περιμένω.

20 DUDEKA LEClONO

-ant-

-int-

-ont-

-at-

-it-

-ot-

Li trinkos bieron.

Kia li estas?

– Trinkonta¹.

Kia estas la biero?

– Trinkota³.

Li trinkas bieron.

Kia li estas?

– Trinkanta.

Kia estas la biero?

– Trinkata.

Li trinkis bieron.

Kia li estas?

– Trinkinta².

Kia estas la biero?

– Trinkita⁴.

Mi skribos leteron: mi estas skribonta; la letero estas skribota.

Mi skribas leteron: mi estas skribanta; la letero estas skribata.

Mi skribis leteron: mi estas skribinta; la letero estas skribita.

Mi legas libron. Mi estas leganta kaj la libro estas legata. Mi sidas kaj legas: mi legas sidante. Mi finis la legadon kaj metis la libron sur la tablon. La legita libro estas nun metita sur la tablo. La patrino diris al mi: „Metu la legitan libron en la ŝrankon!“ En la ŝranko estas multaj libroj, kiujn mi jam legis: ili estas legitaj libroj. Sed tie estas ankaŭ libroj, kiujn mi ankoraŭ ne legis: ili estas nelegitaj libroj. Mi baldaŭ legos la librojn: ili estas legotaj.

PROVERBOJ

La tempo pasinta neniam revenos. Uzu⁵ la tempon estantan, antaŭvidu la estontan kaj memoru la estintan. Ĝi malaperis kiel pasintjara neĝo. Hundo vivanta fartas pli bone ol leono mortinta. La manĝota fiŝo estas ankoraŭ en la rivero. Pri la mortintoj oni ĉiam bone parolas. Al fiŝo kuirita eĉ malvarma akvo ne helpas.

Kio estas: estinteco, estanteco, estonteco, pasinteco, malfermita, kaptito, venontjara, kolektanto, okazintaĵo⁶?

trinkonta

trinkanta

trinkinta

trinkota

trinkata

trinkita

**fari ion per ilo:
por skribi ni
uzas plumon**

uzi

malfermita
libro

fariĝi

okazi

**tio kio okazis
okazintaĵo**

ne nur,
sed ankaŭ

eĉ

kredo, ke io
bona okazos
espero

luma, blanka

hela

nubo

sudo

kontraŭ tio

malgraŭ

inter blanka
● kaj nigra

griza

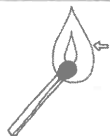
mondo

volas ĉion nur
por si mem

egoista

feliĉa,
ridetanta

gaja

flamo

Kanto de l' espero⁷

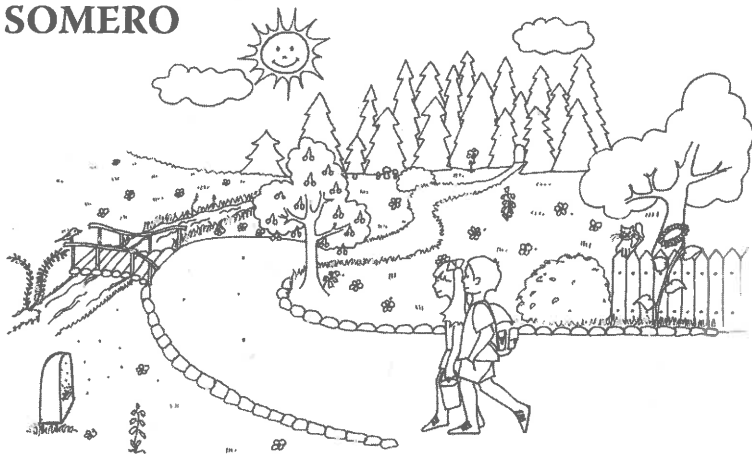
M.C. Butler

*Meze de vintro malvarma
kantas ankoraŭ birdeto;
kaj en la nokto malhela⁸
lumas ankoraŭ steleto.*

*Meze de nigra nubaro⁹
brilas ankoraŭ la suno;
blovas la suda¹⁰ venteto
malgraŭ¹¹ la griza¹² aŭtuno.*

*Meze de mond¹³ egoista¹⁴
batas la koro amanta;
meze de horo malgaja¹⁵
ridas espero flamanta¹⁶.*

SOMERO

Komenciĝas somero. En la ĝardenoj maturiĝas ĉerizoj¹⁷. Super la florantaj herbejoj ĝoje kantas birdoj. Laboremaj abeloj, flugante de floro al floro, kolektas dolĉan mielon¹⁸. El la blua¹⁹ ĉielo ridetas la suno. Nur kelkaj nuboj naĝas unuope super la horizonto. Ĉiuj ĝojas, sed precipe²⁰ la infanoj: venis somero kaj proksimiĝas ferioj²¹!

Maria kaj Peter forlasas la urbon. Babilante ili iras sur kampara vojo²². Kien ili iras? – En proksiman arbaron, por kolekti maturiĝantajn fragojn²³.

Alveninte en la arbaron ili eksidis apud rivereto por ripozi. Peter rigardas la fluantan akvon. Ĝi estas klara²⁴ kaj sur la fundo²⁵ estas briletantaj ŝtonoj²⁶. Maria, ekvidinte belajn fragojn, tute forgesis pri la laceco kaj tuj komencis kolekti ilin. Post kelkaj minutoj ili iris plu²⁷. Trasaltinte²⁸ la rivereton

la infanoj malaperis en la arbaro. Kia agrabla ombro²⁹ kaj freŝa aero estas sub la branĉoj³⁰ de la arboj! Ili venis sur arbaran herbejon³¹. „Jen, rigardu!“, ekkriis Maria, ekvidinte ruĝajn fragojn. Ŝi kolektas kaj manĝas ilin. Peter metas la fragojn en glason.

Kolektante la fragojn la gefratoj babilas pri la proksimiĝantaj ferioj. Unu monaton ili pasigos³² ĉe la geavoj en la vilaĝo. Poste la tuta familio vojaĝos³³ al fremda³⁴ lando³⁵, en kiu la infanoj neniam estis: al Bulgario. Peter kaj Maria ankoraŭ ne vidis la maron³⁶. Kompreneble ili tre ĝojas.

Babilante la infanoj eĉ ne rimarkis³⁷, ke iomete mallumiĝis kaj komencis blovi forta vento. Maria sentas³⁸, ke io falis³⁹ sur ŝian kapon. Pluvas⁴⁰! La infanoj ekkuris kaj kaŝis⁴¹ sin sub granda arbo. Starante sub la arbo ili atendos, ĝis⁴² ĉesos plui. Poste ili revenos hejmen.

Se mi estus amata, mi estus feliĉa. Ĉio estas finita. Mi deziras, ke la laboro estu farita, kaj ne ke ĝi estu farota.

Kiam mi eniris en la ĉambron, la patro estis leganta. Dormante ŝi ridetis. Kurante li falis. Mi tion faros volonte⁴³. Mi estas baldaŭ forironta (= mi baldaŭ foriros).

Memoru:

Estonta tempo, estanta tempo, estinta tempo.
Μελλοντικός χρόνος, παρών χρόνος, παρελθοντικός χρόνος.
 Pasintjara neĝo. *Περσινό χιόνι.* Proksimiĝantaj ferioj.
Διακοπές που πλησιάζουν («πλησιάζουσες»).

Respondu:

Kion faris Peter kaj Maria en la arbaro? Kio estis en la rivereto? Kion faros Peter kaj Maria dum la ferioj? Kion vi faros dum la ferioj?

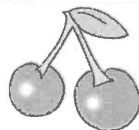
GRAMATIKO

-unt-

-int-

-ont-

Leganta, leginta, legonta. *Διαβάζων, (που ήταν) διαβάζων, (που θα είναι) διαβάζων. Η ενεργητική μετοχή μπορεί να αφορά στο παρόν, στο παρελθόν ή στο μέλλον.*

ĉerizoj

sukeraĵo
de abeloj

mielo

ĉielkolora

blua

ĉefe, antaŭ ĉio

precipe

liberaj tagoj

ferioj

strato en
kampoj

vojo

frago

pura, hela,
travidebla

klara

malsupro
de rivero

fundo

ŝtono

pli kaj pli...

plu

mallumo post
objekto

ombro

„brako“
de arbo

branĉo

veturi al alia
urbo, lando...

vojaĝi

ne nia, fora,
nekonata

fremda

Bulgario
estas lando

lando

granda sala
akvo

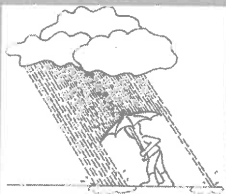
maro

ekvidi

rimarki

rapide
alteriĝi

fali

pluvi

meti ien
por ke aliaj ne
trovu ĝin

kaŝi

kun
bona volo

volonte

-at-

-it-

-ot-

Skribata, skribita, skribota. Γραφόμενος, (που ήταν) γραφόμενος ή γραμμένος, (που θα είναι) γραφόμενος ή γραμμένος.

Και η παθητική μετοχή μπορεί να αφορά στο παρόν, στο παρελθόν ή στο μέλλον (και στα ελληνικά να αντιστοιχεί σε παθητική ή σε παθητική τετελεσμένη μετοχή).

Kunmetitaj tempoĵ – Σύνθετοι χρόνοι:

ESTI	ESTU	ESTOS	ESTAS	ESTIS	ESTUS
-ANTA	-INTA	-ONTA	-ATA	-ITA	-OTA

Mi estis manĝonta, kiam vi venis. Επρόκειτο να φάω όταν ήρθες. Se mi estus sciinta, ke vi venos, mi estus preparinta por vi vespermanĝon. Αν ήξερα (είχα μάθει) ότι θα έρθεις, θα σου είχα ετοιμάσει (ετοιμασμένο) δείπνο.

Με συνδυασμό των τύπων του ρήματος **esti** και των διαφόρων μετοχών μπορούμε να δημιουργήσουμε τους σύνθετους χρόνους. Η χρήση τους ωστόσο δεν είναι συχνή και κάποιои από τους συνδυασμούς αυτούς μπορούν μόνο περιφραστικά να μεταφρασθούν στα ελληνικά.

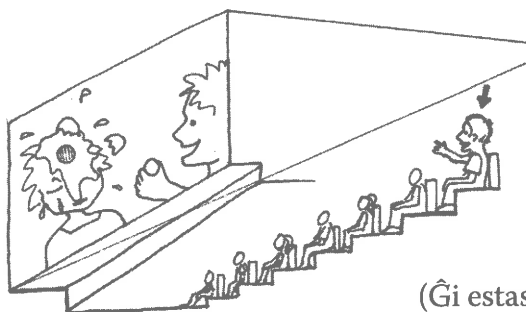
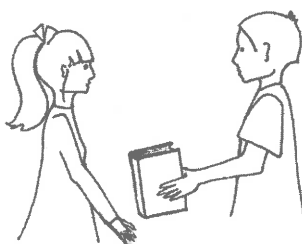
Λεξιλόγιο:

1 – (που θα είναι) πίνων, 2 – (που ήταν) πίνων, 3 – (που θα είναι) «πινόμενος» ή πιομένος, 4 – (που ήταν) «πινόμενος» ή πιομένος, 5 – χρησιμοποιώ, 6 – γεγονός, συμβάν (okazi – συμβαίνει), 7 – ελπίδα, 8 – σκοτεινός (hela – φωτεινός), 9 – σύννεφο, 10 – νότιος, 11 – παρά, 12 – γκρίζος, 13 – κόσμος, 14 – εγωιστικός, 15 – λυπημένος, 16 – φλογερός (flamo – φλόγα), 17 – κεράσι, 18 – μέλι, 19 – μπλε, 20 – κυρίως, 21 – διακοπές, 22 – δρόμος, 23 – φράουλα, 24 – ξεκάθαρος, καθαρός, 25 – πυθμένας, βυθός, 26 – πέτρα, 27 – πια, 28 – υπερπηδώντας (έχοντας υπερπηδήσει), 29 – σκιά, 30 – κλαδί, 31 – λιβάδι, 32 – περνάω (χρον.), 33 – ταξιδεύω, 34 – ξένος, 35 – χώρα, 36 – θάλασσα, 37 – παρατηρώ, 38 – αισθάνομαι, νοιώθω, 39 – πέφτω, 40 – βρέχει, 41 – κρύβω, 42 – μέχρι, ως, 43 – ευχαρίστως.

21 DUDEK-UNUA LECIONO

-ind-

„Tiu libro estas tre bona.
– Ĝi estas leginda¹.“
(Ĝi estas bona por legi.)

„Li ridas,
ĉar la filmo
estas ridinda.
(Ĝi estas bona por ridi.)

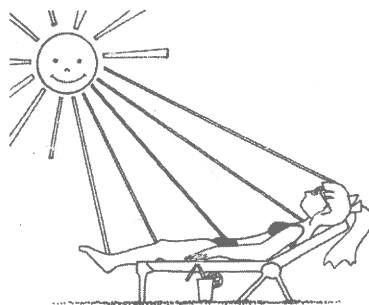

Tiu lando estas bela, estus bone viziti ĝin: ĝi estas vizitinda. Mi devis ridi, vidante tion, ĉar tio estis ridinda. En nia urbo estas multaj vidindaĵoj kaj memorindaĵoj². Mi tion ne povas kredi, ĉar tio estas nekredinda. Tiu knabino estas aminda. Bedaŭrinde³ mi ne povas iri kun vi.

-um-

Li gustumas⁴ la supon.

Ŝi sunumas⁵ sin.

Mi malsaniĝis pro malvarmo: mi malvarmumis⁶.
Ŝi plenumos⁷ vian deziron: ŝi faros, kion vi deziras.
Mi gustumis la kukon: mi prenis peceton⁸, manĝis ĝin kaj diris: „Ĝi estas bongusta!“ Kolumo⁹, manumo¹⁰ kaj

bona por ...-i

...-inda

**malĝoji, ke
io okazis**

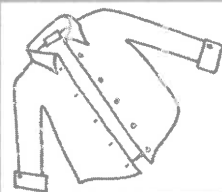
bedaŭri

**manĝi iomete
por scii la
guston**

gustumi

parto de io

peco

ĉemizo

kolumo

**fari ion
plene, tute
plenumi**

butono

**fermi per
butonoj**

butonumi

**hejma nomo
de Peter**

Peĉjo

hejma nomo
de Maria

Manjo
en la loko de
anstataŭ

preskaŭ ne,
mi ne kredas
apenaŭ

Esperanto
estas lingvo

lingvo
preskaŭ kiel

kvazaŭ
havi bildon
de, esti kiel...

aspekti
trinkis multe
da biero
ebria

forta krio
kontraŭ iu

kolero

semi

kolekti
fruktojn
rikolti

kaprino

butonoj¹¹ estas partoj de ĉemizo¹². Kiam ni vestas nin, ni butonumas¹³ la ĉemizon. Li rapide trarigardis la libron: li foliumis¹⁴ en ĝi.

-nj-

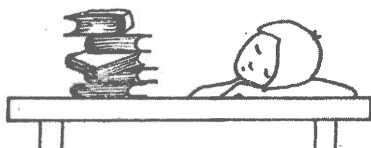
-ĉj-

Hejme la infanoj nomas la patron paĉjo¹⁵ kaj la patrinon panjo¹⁶. Mia fratino nomiĝas Maria, sed mi nomas ŝin Manjo. Mia nomo estas Peter, sed miaj familianoj nomas min Peĉjo. Mian onklon mi nomas oĉjo kaj la onklinon onjo.

Anstataŭ

Apenaŭ

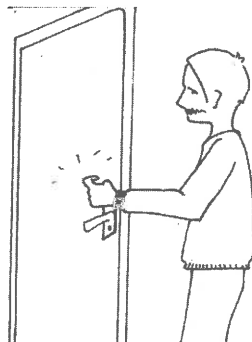
Kvazaŭ

Li devas lerni, sed li dormas:
anstataŭ¹⁷ lerni li dormas.

Ŝi estas tiel malproksime,
ke ni apenaŭ¹⁸ vidas ŝin.

La patro frapas¹⁹ al la pordo,
kvazaŭ²⁰ li estus fremdulo.

Anstataŭ lerni li ludas kun siaj geamikoj. Anstataŭ sukero oni povas uzi mielon. Anstataŭ helpi li malhelpas. Nia instruisto estas malsana. Anstataŭ li hodiaŭ venis alia instruisto. Li anstataŭis nian instruiston. Li apenaŭ scias legi (li preskaŭ ne scias legi). Apenaŭ ŝi venis, tuj ŝi devis foriri. Mi apenaŭ povos veni (mi ne kredas, ke mi povos veni). Mi lernas la anglan²¹ lingvon²², sed mi apenaŭ povos skribi angle leteron.

Mi amas vin, kiel se vi estus mia frato: mi amas vin kvazaŭ vi estus mia frato. La ĉielo estis pura, kvazaŭ balaita. Vi aspektas²³, kvazaŭ vi estus malsana. Li iris, kvazaŭ li estus ebria²⁴. Ŝi parolas, kvazaŭ ŝi ĉion sciis. Tiu homo aspektis, kvazaŭ li estus falinta el la luno.

PROVERBOJ

Senpova kolero²⁵ – ridinda afero. Multe komencite, malmulte plenumite. Se Peĉjo ne semos²⁶, Petro ne rikoltos²⁷. Falinta floro ne revenos al la branĉo. Kia panjo, tia Kanjo.

LA SEP KAPRIDOJ²⁸

(Fabelo²⁹)

Estis foje arbaro, en la arbaro herbejo kaj sur la herbejo dometo. En la domo loĝis kaprino. Ĝi havis sep infanojn. Foje la patrino devis foriri por aĉeti lakton. Forirante ŝi diris al la kapridoj: „Kiam mi estos for, ne enlasu³⁰ la lupon³¹! Vi ekkonos lin, ĉar li havas malaltan voĉon kaj nigrajn piedojn.“

La lupo aŭskultis sub la fenestro. Kiam la patrino estis for, li ekkriis: „Malfermu la pordon, karaj kapridoj! Mi estas via patrino.“ Sed la kapridoj respondis: „Vi ne estas nia patrino! Nia patrino havas altan voĉon!“

La lupo foriris al la forĝisto³². Tiu forĝis al la lupo pli altan voĉon. La lupo revenis, frapis al la pordo kaj diris per dolĉa voĉo: „Malfermu la pordon, karaj kapridoj! Mi estas via patrino.“ – „Montru al ni viajn piedojn!“, diris la kapridoj. La lupo montris sian piedon tra la fenestro. – „Vi ne estas nia patrino! Nia patrino havas blankajn piedojn, sed viaj piedoj estas nigraj!“

La lupo iris hejmen. Li prenis farunon³³ kaj blankigis siajn piedojn. Poste li revenis, frapis al la pordo kaj diris per dolĉa voĉo: „Malfermu la pordon, karaj kapridoj! Mi estas via patrino.“ – „Montru al ni viajn piedojn!“ La lupo montris la piedojn. Ili estis blankaj. La kapridoj malfermis la pordon. Tiam la lupo saltis en la dometon kun malfermita buŝo kaj manĝis la kapridojn – krom unu, kiu sin kaŝis.

La kaprino revenis hejmen kaj kion ŝi vidas! La pordo malfermita, ĉie malordo kaj la infanoj estas for. Ŝi vokas³⁴: „Anjo, Peĉjo, Manjo, Joĉjo...“, sed neniuj respondas. Poste ŝi trovis la plej junan kapridon, kiu ĉion

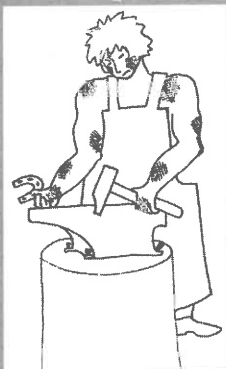
kaprido

lasi eniri

enlasi

lupo

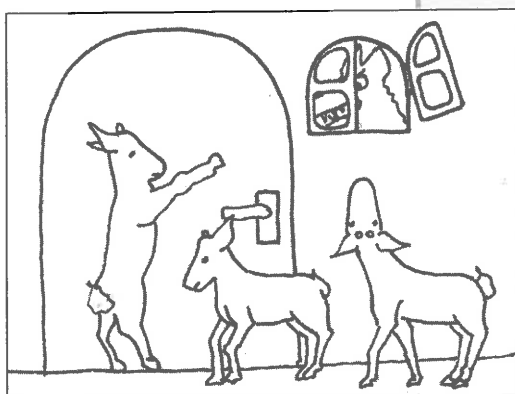
forĝisto

el ĝi oni
faras panon

faruno

krii la nomon

voki

rakontis. Kiam ili eliris el la dometo, sur la herbejo ili trovis la dormantan lupon. La patrino prenis tranĉilon, distranĉis la ventron kaj la kapridoj elsaltis vivaj kaj sanaj. Ili alportis ŝtonojn kaj plenigis per ili la ventron de la lupo.

Kiam la lupo vekigis, li iris al la rivero. Kiam li volis trinki, li falis en la akvon. La kapridoj dancis kaj kantis. La malbona lupo neniam plu venos al ilia dometo.

Respondu la demandojn. La respondojn skribu:

Kio estas leginda libro? Kiam vi lastfoje malvarmumis? Kio estas kolumo kaj manumo? Kiel vi nomus viajn patron kaj patrino, se vi hejme parolus Esperante?

Rakontu la fabelon „La sep kapridoj“.

GRAMATIKO

-ind-

Vidinda, memorinda, ridinda. Αξιοθέατος, άξιος να θυμόμαστε, γελοίος (=άξιος χλευασμού). Το επίθημα **-inda** δίνει τη σημασία του «άξιος για κάτι».

-um-

Gustumi, plenumi, sunumi, kolumo. Δοκιμάζω (γεύση), πληρώ/εκπληρώνω, κάνω ηλιοθεραπεία, γιακάς.

Με το επίθημα **-um-** δημιουργούνται λέξεις διαφορετικής σημασίας. Είναι ένα επίθημα χωρίς καθορισμένη έννοια.

-nj-

Panjo, paĉjo, Manjo, Peĉjo. Μανούλα, μπαμπάκας, Μαράκι, Πετράκης.

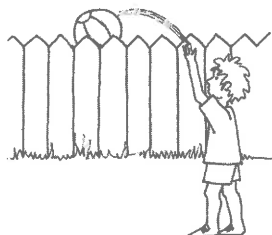
Με το επίθημα **-nj-** σχηματίζονται τα υποκοριστικά-χαϊδευτικά γυναικείων ονομάτων και με το επίθημα **-ĉj-** τα αντίστοιχα αρσενικά. Τα επιθήματα αυτά ακολουθούν την ρίζα που (κατά κανόνα) έχει περιορισθεί στην πρώτη συλλαβή της. Τα ίδια επιθήματα χρησιμοποιούνται και για τα ονόματα συγγένειας μεταξύ των μελών μίας οικογένειας.

Λεξιλόγιο:

1 – άξιος να διαβαστεί, 2 – μνημείο, 3 – δυστυχώς (bedaŭri – λυπάμαι), 4 – δοκιμάζω (γεύση), 5 – κάνω ηλιοθεραπεία, 6 – παθαίνω ψύξη, 7 – εκπληρώνω, 8 – κομματάκι, 9 – γιακάς, 10 – μανσέτα, 11 – κουμπί, 12 – πουκάμισο, 13 – κουμπώνομαι, 14 – ξεφυλλίζω, 15 – μπαμπάκας, 16 – μανούλα, 17 – αντί, 18 – μόλις, 19 – χτυπάω, 20 – σαν, 21 – αγγλικός, 22 – γλώσσα, 23 – φαίνομαι, 24 – μεθυσμένος, 25 – θυμός, οργή, 26 – σπέρνω, 27 – θερίζω, 28 – κατοικάκι (kaprino – κατοίκα), 29 – παραμύθι, 30 – επιτρέπω την είσοδο, 31 – λύκος, 32 – σιδεράς 33 – αλεύρι, 34 – φωνάζω κάποιον.

22 DUDEK-DUA LECIONO

Trans

La knabo ĵetis¹ la pilkon²
trans³ la barilon⁴.

La domo estas **trans** la rivero.
Ĝi estas sur la **transa** bordo⁵.

Ameriko estas trans la maro. Ŝi loĝas kontraŭ nia domo, trans la strato. Trans la rivero loĝas bela knabino. Transa domo estas tiu sur la kontraŭa flanko de la strato.

Preter

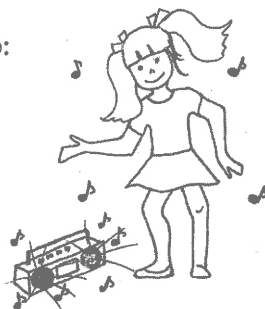
Preter⁶ nia fenestro iras homoj: ili iras ĉirkaŭ la fenestro kaj poste plu. Li iris preter mi sen saluto. Ŝi preterkuris min. Preterkurante ŝi ridetis.

Laŭ

Maria dancas tiel, kiel ludas la muziko: ŝi dancas laŭ⁸ la muziko. Morgaŭ ŝi ekskursos, aŭ ŝi restos hejme: laŭ la vetero. La infanoj iris laŭ la rivero. Laŭ la fruktoj oni arbon ekkonas.

Ĵus

Antaŭ momento mi venis: mi ĵus⁹ venis. En televido oni ĵus parolis pri novaĵoj el la mondo. Ĵus mi aŭdis pri tio.

tra

trans

tero apud
rivero

bordo

ĵeti

pilko

preter

ne en, ne inter

ekster

laŭ

antaŭ momento

ĵus

**diri sian
nomon**

prezenti sin

diri: „vi povas“

permesi

**estu tiel bona
kaj volu**

bonvolu

en komenco

frue

**surskribo
(titolo)**

**titolo de viro
sinjoro**

malhelpi

ĝeni

**ne koleri,
forgesi pri io
malbona**

pardoni

per forta voĉo

laŭte

**respondo al:
„mi dankas“**

nedankinde

**domo, kie
oni montras
filmojn**

kinejo

aŭtobus-haltejo

Infano, kiun ĵus batis¹⁰ la patro:
„Panjo, via edzo ne plaĉas al mi!“

Kritikisto: „Mi ĵus legis vian romanon“.

Aŭtoro: „Ĉu la lastan?“

Kritikisto: „Mi esperas, ke jes!“

„Ĉu en via urbo naskiĝis multaj grandaj homoj?“

„Laŭ mia memoro nur infanetoj“.

LA ĈIUTAGA ESPERANTO

Salutoj

Bonan matenon! Bonan tagon! Bonan vesperon! Bonan nokton!
Fartu bone! Ĝis revido! Ĝis reaŭdo! Ĉion plej bonan! Agrablajn
festotagojn¹¹!

Prezento

Permesu¹² al mi, ke mi prezentu¹³ min: mi estas Mi ĝojas!
Mi tre ĝojas, ke mi ekkonis vin! Ĉu vi estas sinjoro¹⁴ (sinjorino,
fraŭlo, fraŭlino) ... ? Kiu estas tiu sinjoro? Kiel vi nomiĝas? Kiel
nomiĝas tiu knabo (knabino)? Lia nomo estas

Vizito

Kie loĝas sinjoro ... ? Ĉu sinjorino ... estas hejme? Jes, bonvolu¹⁵
eniri. Bedaŭrinde, li ne estas hejme. Kiam li revenos? Post unu
horo. Bone, mi venos malpli frue¹⁶ (poste). Mi ĝojas, ke mi vidas
vin! Bonvolu sidiĝi! Ĉu mi ne ĝenas¹⁷ vin? Ne, male, vi estas tre
afabla. Estu tiel afabla kaj diru al mi Pardonu¹⁸, mi petas.
Ĉu vi komprenas min? Jes, mi bone komprenas vin. Parolu
malrapide, ĉar mi ne komprenas. Parolu pli laŭte¹⁹. Kie vi loĝas?
El kiu lando vi estas? Kie vi laboras? Kio vi estas? Kion vi faras
ĉi tie? Kia estas via adreso? Via loĝejo estas tre bela. Mi dankas,
ke vi vizitis min. Ĉu vi povas viziti min hodiaŭ posttagmeze?
Bone, mi venos je la 15-a horo.

Sur la strato

Mi petas vin, kie estas ... ? Dankon! Mi dankas, ke vi helpis al
mi. Vi estas tre afabla. Volonte²⁰! Mi petas, diru al mi, kie estas

hotelo (teatro²¹, kinejo, stacidomo, aŭtobus-haltejo, magazeno²², kulturdomo).

Vojaĝado

Mi volas iri (vojaĝi, veturi) al Ĉu tiu loko estas libera? Ĉu mi povas malfermi la fenestron? Kiel nomiĝas tiu ĉi stacio (urbo, vilaĝo, kvartalo²³, strato)? Kiam ni venos al ... ? Kiom da kilometroj estas ĝis ... ? Kiel malproksime estas de ĉi tie al ... ? Kiom kostas la bileto?

Demandoj

Kio estas tio? Por kio ĝi estas? Kion vi deziras? Kial vi tion faris? Ĉu vi parolas Esperante? Ĉu vi komprenas min? Ĉu mi tion diris bone? Kie mi povas aĉeti gazeton? Kie estas restoracio? Kio okazis? Kion vi diris? Kion vi faras? Ĉu tio estas vero? (Ĉu vere?)

Tempo

Kiam? – Matene. Frumatene. Antaŭtagmeze. Tagmeze. Posttagmeze. Vespere. Nokte. Noktomeze. Ĉiutage. Hodiaŭ. Kioma horo estas? Je kioma horo? Proksimume²⁴ je la sesa. Je la oka vespere. Antaŭ nelonge. Estas jam malfrue. Estas tro²⁵ frue. Kiomjara vi estas? Mi estas ...-jara.

Vetero

Kia vetero estas hodiaŭ? La suno brilas. Pluvas. Ni malsekiĝos. Pluvetas. Estas varme. La pluvo jam ĉesis. Blovas vento. Neĝas. Varmiĝis. Malvarmiĝis. La suno jam leviĝas²⁶ (malleviĝas = subiras). Sur la ĉielo estas nuboj. Vesperigās. Morgaŭ estos malvarme.

Surskriboj.

Eniro. Eliro. Fermu la pordon! Fermita. Atentu²⁷! Unua etaĝo²⁸. Ter-etaĝo²⁹. Haltejo. Necesejo³⁰. Lavejo. Por fumantoj³¹. Fumado malpermesita! Tiru³²! Puŝu³³! Alveno. Foriro.

Aliaj oftaj frazoj³⁴

Ĉu tio plaĉas al vi? Jes, tio estas tre bela. Vi pravas³⁵. Vi eraras. Tio ne gravas³⁶. Ne zorgu pri tio! Ĉu vi ŝatas modernan (klasikan) muzikon? Ĉu vi deziras bombonon (glaciaĵon³⁷, cigaredon³⁸)? Ne, mi ne volas. Mi ne ŝatas dolĉaĵojn. Mi ne fumas. Ĉu vi povas prunti al mi plumon? Kien vi iras? Ĉu vi jam estis en ... ?

domo, apud
kiu haltas va-
gonaroj

stacidomo

parto de
la urbo

kvartalo

pli-malpli

proksimume

pli ol estas
bone, pli ol
sufiĉe

tro

sen akvo

seka

malfali

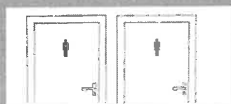
leviĝi

bone rigardi
kaj aŭskulti

atenti

parto de domo
(1-a, 2-a...)

etaĝo

necesejo

diri veron
pravi

cigaredo
uzi cigaredon

fumi

eniri en
vagonon

envagoniĝi

atentinda

grava

sidiĝi al la
tablo

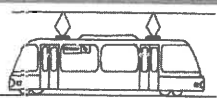
altabliĝi

komence
de mateno

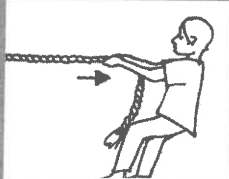
frumatene

glaciaĵo

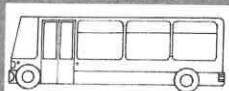
tramo

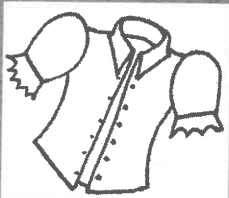
tiri

puŝi

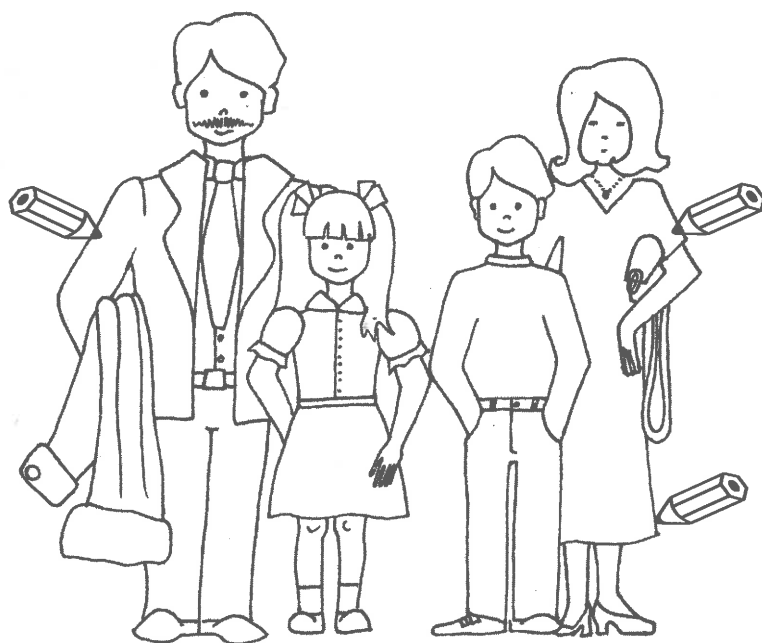
aŭtobuso

bluzo

Ankoraŭ ne. Ni veturu per tramo³⁹ (vagonaro, aŭtobuso, aŭto, ŝipo). Jam venas la aŭtobuso. Ni eniru! Ni envagoniĝu (altabliĝu, enlitiĝu).

VESTAĴOJ⁴⁰

Prenu kolorajn kraĵojn kaj kolorigu la vestaĵojn:

Maria havas verdan bluzon⁴¹, brunan jupon⁴², blankajn ŝtrumpetojn⁴³ kaj brunajn ŝuojn⁴⁴.

Peter havas ruĝan puloveron⁴⁵, bluan pantalonon⁴⁶ kaj nigrajn ŝuojn.

La patrino portas flavan robon⁴⁷ kaj brunajn ŝuojn. Sub la brako ŝi havas brunan mansakon⁴⁸.

La patro havas oranĝkoloran ĉemizon, bluan kravaton, bluan jakon⁴⁹ kaj nigran pantalonon. Sur la jako kaj sur la pantalonon estas poŝoj⁵⁰. Sub la brako li havas grizan mantelon⁵¹.

Memoru:

Li preterkuris min. Πέρασε τρέχοντας από μπροστά μου. Preterirante ŝi ridetis. Περνώντας (από μπροστά) χαμογελούσε. La patrino portas ruĝan puloveron. Η μητέρα φοράει (ένα) κόκκινο πουλόβερ.

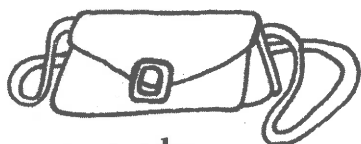

Respondu kaj la respondojn skribu:

Kiajn vestaĵojn vi havas? Kiajn vestaĵojn portas viaj geamikoj (lernantoj en la klaso)? Kie estas Ameriko? Ĉu ekstere pluvas? Ĉu vi jam estis en eksterlando? Ĉu preter via urbo fluas rivero? Laŭ kio oni ekkonas la arbon? Ĉu vi ĵus vekiĝis? Kiom kostas bileto por aŭtobuso en via urbo? Kion vi havas en la poŝoj?

Λεξιλόγιο:

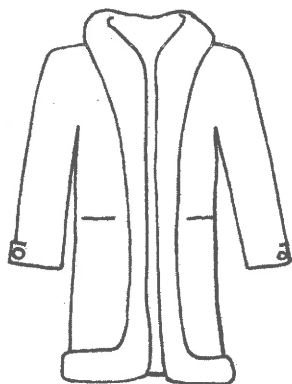
1 - ρίχνω, 2 - μπάλα, 3 - απέναντι (στην άλλη μεριά), 4 - φράχτης, 5 - όχθη, 6 - μπροστά από, 7 - έξω από, εκτός, 8 - σύμφωνα με, 9 - μόλις, 10 - χτυπάω, δέρνω, 11 - γιορτινή μέρα, 12 - επιτρέπω, 13 - παρουσιάζω, 14 - κύριος, 15 - έχω την καλοσύνη, 16 - νωρίς, 17 - ενοχλώ, 18 - συγχωρώ, 19 - δυνατό, 20 - ευχαρίστως, 21 - θέατρο, 22 - κατάσταση, 23 - περιοχή πόλης, συνοικία, 24 - περίπου, πάνω-κάτω, γύρω, 25 - υπερβολικά, 26 - ανατέλλω, σηκώνομαι, 27 - προσέχω, 28 - όροφος, 29 - ισόγειο, 30 - τουαλέτα, 31 - καπνιστής (fumi - καπνίζω), 32 - τραβάω, 33 - σπρώχνω, 34 - φράση, 35 - έχω δίκιο, 36 - δεν πειράζει (grava - σημαντικός, σπουδαίος), 37 - παγωτό, 38 - τσιγάρο, 39 - τραμ, 40 - ένδυμα, ρούχο, 41 - μπλούζα, 42 - φούστα, 43 - κοντή κάλτσα (ŝtrumpo - κάλτσα), 44 - παπούτσι, 45 - πουλόβερ, 46 - παντελόνι, 47 - φόρεμα, 48 - τσάντα (χειρός), 49 - σακάκι, 50 - τσέπη, 51 - παλτό.

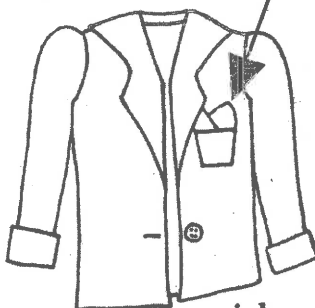
mansako

poŝo

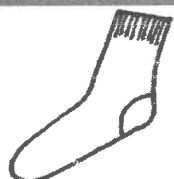
mantelo

jako

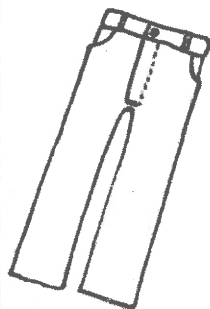
ĵupo

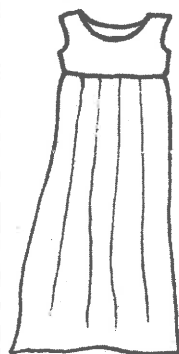
ŝtrumpeto

ŝuo

pantalono

robo

**ruĝa, verda,
bruna, flava...**

koloro

ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Οι αριθμοί που ακολουθούν τις ελληνικές λέξεις ανταποκρίνονται στις ενότητες που οι λέξεις αυτές πρωτοεμφανίζονται.

A

-a - κατάληξη
επιθέτων, κτητικών
αντωνυμιών και
τακτικών αριθμητικών
3, 4

abelo μέλισσα¹⁹
aĉeti αγοράζω¹⁸
-ad- επίθημα, δηλωτικό
της διάρκειας ή της
επανάληψης¹⁶
adreso διεύθυνση¹⁰
aero αέρας¹⁶
afable ευγενικά¹⁸
afero υπόθεση,
ζήτημα¹⁵
agrabla ευχάριστα¹⁶
aĝa μεγάλος
(ηλικιακά)⁹
aĝo ηλικία⁹
ajn -δήποτε¹⁴
-aĵo επίθημα που
δείχνει συγκεκριμένα
αντικείμενα ή
καταστάσεις¹⁷
aĵo πράγμα,
αντικείμενο¹⁷
akvo νερό³
al σε, προς⁵
alia άλλος¹⁴
aliĝi εντάσσομαι,
προσχωρώ¹¹
alkoholo αλκοόλ¹⁷
almenaŭ τουλάχιστον¹⁵
alta ψηλός⁹
ambaŭ και οι δύο,
αμφότεροι¹⁸
Ameriko Αμερική²²
ami αγαπώ⁵
amiko φίλος⁵
anekdoto ανέκδοτο¹⁶
angla αγγλικός²¹
animalo μέλος του
ζωικού βασιλείου¹⁶
ankaŭ επίσης²
ankoraŭ ακόμη⁸
ano μέλος⁹

anstataŭ αντί²¹
-anta κατάληξη της
ενεργητικής μετοχής
ενεστώτα^{9, 19}
antaŭ πριν, μπροστά
(από)⁷
apenaŭ μόλις²¹
aperi εμφανίζομαι¹⁹
apetito όρεξη¹²
aprilo Απρίλιος¹⁰
apud δίπλα³
arbo δέντρο³
-aro επίθημα που
δείχνει πλήθος,
άθροισμα¹⁰
-as κατάληξη ρήματος
στον ενεστώτα⁶
aspekti φαίνομαι
(σαν)²¹
-ata κατάληξη της
παθητικής μετοχής
ενεστώτα¹⁹
atendi περιμένω¹⁹
atenti προσέχω²²
aŭ ή, είτε¹⁰
aŭdi ακούω¹⁷
aŭgusto Αύγουστος¹⁰
aŭskulti ακούω
προσεκτικά⁵
aŭto αυτοκίνητο¹⁰
aŭtobuso λεωφορείο²²
aŭtoro συγγραφέας²²
aŭtuno φθινόπωρο¹¹
avo παππούς⁴
azeno γάιδαρος¹⁴

B

babili κουβεντιάζω¹³
balai σκουπίζω¹³
baldaŭ σύντομα
(χρον.)¹⁵
bani κάνω μπάνιο
(πλένομαι)¹²
bebo βρέφος, μωρό¹⁷
bedaŭri λυπάμαι²¹
bela όμορφος³
benko παγκάκι¹³

besto ζώο¹
bezoni χρειάζομαι¹⁷
biciklo ποδήλατο¹¹
biero μπίρα⁸
bildkarto κάρτα
(ταχυδρομική)¹⁰
bildo εικόνα⁹
bileto εισιτήριο²²
birdo πουλί¹³
blanka άσπρος³
blonda ξανθός¹⁷
blovi φυσάω¹⁶
blua μπλε²⁰
bluzo μπλουζά²²
bo- πρόθημα που
δηλώνει την από γάμο
συγγένεια¹⁹
boji γαυγίζω¹⁴
bombono καραμέλα¹⁷
bona καλός³
bonvoli έχω την
καλοσύνη²²
bordo όχθη²²
botelo μπουκάλι⁸
bovino αγελάδα¹⁴
brako βραχίονας¹⁶
branĉo κλαδί²⁰
brasikoλάχανο¹⁵
brili λάμπω¹²
bruli καίγομαι¹⁴
bruna καφέ⁵
brusto στήθος¹⁸
Bulgario Βουλγαρία²¹
buŝo στόμα⁶
buŝtuko μαντήλι¹⁵
butero βούτυρο¹²
butono κουμπι²¹

C

cent εκατό⁹
cigaredo τσιγάρο²²
citrono λεμόνι¹¹

Ĉ

ĉambro δωμάτιο⁴
ĉapo σκούφος⁶

ĉar επειδή⁷
ĉarma χαριτωμένος¹⁴
ĉe παρά⁹
ĉefa κύριος¹⁸
ĉefo αρχηγός,
προϊστάμενος¹⁹
ĉemizo πουκάμισο²¹
ĉerizo κεράσι²⁰
ĉesi παύω²⁰
ĉevalo άλογο¹
ĉi λέξη που δείχνει την
εγγύτητα¹⁴
ĉi tiu αυτός εδώ¹⁴
ĉia κάθε είδους¹²
ĉiam πάντα¹²
ĉie παντού¹²
ĉielo ουρανός¹⁹
ĉio το κάθε τι¹¹
ĉirkaŭ γύρω από¹⁵
ĉiu ο καθένας¹¹
-ĉj- επίθημα για
τη δημιουργία
υποκοριστικών/
χαϊδευτικών
αρσενικών ονομάτων²¹
ĉokolado σοκολάτα³
ĉu λέξη που εισάγει
ερωτηματική φράση
(μήπως)²

D

da πρόθεση για την
έκφραση ποσότητας⁸
danci χορεύω¹²
danki ευχαριστώ¹⁷
dato ημερομηνία¹⁰
de πρόθεση δηλωτική
της γενικής πτώσης⁵
decembro
Δεκέμβριος¹⁰
decidi αποφασίζω¹⁹
dek δέκα⁶
dekstra δεξιός¹⁵
demandi ρωτάω⁸
dento δόντι¹²
desegni σχεδιάζω¹⁸
devi πρέπει¹²

deziri επιθυμώ¹⁴
 diamanto διαμάντι¹⁹
 dimanĉo Κυριακή⁷
 direktoro
 διευθυντής¹⁹
 diri λέω⁸
 dis- πρόθημα που
 δίνει την έννοια της
 κατάτμησης, της
 διασποράς¹⁸
 diversa διάφορος¹⁵
 do λοιπόν¹⁸
 dolĉa γλυκός¹⁷
 dolori πονάω,
 προκαλώ πόνο¹⁶
 domo σπίτι¹³
 doni δίνω⁸
 dormi κοιμάμαι⁸
 dorso πλάτη¹⁸
 du δύο¹
 dum κατά τη
 διάρκεια, ενώ¹⁹

E

-e κατάληξη
 επιρρημάτων⁷
 -ebla δίνει την έννοια
 του δυνατού να γίνει¹⁸
 eble ίσως, πιθανώς¹⁸
 ebria μεθυσμένος²¹
 -eco επίθημα που
 εκφράζει την φύση,
 την ιδιότητα¹⁷
 eco είδος, φύση,
 ιδιότητα¹⁷
 eĉ και μάλιστα, ακόμα
 και²⁰
 edzo σύζυγος¹⁷
 -eg- επίθημα που
 μεγεθυνει την
 έννοια¹²
 ega τεράστιος¹²
 egoista εγωιστικός²⁰
 -ejo επίθημα για τη
 δημιουργία τόπων,
 χώρων, δωματίων
 όπου κάτι συμβαίνει ή
 βρίσκεται⁹
 ek- πρόθημα που
 δηλώνει το ξεκίνημα
 ή το στυγμαίο¹³

ekskurso εκδρομή¹⁶
 ekster έξω από, εκτός²²
 ekstere εξωτερικά²²
 el από, εκ (πρόθεση)⁹
 elektra ηλεκτρικός⁶
 -ema επίθημα που
 εκφράζει την κλίση,
 την ροπή σε κάτι¹⁸
 ema επιρρητής, ο
 έχων την κλίση, τη
 θέληση¹⁸
 en μέσα, εντός³
 erari κάνω λάθος,
 σφάλω⁹
 espero ελπίδα²⁰
 esti είμαι¹
 estro προϊστάμενος, ο
 έχων το πρόσταγμα¹⁹
 -et- επίθημα που
 σμικρύνει την έννοια¹²
 eta μικρούλης¹²
 etaĝo όροφος²²

F

fabelo παραμύθι²¹
 fabriko εργοστάσιο⁹
 facila εύκολος¹³
 fajfi σφυρίζω¹³
 fajro φωτιά¹⁴
 fali πέφτω²⁰
 familio οικογένεια⁴
 fari κάνω⁶
 farti είμαι, κάνω (στην
 υγεία μου)⁷
 faruno αλεύρι²¹
 februaro
 Φεβρουάριος¹⁰
 feliĉa ευτυχισμένος¹⁴
 fenestro παράθυρο⁴
 ferioj διακοπές²⁰
 fermi κλείνω⁸
 festo γιορτή²²
 fianĉo
 αρραβωνιαστικός¹⁹
 filmo ταινία, φιλμ¹⁴
 filo γιος⁹
 fingro δάκτυλο⁶
 fino τέλος¹⁰
 fiŝo ψάρι¹⁹
 flamo φλόγα²⁰
 flanko πλευρά¹⁸

flava κίτρινος¹¹
 floro λουλούδι¹
 flugi πετάω, ίπταμαι¹³
 flui ρέω, κυλώ⁹
 foje καμιά φορά, πότε-
 πότε, ενίοτε¹⁶
 folio φύλλο¹¹
 for μακριά¹⁷
 forgesi ξεχνώ¹⁸
 forĝi σφυρηλατώ,
 σφυροκοπώ²¹
 forko πηρούνι¹³
 forno φούρνος¹⁴
 forta δυνατός,
 ισχυρός¹⁴
 fotelo πολυθρόνα¹⁴
 frago φράουλα²⁰
 frapi χτυπάω²¹
 frato αδελφός⁸
 fraŭlo εργένης¹⁷
 frazo φράση²²
 fremda ξένος²⁰
 freŝa φρέσκος¹⁹
 fromaĝo τυρί¹²
 frua ο νωρίς,
 πρώμος²²
 frukto φρούτο¹
 frunto μέτωπο¹⁸
 fumi καπνίζω²²
 fundo πυθμένας,
 βυθός²⁰
 fungo μανιτάρι¹⁹

G

gaja χαρούμενος²⁰
 gasto
 φιλοξενούμενος¹⁵
 gazeto εφημερίδα¹⁴
 ge- πρόθημα που
 εκφράζει και τα δύο
 γένη⁸
 geografio γεωγραφία¹⁴
 glaciaĵo παγωτό²²
 glaso ποτήρι³
 gramatiko
 γραμματική¹
 granda μεγάλος³
 grava σημαντικός²²
 griza γκριζός²⁰
 gusto γεύση, γούστο,
 προτίμηση¹³

G

ĝardeno κήπος³
 ĝeni ενοχλώ²²
 ĝi αυτό (αντωνυμία
 για πράγματα και
 ζώα)³
 ĝis μέχρι, ως¹⁰
 ĝoji χαίρομαι¹⁶

H

halti σταματάω⁶
 haro τρίχα⁶
 havi έχω⁵
 hejmo κατοικία¹⁰
 hela φωτεινός²⁰
 helpi βοηθώ¹⁴
 herbo χορτάρι¹⁶
 hieraŭ χτες⁷
 historio ιστορία¹⁴
 hodiaŭ σήμερα⁷
 homo άνθρωπος¹
 horizonto ορίζοντας²⁰
 horloĝo ρολόι¹²
 horo ώρα⁵
 hotelo ξενοδοχείο¹⁹
 hundo σκύλος²

I

-i κατάληξη ρημάτων
 στο απαρέμφατο⁸
 ia κάποιου είδους¹²
 iam κάποτε¹²
 -ido επίθημα
 που δηλώνει τον
 απόγονο¹⁴
 ido ο νεαρός,
 απόγονος¹⁴
 ie κάπου¹²
 -igi επίθημα με την
 έννοια «κάνω κάτι
 να γίνει»¹¹
 -iĝi επίθημα με την
 έννοια «γίνομαι»¹¹
 ili αυτοί, αυτές, αυτά³
 -ilo επίθημα που
 δημιουργεί το μέσον,
 το εργαλείο¹³
 ilo εργαλείο, μέσον¹³
 -inda επίθημα που

προσδίδει την έννοια

«άξιος για, αξιο-»²¹

infano παιδί⁸

-ino επίθημα που δηλώνει το θηλυκό γένος⁴

instrui διδάσκω⁹

-inta κατάληξη της ενεργητικής μετοχής που αφορά στο παρελθόν²⁰

inter μεταξύ⁹

interesa ενδιαφέρων¹⁴

intersanĝi

ανταλάσσω¹⁰

io κάποιο¹¹

-io κατάληξη για ονόματα χωρών²¹

iom λίγο, λιγάκι¹³

iri πηγαίνω⁵

-is κατάληξη ρημάτων που αφορά στο παρελθόν⁷

-isto επίθημα που δηλώνει επάγγελμα ή δραστηριότητα⁹

-ita κατάληξη της παθητικής μετοχής που αφορά στο παρελθόν²⁰

iu κάποιος¹¹

J

-j κατάληξη πληθυντικού αριθμού⁴

jako σακάκι²²

jam ήδη¹²

januaro Ιανουάριος¹⁰

jaro χρονιά⁸

je βοηθητική πρόθεση χωρίς συγκεκριμένη σημασία¹⁰

jen να, ιδού¹⁹

jes ναι²

julio Ιούλιος¹⁰

juna νέος, νεαρός⁴

junio Ιούνιος¹⁰

jupo φούστα²²

Ĵ

ĵaŭdo Πέμπτη⁷

ĵeti ρίχνω²²

ĵus μόλις (χρον.)²²

K

kafo καφέ¹¹

kaj και¹

kalendaro

ημερολόγιο¹⁰

kampo χωράφι,

αγρός¹⁵

kanti τραγουδώ¹⁸

kapo κεφάλι⁶

kaprino κατσίκα²¹

kapti πιάνω,

συλλαμβάνω¹⁹

kara αγαπητός,

ακριβός¹⁰

karesi χαϊδεύω¹⁹

kaŝi κρύβω²⁰

kato γάτα¹

ke ότι¹³

kelkaj μερικοί¹³

kia τι είδους, τι³

kial γιατί⁸

kiam όταν¹⁰

kie πού²

kiel πώς⁷

kies ποιανού¹³

kilogramo κιλό⁸

kilometro χιλιόμετρο²²

kinejo

κινηματογράφος, σινεμά²²

kio τι¹

kiom πόσο⁶

kiso φιλή¹²

kiu ποιος^{3,5}

klara ξεκάθαρος,

καθαρός²⁰

klaso τάξη⁹

knabo αγόρι⁴

kokino κόττα¹⁴

kolekti μαζεύω,

συλλέγω¹⁶

kolero θυμός, οργή²¹

kolo λαιμός⁶

koloro χρώμα¹¹

kombi χτενίζω¹³

komenco αρχή¹⁰

komplika

περιπλεγμένος,

πολύπλοκος¹⁹

kompletigi

συμπληρώνω¹¹

kompreni

καταλαβαίνω¹⁵

koni γνωρίζω¹³

kontraŭ εναντίον¹⁵

korbo καλάθι¹⁸

korespondi

αλληλογραφώ¹⁰

koro καρδιά¹⁸

korpo σώμα⁶

korto αυλή¹³

kosti στοιχίζω¹⁸

krajono μολύβι²

kravato γραβάτα¹⁵

kredi πιστεύω¹⁸

kreski αναπτύσσομαι,

μεγαλώνω¹⁷

kreto κιμωλία¹³

krii φωνάζω¹⁹

kritiki ασκώ κριτική,

κριτικάρω²²

krom εκτός από¹⁷

krono κορώνα¹⁸

kruro κνήμη, πόδι¹⁸

kudri ράβω¹³

kuiiri μαγειρεύω¹²

kuko γλύκισμα¹⁵

kulero κουτάλι¹³

kun με, μαζί με⁶

kuri τρέχω⁷

kuŝi κείμαι¹²

kuzo ξάδελφος¹⁹

kvalito ποιότητα¹⁷

kvankam αν και¹⁸

kvar τέσσερις, -α⁶

kvartalo συνοικία²²

kvazaŭ σχεδόν, σαν²¹

kvin πέντε⁶

L

la οριστικό άρθρο (ο, η, το)²

labori εργαζομαι⁶

laca κουρασμένος¹¹

lakto γάλα⁸

lampo λάμπα³

lando χώρα²⁰

lango γλώσσα

(όργανο)¹⁸

lasi αφήνω¹⁴

laŭ σύμφωνα με²²

laŭta δυνατός

(ηχητικά)²²

lavi πλένω¹⁰

leciono μάθημα¹

legi διαβάζω¹

legomo λαχανικό¹⁵

leono λιοντάρι¹⁷

lerni μαθαίνω⁹

letero επιστολή⁵

levi σηκώνω²²

li αυτός²

libera ελεύθερος¹⁰

libro βιβλίο¹

lingvo γλώσσα

(σύστημα

επικοινωνίας)²¹

lito κρεβάτι⁴

litro λίτρο⁸

loĝi κατοικώ⁴

loko τόπος¹²

longa μακρύς¹⁰

ludi παίζω⁸

lumi φέγγω¹⁴

lundo Δευτέρα⁷

luno φεγγάρι¹⁹

lupo λύκος²¹

M

magazeno

κατάστημα¹⁸

majo Μάιος¹⁰

mal- πρόθημα που

προσδίδει την

αντίθετη έννοια³

malgraŭ παρά²⁰

mangŝi τρώω⁷

manki λείπω¹³

mano χέρι⁶

mansako τσάντα

χειρός²²

mantelo παλτό²²

mardo Τρίτη⁷

marmelado

μαρμελάδα¹²

maro θάλασσα²⁰

marto Μάρτιος¹⁰

maŝino μηχανή¹⁰
matematiko

Matematiká¹⁴
mateno πρωί¹⁰
matura ώριμος¹¹
mem ο ίδιος¹⁷
membro μέλος¹⁸
memori θυμάμαι^{18 (2)}
mentono σαγόνι¹⁸
merkredo Τετάρτη⁷
meti βάζω, θέτω,
τοποθετώ¹⁹

mezo μέση (τοπικά)¹⁵
mezuri μετρώ
(διαστάσεις)¹⁶
mi εγώ¹

mielo μέλι²⁰
mil χίλιοι¹⁶
minuto λεπτό⁷
moderna σύγχρονος,
μοντέρνος²²

momento στιγμή²²

monato μήνας¹⁰

mondo κόσμος²⁰

mono χρήμα¹⁵

monto βουνό¹²

montri δείχνω¹³

morgaŭ αύριο⁷

morto θάνατος¹²

multaj πολλοί⁸

muro τοίχος¹³

muso ποντίκι¹²

muziko μουσική¹⁷

N

-n κατάληξη δηλωτική
της αιτιατικής
πτώσης^{5,10,14}

naĝi κολυμπώ¹¹

naskigi γεννιέμαι¹⁰

naturο φύση¹⁶

naŭ εννέα⁵

nazo μύτη⁶

ne όχι, δεν¹

neĝo χιόνι¹⁹

nek ούτε¹⁷

nenia κανενός είδους¹²

neniam ποτέ¹²

nenie πουθενά¹²

nenio τίποτα¹¹

neniu κανέννας¹¹

nepo εγγονός¹⁹

ni εμείς³

nigra μαύρος³

-nj- επίθημα για
τη δημιουργία
υποκοριστικών/
χαϊδευτικών θηλυκών
ονομάτων²¹

nokto νύχτα¹⁰

nomo όνομα¹⁰

nova νέος,
καινούργιος¹³

novembro Νοέμβριος¹⁰

nubo σύννεφο²⁰

nun τώρα⁵

nur μόνο¹²

O

-o κατάληξη
ουσιαστικών³

objekto αντικείμενο,
πράγμα¹

-obla «-πλάσιος»
επίθημα αναλογικών
αριθμητικών¹⁶

-oble επί (Μαθημ.),
«-πλάσια»¹⁶

ofte συχνά¹⁴

ok οκτά⁶

okazi συμβαίνει²⁰

oktobro Οκτώβριος¹⁰

okulo μάτι⁶

ol παρά, από⁹

ombro σκιά²⁰

oni αόριστη
προσωπική
αντωνυμία (αρχ. ελλ.:
τίς, τινές)¹³

onklo θεός¹⁹

-ono επίθημα
κλασματικών
αριθμητικών¹⁶

-onta κατάληξη της
ενεργητικής μετοχής
που αφορά στο
μέλλον²⁰

-or- επίθημα
περιληπτικών
αριθμητικών¹⁶

ordo τάξη
(κατάσταση)¹⁹

orelo αυτί⁶
-os κατάληξη ρημάτων
που αφορά στο
μέλλον⁷
-ota κατάληξη της
παθητικής μετοχής
που αφορά στο
μέλλον²⁰
ono αβγό¹⁴

P

paŝi πυροβολώ¹³

pagi πληρώνω¹⁸

paĝo σελίδα¹

pakaĝo πακέτο¹¹

pano ψωμί⁸

pantalono παντελόνι²²

papero χαρτί³

pardonι συγχωρώ²²

parencο συγγενής⁹

paro ζευγάρι¹⁶

paroli μιλώ⁵

parto μέρος, τμήμα¹⁸

pasi περνάω¹⁷

patro πατέρας⁴

peco κομμάτι²¹

pensi σκέφτομαι¹³

per με, πρόθεση που
δηλώνει το μέσον⁶

permesi επιτρέπω²²

persono πρόσωπο,
άτομο¹⁵

peti παρακαλώ⁸

piedo πόδι⁶

pilko μπάλα²²

piro αχλάδι¹⁵

plaĉi αρέσω²¹

plafono ταβάνι¹³

planko πάτωμα²

planto φυτό¹⁶

plej περισσότερο, πιο⁹

plena πλήρης,
γεμάτος¹¹

pli περισσότερο, πιο⁹

plori κλαίω¹²

plu πια, πλέον²⁰

plumo πένα²

pluvo βροχή²⁰

po ανά¹⁶

pomo μήλο¹

por για²

por ke ώστε¹⁵
pordo πόρτα⁴
porko γουρούνι¹⁴
porti κρατώ, φέρνω¹⁵
post πίσω από, μετά
από⁷

poŝo τσέπη²²
poŝmarko
γραμματόσημο¹⁰

povi μπορώ⁸

pravi έχω δίκιο²²

precipe κυρίως²⁰

preĝejo εκκλησία¹⁶

preni παίρνω¹¹

prepari ετοιμάζω¹²

preskaŭ σχεδόν¹⁷

preta έτοιμος¹⁵

preter pro²²

prezenti παρουσιάζω²²

pri για, περί¹⁴

printempo άνοιξη¹¹

pro εξαιτίας, λόγω¹⁷

problemo πρόβλημα¹⁴

proksima κοντινός¹⁴

promeni κάνω
περίπατο⁷

propra δικός¹⁷

proverbo παροιμία¹²

pruno δαμάσκηνο¹⁵

prunti δανείζω¹⁸

pulovero πουλόβερ²²

pura καθαρός¹¹

puŝi σπρώχνω²²

R

radioaparato ράδιο

(συσκευή)¹⁷

rakonti διηγούμαι¹⁴

rapide γρήγορα⁷

re- πρόθημα που

προσδίδει την έννοια

της επανάληψης,

επιστροφής¹⁸

reĝo βασιλιάς¹⁶

renkonti συναντώ¹⁸

respondi απαντώ⁸

respubliko

Δημοκρατία²¹

resti μένω, παραμένω¹¹

restoracio εστιατόριο⁷

ricevi λαμβάνω¹⁰

riĉa πλούσιος¹⁵
ridi γελάω¹²
rigardi κοιτάζω⁶
rikolti θερίζω, μαζεύω
καρπούς²¹
rimarki παρατηρώ²⁰
ripozi ξεκουράζομαι¹⁰
rivero ποτάμι¹⁶
robo φόρεμα²²
romano μυθιστόρημα,
αισθηματική
νουβέλα¹⁴
rozo τριαντάφυλλο¹
ruĝa κόκκινος⁵

S
sabato Σάββατο⁷
saĝa σοφός¹⁷
salti πηδάω²⁰
saluto χαιρετισμός⁷
saluton γειά σου⁷
same επίσης¹⁵
sana υγιής¹³
sata χορτάτος⁸
scii ξέρω¹¹
se αν¹⁵
sed αλλά²
seĝo καρέκλα,
κάθισμα²⁰
seka στεγνός²²
sekundo
δευτερόλεπτο¹⁶
sekvi ακολουθώ¹¹
semajno εβδομάδα⁷
semi σπέρνω²¹
sen χωρίς, δίχως⁶
sendi στέλνω¹⁰
senti αισθάνομαι²⁰
sep επτά⁶
septembro
Σεπτέμβριος¹⁰
serĉi ψάχνω¹⁸
ses έξι⁶
sezono εποχή¹¹
si αυτοπαθής
αντωνυμία¹⁰
sia αυτοπαθές κτητικό
επίθετο¹⁰
sidi κάθομαι²
silenti σιωπώ¹³
simpla απλός¹⁹

sinjoro κύριος²²
skii κάνω σκι¹¹
skribi γράφω⁵
slovaka σλοβακικός¹⁰
Slovakio Σλοβακία²¹
sola μόνος¹⁷
soldato στρατιώτης¹³
somero καλοκαίρι¹¹
sonori ηχώ, σημαίνω,
χτυπάω¹³
spiri αναπνέω¹⁷
stacio σταθμός¹⁹
stalo σταύλος¹⁹
stari στέκομαι²
stelo αστέρι¹⁹
strato οδός, δρόμος¹³
studento φοιτητής¹⁷
stulta χαζός¹⁷
sub κάτω από, υπό³
suĉi θηλάζω¹⁷
sudo νότος²⁰
sufiĉe αρκετά¹⁸
sukero ζάχαρη¹⁷
suno ήλιος¹²
super πάνω από,
υπερ³
superjaro δίσεκτο
έτος¹¹
supo σουπά¹⁵
sur πάνω σε, επί²

Ŝ
ŝafo πρόβατο¹⁴
ŝati μου αρέσει⁸
ŝi αυτή²
ŝipo πλοίο¹⁹
ŝlosi κλειδώνω¹³
ŝpari αποταμιεύω¹⁸
ŝranko ντουλάπα⁴
ŝtato κράτος¹⁹
ŝtono πέτρα²⁰
ŝtrumpo κάλτσα²²
ŝuo παπούτσι²²

T
tablo τραπέζι¹
tablotuko
τραπεζομάντηλο¹⁵
tabulo πίνακας²
tago ημέρα⁷

tamen εντούτοις,
όμως¹⁸
taso κούπα, φλυτζάνι¹²
teatro θέατρο²²
telero πιάτο¹²
televido τηλεόραση¹⁴
tempo χρόνος¹²
tero γη¹⁶
terpomo πατάτα¹⁵
tia τέτοιος¹²
tial για τούτο¹⁴
tiam τότε¹²
tie εκεί⁵
tiel έτσι¹⁴
tigro τίγρης¹⁴
timi φοβάμαι¹⁸
tio αυτό¹
tiom τόσο¹³
tiri τραβάω²²
tiu αυτός⁵
tondi κόβω (με
ψαλίδι)¹³
tra δια μέσου, από¹⁵
traktoro τρακτέρ⁹
tramo τραμ²²
tranĉi κόβω (με
μαχαίρι)¹³
trans απέναντι (στην
άλλη πλευρά), πέρα
από²²
tre πολύ¹¹
tri τρεις, τρία¹
trinki πίνω⁷
tro υπερβολικά²²
trovi βρίσκω¹⁸
trunko κορμός¹⁸
tunelo τούνελ¹⁵
turo πύργος¹⁶
tuta ολόκληρος⁹

U
-u κατάληξη ρημάτων
στην προστακτική⁸
-ujo επίθημα δηλωτικό
της θήκης, του
δοχείου^{19,21}
-ulo επίθημα που
δείχνει πρόσωπο
με συγκεκριμένη
ιδιότητα¹⁷
-um- επίθημα χωρίς

καθορισμένη έννοια²¹
unu ένας, μία, ένα¹
urbo πόλη⁴
-us κατάληξη
ρημάτων στην
υποθετική έγκλιση¹⁵
uzi χρησιμοποιώ²⁰

V
vagono βαγόνι¹⁰
vango μάγουλο¹⁸
varma ζεστός¹¹
vazo βάζο⁵
veki ξυπνάω¹²
vendi πουλάω¹⁸
vendredo
Παρασκευή⁷
veni έρχομαι¹³
vento άνεμος¹⁶
ventro κοιλιά¹⁸
verda πράσινος¹¹
vero αλήθεια¹³
vespero βράδυ¹⁰
vesto ρούχο¹²
vetero καιρός¹⁴
veturi ταξιδεύω (με
μεταφορικό μέσο)¹⁰
vi εσύ, εσείς¹
viando κρέας¹⁵
vico σειρά¹⁶
vidi βλέπω¹⁰
vidvo χήρος¹⁹
vilago χωριό¹⁹
vino κρασί¹⁶
vintro χειμώνας¹¹
viro άνδρας⁴
vitro γυαλί, τζάμι¹⁸
vivi ζω¹¹
vizaĝo πρόσωπο¹⁸
viziti επισκέπτομαι¹⁷
voĉo φωνή¹³
vojaĝi ταξιδεύω²⁰
vojo δρόμος²⁰
voki φωνάζω
κάποιον²¹
voli θέλω⁸

Z
zoologia ζωολογικός¹⁷
zorgi φροντίζω¹⁷

ΕΛΛΗΝΟ – ΕΣΠΕΡΑΝΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Οι αριθμοί που ακολουθούν τις εσπεραντικές λέξεις ανταποκρίνονται στις ενότητες που οι λέξεις αυτές πρωτοεμφανίζονται.

Α

αβγό *ono*¹⁴
 αγαπητός *kara*¹⁰
 αγαπώ *ami*⁵
 αγελάδα *bovino*¹⁴
 αγοράζω *aĉeti*¹⁸
 αγόρι *knabo*⁴
 αδελφός *frato*⁸
 αέρας *aero*⁶
 αισθάνομαι *sent*²⁰
 ακολουθώ *sekv*¹¹
 ακόμα και *eĉ*²⁰
 ακόμη *ankoraŭ*⁸
 ακούω *aŭdi*¹⁷
 ακούω προσεκτικά *aŭskulti*⁵
 ακριβός *kara*¹⁰
 αλεύρι *faruno*²¹
 αλήθεια *vero*¹³
 αλκοόλ *alkoholo*¹⁷
 αλλά *sed*²
 αλληλογραφώ *korespondi*¹⁰
 άλλος *alia*¹⁴
 άλογο *ĉevalo*¹
 Αμερική *Ameriko*²²
 αν *se*¹⁵
 αν και *kvankam*¹⁸
 ανά *po*¹⁶
 αναπνέω *spiri*¹⁷
 αναπτύσσομαι, μεγαλώνω *kreski*¹⁷
 άνδρας *viro*⁴
 ανέκδοτο *anekdoto*¹⁶
 άνεμος *vento*¹⁶
 άνθρωπος *homo*¹
 άνοιξη *printempo*¹¹
 ανταλλάσσω *interŝanĝi*¹⁰
 αντί *anstataŭ*²¹
 αντικείμενο, πράγμα *objekto*¹
 αξιο- *-inda*²¹
 απαντώ *respondi*⁸⁽²⁾
 απέναντι (στην άλλη πλευρά), πέρα από *trans*²²
 απλός *simpla*¹⁹
 από, εκ *el*⁹

αποταμιεύω *ŝpari*¹⁸
 αποφασίζω *decidi*¹⁹
 Απρίλιος *aprilo*¹⁰
 αρέσει, μου *ŝati*⁸
 αρέσω *plaĉi*²¹
 αρκετά *sufiĉe*¹⁸
 αρραβωνιαστικός *fianĉo*¹⁹
 αρχή *komenco*¹⁰
 αρχηγός, προϊστάμενος *ĉefo*¹⁹
 άσπρος *blanka*³
 αστέρι *stelo*¹⁹
 Αύγουστος *aŭgusto*¹⁰
 αυλή *korto*¹³
 αύριο *morgaŭ*⁷
 αυτή *ŝi*²
 αυτή *orelo*⁶
 αυτό (προσ. αντωνυμία για πράγματα και ζώα) *ĝi*³
 αυτό (δεικτ.) *tio*¹
 αυτοί, αυτές, αυτά *ili*³
 αυτοκίνητο *aŭto*¹⁰
 αυτός (προσ. αντων.) *li*²
 αυτός (δεικτ.) *tiu*⁵
 αφήνω *lasi*¹⁴
 αχλάδι *piro*¹⁵

Β

βαγόνι *vagono*¹⁰
 βάζο *vazo*⁵
 βάζω, θέτω, τοποθετώ *meti*¹⁹
 βασιλιάς *reĝo*¹⁶
 βιβλίο *libro*¹
 βλέπω *vidi*¹⁰
 βοηθώ *helpi*¹⁴
 βουνό *monto*¹²
 βούτυρο *butero*¹²
 βράδυ *vespero*¹⁰
 βραχίυνας *brako*¹⁶
 βρέφος *bebo*, *suĉinfano*¹⁷
 βρίσκω *trovi*¹⁸
 βροχή *pluvo*²⁰
 βυθός *fundo*²⁰

Γ

γάιδαρος *azeno*¹⁴
 γάλα *lakto*⁸
 γάτα *kato*¹
 γαυγίζω *boji*¹⁴
 γελάω *ridi*¹²
 γεννιέμαι *naskiĝi*¹⁰
 γεύση *gusto*¹³
 γεωγραφία *geografio*¹⁴
 γη *tero*¹⁶
 για *por* (*iu*)¹⁵
 για, περί *pri*¹⁴
 για τούτο *tial*¹⁴
 γιατί *kial*⁸
 γιορτή *festo*²²
 γιος *filo*⁹
 γκριζός *griza*²⁰
 γλύκισμα *kuko*¹⁵
 γλυκός *dolĉa*¹⁷
 γλώσσα (όργανο) *lango*¹⁸
 γλώσσα (σύστημα επικοινωνίας) *lingvo*²¹
 γνωρίζω *koni*¹³
 γουρούνι *porko*¹⁴
 γούστο *gusto*¹³
 γραβάτα *kravato*¹⁵
 γραμματική *gramatiko*¹
 γραμματόσημο *poŝtmarko*¹⁰
 γράφω *skribi*⁵
 γρήγορα *rapide*⁷
 γυαλί, τζάμι *vitro*¹⁸
 γυναίκα *virino*⁴
 γύρω από *ĉirkaŭ*¹⁵

Δ

δάκτυλο *fingero*⁶
 δαμάσκηνο *pruno*⁵
 δανείζω *prunti*¹⁸
 δείχνω *montri*¹³
 δέκα *dek*⁶
 Δεκέμβριος *decembro*¹⁰
 δεν *ne*¹
 δέντρο *arbo*³

δεξιός *dekstra*¹⁸
 Δευτέρα *lundo*¹⁴
 δευτερόλεπτο *sekundo*¹⁶
 διαβάζω *legi*⁵⁽¹⁾
 διακοπές *ferioj*²⁰
 διαμάντι *diamanto*¹⁹
 δια μέσου *tra*¹⁵
 διάφορος *diversa*¹⁵
 διδάσκω *instrui*⁹
 διεύθυνση *adreso*¹⁰
 διευθυντής *direktoro*¹⁹
 διηγούμαι *rakonti*¹⁴
 δικός *propra*¹⁷
 δίνω *doni*⁸
 δίπλα *apud*³
 δίσκετο έτος *superjaro*¹¹
 δίχως *sen*⁶
 δόντι *dento*¹²
 δρόμος *vojo*²⁰
 δυνατός (ηχητικά) *laŭta*²²
 δυνατός, ισχυρός *forta*¹⁴
 δύο *du*¹
 δωμάτιο *ĉambro*⁴

Ε

εβδομάδα *semajno*⁷
 εγγονός *nepo*¹⁹
 εγώ *mi*¹
 εγωιστικός *egoista*²⁰
 εδώ *ĉi* *tie*¹⁴
 είδος, φύση, ιδιότητα *eco*¹⁷
 εικόνα *bildo*⁹
 είμαι *esti*¹
 είμαι, κάνω (στην υγεία μου) *farti*⁷
 εισητήριο *bileto*²²
 είτε *aŭ*¹⁰
 εκατό *cent*⁹
 εκδρομή *ekskurso*¹⁶
 εκεί *tie*⁵
 εκκλησία *preĝejo*¹⁶
 εκτός από *krom*¹⁷
 ελεύθερος *libera*¹⁰
 ελπίδα *espero*²⁰

εμείς *ni*³
εμφανίζομαι *aperi*¹⁹
εναντίον *kontraŭ*¹⁵
ένας, μία, ένα *unu*¹
ενδιαφέρων *interesa*¹⁴
εννέα *naŭ*⁶

ενοχλώ *ĝeni*²²
εντάσσομαι,
προσχωρώ *aliĝi*¹¹
εντός *en*¹⁴
εντούτοις, όμως
*tamen*¹⁸
εξαιτίας, λόγω *pro*
(*io*)¹⁷

έξι *ses*⁶
έξω από, εκτός
*ekster*²²

επειδή *ĉar*⁷
επί (Μαθημ.),
«-πλάσια» *-oble*¹⁶

επιθυμώ *deziri*¹⁴
επιρρεπής *ema*⁸
επίσης *ankaŭ*², *same*¹⁵
επισκέπτομαι *viziti*¹⁷
επιστολή *letero*⁵

επιτρέπω *permesi*²²
εποχή *sezono*¹¹

επτά *sep*⁶
εργάζομαι *labori*⁶

εργαλείο, μέσον *ilo*¹³
εργένης *fraŭlo*¹⁷

εργοστάσιο *fabriko*⁹
έρχομαι *veni*¹³

εστιατόριο *restoracio*⁷
εσύ, εσείς *vi*¹

ετοιμάζω *prepari*¹²
έτοιμος *preta*¹⁵

έτσι *tiel*¹⁴

ευγενικά *afable*¹⁸
εύκολος *facila*¹³

ευτυχισμένος *feliĉa*¹⁴

ευχάριστα *agrabla*¹⁶
ευχαριστώ *danki*⁷

εφημερίδα *gazeto*¹⁴
έχω *havi*⁵

έχω δικίο *pravi*²²
έχω την καλοσύνη
*bonvoli*²²

Z

ζάχαρη *sukero*¹⁷
ζεστός *varma*¹¹
ζεγάρι *paro*¹⁶
ζω *vivi*¹¹

ζώο *besto*¹
ζωολογικός κήπος
zoologia ĝardeno
(*zoo*)¹⁷

H

ή *aŭ*¹⁰
ήδη *jam*¹²
ηλεκτρικός *elektra*¹⁶
ήλιος *suno*¹²
ημέρα *tago*⁷
ημερολόγιο
*kalendaro*¹⁰
ημερομηνία *dato*¹⁰
ηχώ, σημαίνω, χτυπάω
*sonori*¹³

Θ

θάλασσα *maro*²⁰
θάνατος *morto*²
θέατρο *teatro*²²
θείος *onklo*¹⁹
θέλω *voli*⁸
θερίζω, μαζεύω
καρπούς *rikolti*²¹
θηλάζω *suĉi*¹⁷
θυμάμαι *memori*¹⁸⁽²⁾
θυμός *kolero*²¹

I

Ιανουάριος *januaro*¹⁰
ίδιος, ο *mem*¹⁷
ιδού *jen*¹⁹
Ιούλιος *julio*¹⁰
Ιούνιος *junio*¹⁰
ιστορία *historio*¹⁴
ίσως *eble*¹⁸

K

καθαρός *pura*¹¹
κάθε είδους *ĉia*¹²
κάθενας, ο *ĉiu*¹¹
κάθομαι *sidi*²
και *kaj*¹
και οι δύο, αμφότεροι
*ambaŭ*¹⁸
καίγομαι *bruli*¹⁴
καιρός *vetero*¹⁴
καλάθι *korbo*¹⁸
καλοκαίρι *somero*¹¹
καλός *bona*³

κάλτσα *ŝtrumpo*²²
καμιά φορά, πότε-
πότε, ενίοτε *foje*¹⁶
κανέννας *neniu*¹¹
κανενός είδους
*nenia*¹²
κανονικός *normala*¹⁹
κάνω *fari*⁶
κάνω λάθος *erari*⁹
κάνω μπάνιο
(πλένομαι) *bani*¹²
κάνω περίπατο
*promeni*⁷
κάνω σκι *skii*¹¹
καπνίζω *fumi*²²
κάποιο *io*¹¹
κάποιος *iu*¹¹
κάποιου είδους *ia*¹²
κάποτε *iam*¹²
κάπου *ie*¹²
καραμέλα *bombono*¹⁷
καρδιά *koro*¹⁸
καρέκλα, κάθισμα
*seĝo*²
κάρτα (ταχυδρομική)
*bildkarto*¹⁰
κατά τη διάρκεια, ενώ
*dum*¹⁹

καταλαβαίνω
*kompreni*¹⁵

κατάστημα
*magazeno*¹⁸

κατοικία *hejmo*¹⁰

κατοικώ *loĝi*⁴

κατσίκα *kaprino*²¹

κάτω από, υπό *sub*³

καφέ *bruna*⁵

καφέs *kafo*¹¹

κείμαι *kuŝi*¹²

κεράσι *ĉerizo*²⁰

κεφάλι *kapo*⁶

κήπος *ĝardeno*³

κιλό *kilogramo*⁸

κιμωλία *kreto*¹³

κινηματογράφος
*kinejo*²²

κίτρινος *flava*¹¹

κλαδί *branĉo*²⁰

κλαίω *plori*¹²

κλειδώνω *ŝlosi*¹³

κλείνω *fermi*⁸

κνήμη *kruro*¹⁸

κόβω (με μαχαίρι)
*tranĉi*¹³

κόβω (με ψαλίδι)

*tondi*¹³
κοιλιά *ventro*¹⁸
κοιμάμαι *dormi*⁸
κοιτάζω *rigardi*⁶
κόκκινος *ruĝa*⁵
κολυμπώ *naĝi*¹¹
κομμάτι *peco*²¹
κοντινός *proksima*¹⁴
κορμός *trunko*¹⁸
κορώνα *krono*¹⁸
κόσμος *mondo*²⁰
κότα *kokino*¹⁴
κουβεντιάζω *babili*¹³
κουμπί *butono*²¹
κουρασμένος *laca*¹¹
κουτάλι *kulero*¹³
κρασί *vino*¹⁶
κράτος *ŝtato*¹⁹
κρατώ, φέρνω *porti*¹⁵
κρέας *viando*¹⁵
κρεβάτι *lito*⁴
κριτικάρω, ασκώ
κριτική *kritiki*²²
κρύβω *kaŝi*²⁰
Κυριακή *dimanĉo*⁷
κύριος (ους.) *sinjoro*²²
κύριος (επιθ.) *ĉefa*¹⁸
κυρίως *precipe*²⁰

Λ

λαιμός *kolo*⁶
λαμβάνω *ricevi*¹⁰
λάμπα *lampo*³
λάμπω *brili*¹²
λαχανικό *legomo*¹⁵
λάχανο *brasiko*¹⁵
λείπω *manki*¹³
λεμόνι *citrono*¹¹
λεπτό *minuto*⁷
λέω *diri*⁸
λεωφορείο *aŭtobuso*²²
λίγο, λιγάκι *iom*¹³
λιοντάρι *leono*¹⁷
λίτρο *litro*⁸
λοιπόν *do*¹⁸
λουλούδι *floro*¹
λύκος *lupo*²¹
λυπάμαι *bedaŭri*²¹

Μ

μαγειρεύω *kuiiri*¹²
μάγουλο *vango*¹⁸
μαζεύω, συλλέγω

kolekti¹⁶
 μαθαίνω lerni⁹
 μάθημα leciono¹
 Μαθηματικά
 matematiko¹⁴
 Μάιος majo¹⁰
 μακρυά for¹⁷
 μακρύς longa¹⁰
 μανιτάρι fungo¹⁹
 μαρμελάδα
 marmelado¹²
 Μάρτιος marto¹⁰
 μάτι okulo⁶
 μαύρος nigra³
 με, μαζί με kun⁶
 μεγάλος granda³
 μεγάλος (ηλικιακά)
 aĝa⁹
 μεθυσμένος ebria²¹
 μέλι mielo²⁰
 μέλισσα abelo¹⁹
 μέλος ano⁹, membro¹⁸
 μένω, παραμένω
 resti¹¹
 μερικοί kelkaj¹³
 μέρος parto¹⁸
 μέσα, εντός en³
 μέση (τοπικά) mezo¹⁵
 μεταξύ inter⁹
 μετρώ (διαστάσεις)
 mezuri¹⁶
 μέτωπο frunto¹⁸
 μέχρι ĝis¹⁰
 μήλο pomo¹
 μήνας monato¹⁰
 μήπως ĉu²
 μηχανή maŝino¹⁰
 μικρούλης eta¹²
 μιλώ paroli⁵
 μόλις apenaŭ²¹
 μόλις (χρον.) ĵus²²
 μολύβι krajono²
 μόνο nur¹²
 μόνος sola¹⁷
 μουσική muziko¹⁷
 μπάλα pilko²²
 μπλε blua²⁰
 μπλουζά bluzo²²
 μπορώ povi⁸
 μπουκάλα botelo⁸
 μπροστά (από) antaŭ⁷
 μπόρα biero⁸
 μυθιστόρημα,
 αισθηματική

νουβέλα romano¹⁴
 μύτη nazo⁶
 μωρό bebo, suĉinfano¹⁷

N
 να jen¹⁹
 ναι jes²
 νεαρός, ο ido¹⁴
 νέος, νεαρός juna⁴
 νέος, καινούργιος
 nova¹³
 νερό akvo³
 Νοέμβριος
 novembro¹⁰
 νότος sudo²⁰
 ντουλάπα ŝranko⁴
 νύχτα nokto¹⁰
 νωρίς ο, πρώιμος
 frua²²

E
 ξάδελφος kuzo¹⁹
 ξανθός blonda¹⁷
 ξεκάθαρος klara²⁰
 ξεκουράζομαι ripozi¹⁰
 ξενοδοχείο hotelo¹⁹
 ξένος fremda²⁰
 ξέρω scii¹¹
 ξεχνώ forgesi⁸
 ξυπνάω vekti¹²

O
 οδός, δρόμος strato¹³
 οικογένεια familio⁴
 οκτώ ok⁶
 Οκτώβριος oktobro¹⁰
 ολόκληρος tuta⁹
 όμορφος bela³
 όνομα nomo¹⁰
 οποιοσδήποτε kiu
 ajn¹⁴
 όρεξη apetito¹²
 ορίζοντας horizonto²⁰
 όροφος etaĝo²²
 όταν kiam¹⁰
 ότι ke¹⁵
 Ουγγαρία Hungario¹⁰
 ουρανός ĉielo¹⁹
 ούτε nek¹⁷
 όχθη bordo²²
 όχι ne¹

Π
 παγκάκι benko¹³
 παγωτό glaciaĵo²²
 παιδί infano⁸
 παίζω ludi⁸
 παίρνω preni¹¹
 πακέτο pakajo¹⁷
 παλτό mantelo²²
 πάντα ĉiam¹²
 παντελόνι
 pantalono²²
 παντού ĉie¹²
 πάνω από, υπερ super³
 πάνω σε, επί sur²
 παπούτσι ŝuo²²
 παππούς avo⁴
 παρά malgraŭ²⁰
 παρά ĉe⁹
 παρά, από ol⁹
 παράθυρο fenestro⁴
 παρακαλώ peti⁸
 παραμύθι fabelo²¹
 Παρασκευή vendredo⁷
 παρατηρώ rimarki²⁰
 παροιμία proverbo¹²
 παρουσιάζω prezenti²²
 πατάτα terpomo¹⁵
 πατέρας patro⁴
 πάτωμα planko²
 παύω ĉesi²⁰
 Πέμπτη ĵaŭdo⁷
 πένα plumo²
 πέντε kvin⁶
 περιμένω atendi¹⁹
 περισσότερο, πιο
 pli⁹ (συγκρ.) plej⁹
 (υπερθ.)
 περνά pasi¹⁷
 πετάω flugi¹³
 πέτρα ŝtono²⁰
 πέφτω fali²⁰
 πηγαίνω iri⁵
 πηδών salti²⁰
 πηρούνι forko¹³
 πια plu²⁰
 πιάτο telero¹²
 πίνακας tabulo²
 πίνω trinki⁷
 πιστεύω kredi¹⁸
 πίσω από, μετά από
 post⁷
 -πλάσιος -obla¹⁶

πλάτη dorso¹⁸
 πλένω lavi¹⁰
 πλέον plu²⁰
 πλευρά flanko¹⁸
 πλήρης, γεμάτος
 plena¹¹
 πληρώνω pagi¹⁸
 πλοίο ŝipo¹⁹
 πλούσιος riĉa¹⁵
 ποδήλατο biciklo¹¹
 πόδι piedo⁶
 ποιανού kies¹³
 ποιος kiu³
 ποιότητα kvalito¹⁷
 πόλη urbo⁴
 πολύ multe (da)⁸, tre¹¹
 πολυθρόνα fotelo¹⁴
 πολύπλοκος
 komplika¹⁹
 πονάω dolori¹⁶
 ποντίκι muso¹²
 πόρτα pordo⁴
 πόσο kiom⁶
 ποτάμι rivero¹⁶
 ποτέ neniam¹²
 ποτήρι glaso³
 πού kie²
 πουθενά nenie¹²
 πουκάμισο ĉemizo²¹
 πουλάω vendi¹⁸
 πουλί birdo¹³
 πουλόβερ pulovero²²
 πράγμα, αντικείμενο
 aĵo¹⁷
 πράσινος verda¹¹
 πρέπει devi¹²
 πριν antaŭ⁷
 προ preter²²
 πρόβατο ŝafo¹⁴
 πρόβλημα problemo¹⁴
 προϊστάμενος, ο έχων
 το πρόσταγμα estro⁹
 προς al⁵
 προσέχω atenti²²
 πρόσωπο vizaĝo¹⁸
 πρόσωπο, άτομο
 persono¹⁵
 προτίμηση gusto¹³
 πρωί mateno¹⁰
 πυθμένας fundo²⁰
 πύργος turo¹⁶
 πυροβολώ pafi¹³
 πώς kiel⁷

Ρ

ράβω *kudri*¹³
 ράδιο (συσκευή)
*radioaparato*¹⁷
 ρέω, κυλώ *flui*¹⁹
 ρίχνω *jeti*²²
 ρολόι *horloĝo*¹²
 ρούχο *vesto*¹²
 ρωτάω *demandi*⁸

Σ

Σάββατο *sabato*⁷
 σαγόνι *mentono*¹⁸
 σακάκι *jako*²²
 σακί, σάκος *sako*¹⁸
 σειρά *vico*¹⁶
 σελίδα *paĝo*¹
 Σεπτέμβριος
*septembro*¹⁰
 σηκώνω *levi*²²
 σημαντικός *grava*²²
 σήμερα *hodiaŭ*⁷
 σιωπώ *silenti*¹³
 σκέφτομαι *pensi*¹³
 σκιά *ombro*²⁰
 σκουπίζω *balai*¹³
 σκούφος *ĉapo*⁶
 σκύλος *hundo*²
 σλοβακικός *slovaka*¹⁰
 σοκολάτα *ĉokolado*³
 σούπα *supo*¹⁵
 σοφός *saĝa*¹⁷
 σπέρνω *semi*²¹
 σπίτι *domo*³
 σπρώχνω *puŝi*²²
 σταθμός *stacio*¹⁹
 σταματώ *halti*¹⁶
 σταύλος *stalo*¹⁹
 στεγνός *seka*²²
 στέκομαι *stari*²
 στέλνω *sendi*¹⁰
 στήθος *brusto*¹⁸
 στιγμή *momento*²²
 στοιχίζω *kosti*¹⁸
 στόμα *buŝo*⁶
 στρατιώτης *soldato*¹³
 συγγενής *parenci*¹⁹
 συγγραφέας *aŭtoro*²²
 συγχωρώ *pardonu*²²
 σύζυγος *edzo*¹⁷
 συλλαμβάνω *kapti*¹⁹

συμβαίνει *okazi*²⁰
 συμπληρώνω
*kompletigi*¹¹
 σύμφωνα με *laŭ*²²
 συναντώ *renkonti*¹⁸
 σύννεφο *nubo*²⁰
 συνοικία *kvartalo*²²
 σύντομα (χρον.)
*baldaŭ*¹⁵
 συχνά *ofte*¹⁴
 σφάλω *erari*⁹
 σφυρίζω *fajfi*¹³
 σφυροκοπώ *forĝi*²¹
 σχεδιάζω *desegni*¹⁸
 σχεδόν *kvazaŭ*²¹,
*preskaŭ*¹⁷
 σώμα *korpo*⁶

Τ

ταβάνι *plafono*¹³
 ταινία *filmo*¹⁴
 ταξιδεύω *vojaĝi*²⁰
 ταξιδεύω (με
 μεταφορικό μέσο)
*veturi*¹⁰
 τάξη *klaso*⁹
 τάξη (κατάσταση)
*ordo*¹⁹
 τέλος *fino*¹⁰
 τεράστιος *ega*¹²
 τέσσερις, -α *kvar*⁶
 Τετάρτη *merkredo*⁷
 τέτοιος *tia*¹²
 τηλεόραση *televido*¹⁴
 τι είδους *kia*³
 τίγρης *tigro*¹⁴
 τίποτα *nenio*¹¹
 τμήμα *parto*¹⁸
 το κάθε τι *ĉio*¹¹
 τοίχος *muro*¹³
 τόπος *loko*¹²
 τόσο *tiom*¹³
 τότε *tiam*¹²
 του, της, των (γενική)
*de*⁵
 τουλάχιστον
*almenaŭ*¹⁵
 τούνελ *tunelo*¹⁵
 τραβάω *tiri*²²
 τραγουδώ *kanti*¹⁸
 τρακτέρ *traktoro*⁹
 τραμ *tramo*²²

τραπέζι *tablo*¹
 τραπεζομάνηλο
*tablotuko*¹⁵
 τρεις, τρία *tri*¹
 τρέχω *kuri*⁷
 τριαντάφυλλο *rozo*¹
 Τρίτη *mardo*⁷
 τρίχα *haro*⁶
 τρώω *manĝi*⁷
 τσέπη *poŝo*²²
 τσιγάρο *cigaredo*²²
 τυρί *fromaĝo*¹²
 τώρα *nun*⁵

Υ

υγιής *sana*¹³
 υπερβολικά *tro*²²
 υπόθεση, ζήτημα
*afero*¹⁵

Φ

φαίνομαι (σαν)
*aspekti*²¹
 Φεβρουάριος
*februaro*¹⁰
 φεγγάρι *luno*¹⁹
 φέγγω *lumi*¹⁴
 φθινόπωρο *aŭtuno*¹¹
 φιλί *kiso*¹²
 φιλμ *filmo*¹⁴
 φιλοξενούμενος
*gasto*¹⁵
 φίλος *amiko*⁵
 φλόγα *flamo*²⁰
 φλυτζάνι, κούπα
*taso*¹²
 φοβάμαι *timi*¹⁸
 φοιτητής *studento*¹⁷
 φόρεμα *robo*²²
 φούρνος *forno*¹⁴
 φούστα *juĝo*²²
 φράουλα *frago*²⁰
 φράση *frazo*²²
 φρέσκος *freŝa*¹⁹
 φροντίζω *zorgi*¹⁷
 φρούτο *frukto*¹
 φύλλο *folio*¹¹
 φυσάω *blovi*¹⁶
 φύση *naturu*¹⁶
 φυτό *planto*¹⁶
 φωνάζω *krii*¹⁹

φωνάζω κάποιον
*voki*²¹
 φωνή *voĉo*¹³
 φωτεινός *hela*²⁰
 φωτιά *fajro*¹⁴

Χ

χαζός *stulta*,
*malsaĝa*¹⁷
 χαϊδεύω *karesi*¹⁹
 χαιρετισμός *saluto*⁷
 χαίρομαι *ĝoji*¹⁶
 χαριτωμένος *ĉarma*¹⁴
 χαρούμενος *ĝaja*²⁰
 χαρτί *papero*³
 χειμώνας *vintro*¹¹
 χέρι *mano*⁶
 χήρος *vidvo*¹⁹
 χίλιοι, -ες, -α *mil*¹⁶
 χιλιόμετρο *kilometro*²²
 χιόνι *neĝo*¹⁹
 χορεύω *danci*¹²
 χορτάρι *herbo*¹⁶
 χορτάτος *sata*⁸
 χρειάζομαι *bezoni*¹⁷
 χρήμα *mono*¹⁵
 χρησιμοποιώ *uzi*²⁰
 χρονιά, έτος *jaro*⁸
 χρόνος *tempo*¹²
 χρώμα *koloro*¹¹
 χτενίζω *kombi*¹³
 χτες *hierau*⁷
 χτυπάω *frapi*²¹
 χώρα *lando*¹⁶
 χωράφι, αγρός
*kampo*¹⁵
 χωριό *vilaĝo*¹⁹
 χωρίς *sen*⁶

Ψ

ψάρι *fiŝo*¹⁹
 ψάχνω *serĉi*¹⁸
 ψηλός *alta*⁹
 ψωμί *pano*⁸

Ω

ώρα *horu*⁵
 ώριμος *matura*¹¹
 ως *ĝis*¹⁰
 ώστε *por ke*¹⁵

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Εσπεράντο επισκευτείτε ή επικοινωνήστε:

Παγκόσμιος Εσπεραντικός Σύνδεσμος (Universala Esperanto-Asocio): www.uea.org

Ελληνικός Εσπεραντικός Σύνδεσμος (Helena Esperanto-Asocio): Αριστείδου 9, Αθήνα 105 59; Τηλ.: 210 3313917; e-mail: esperantohellas@yahoo.gr

Πληροφορίες για την Εσπεράντο σε 63 γλώσσες: www.esperanto.net

Μαθήματα Εσπεράντο στο διαδίκτυο: www.lernu.net; www.cursodeesperanto.com.br

Εσπεραντική Νεολαία: www.tejo.org

Ιστοσελίδες για καθηγητές και φιλομαθείς: www.edukado.net; <http://ikso.net/> ilei

Ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια στην Εσπεράντο: <http://eo.wikipedia.org/>

Ηλεκτρονική λογοτεχνική βιβλιοθήκη στην Εσπεράντο: <http://esperantujo.org/eLibrejo/>;
<http://donh.best.vwh.net/Esperanto/Literaturo/literaturo.html>

Διακίνηση υλικού εσπεραντικού ενδιαφέροντος: www.uea.org/katalogo; <http://retbutiko.esperanto.be/>

Μουσική στην Εσπεράντο: www.musicexpress.com.br/; www.vinilkosmo.com/

Βάση δεδομένων εσπεραντικής κουλτούρας και τέχνης: <http://artista.ikso.net/>

Πληροφορίες για την Εσπεράντο: <http://informado.net/>; <http://ikso.net/ric>; www.esperanto.net; <http://dmoz.org/World/Esperanto/>; www.startu.net

Google στην Εσπεράντο: www.google.com/intl/eo/

Ταξιδιωτική υπηρεσία για νέους (Pasporta Servo): <http://www.tejo.org/ps/>

Λεξικά: www.la-vortaro.net; www.purl.org/net/voko/revo; www.uni-leipzig.de/esperanto/voko/revo/

Ο καιρός σ' όλο τον κόσμο στην Εσπεράντο: <http://esperanto.wunderground.com/global/S1.html>

Ημερολόγιο εσπεραντικών δραστηριοτήτων: www.eventoj.hu/kalendar.htm

Radio Polonia στην Εσπεράντο: www.radio.com.pl/polonia/audio.asp?rid=11

Ραδιοφωνικές εκπομπές στην Εσπεράντο: www.tejo.org/uea/Radioj_En_Esperanto;
www.radioarkivo.org

DVD για την Εσπεράντο: www.esperantodvd.net

Βιβλιοθήκες και μουσεία: www.esperanto.net/veb/; www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/eo; www.biblbut.org; www.ic-herzberg.de; www.jei.or.jp/hp/esp/htm; www.uea.org/kiu/biblioteko.html; www.uea.org/dokumentoj/bhh/reta_muzeo.html; www.aliaflanko.de/urbo/samarkand/muzeo.html

Εσπεραντικά πολιτιστικά κέντρα: www.ne.jp/asahi/e-domo/e-domo/2004.htm; www.kvinpetalo.or; www.ic-herzberg.de

Παγκόσμια υπηρεσία αλληλογραφίας: www.multimania.com/kosomo

Διδακτικό project „Interkulturo„: www.interkulturo.net

Ηλεκτρονικές εφημερίδες: www.liberafolio.org; www.gxangalo.com; www.abonu.com;
<http://esperanto.china.org.cn.world/index.htm>

Enhavo - Περιεχόμενα

Πρόλογος	5
1. Unua leciono: Estas, kaj, ne, kio, tio.	7
<i>Αλφάβητο, προφορά και τονισμός.</i>	
2. Dua leciono: ĉu, jes, ne, sed, ankaŭ, la, kie, sur, li, ŝi.	11
Konversacio.	
3. Tria leciono: Kia, mal-, en, apud, sub, super, kiu, mi, vi, li, ŝi, ĝi,	15
ni, vi, ili. Konversacio.	
4. Kvara leciono: Mia, via, lia, ŝia, nia, ilia, -ino, -j.	20
La familio. <i>Ας παίξουμε.</i>	
5. Kvina leciono: Al, de, nun, tiu, tie, havas ... -n.	24
En la ĉambro. <i>Ας παίξουμε.</i>	
6. Sesa leciono: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, kiom, kun, sen, per.	28
La homa korpo. Anekdoto.	
7. Sepa leciono: -as, -is, -os, semajno, antaŭ, post, kiel, ...-e, ĉar.	31
Konversacio.	
8. Oka leciono: -i, -u, da, ge-, kial, ĉar.	35
Malgranda knabo. <i>Ας παίξουμε.</i>	
9. Naŭa leciono: -ejo, -isto, -anto, ĉe, inter, el, pli, plej,	41
malpli, malplej. Numeraloj (<i>Αριθμοί</i>). Nia familio.	
10. Deka leciono: Kalendaro, kiam, kiom, kioma, je, dato,	47
-aro, ĝis, si, sia. Peter skribas leteron.	
11. Dek-unua leciono: Io, ĉio, nenio, iu, ĉiu, neniu, -ig-, -iĝ-.	52
La sezonoj. La jaro. La semajno. <i>Ας παίξουμε.</i>	
12. Dek-dua leciono: Tia, ia, ĉia, nenia, ie, ĉie, nenie, iam,	57
ĉiam, neniam, -eg-, -et-. Mateno. Proverboj.	
13. Dek-tria leciono: -ilo, ek-, kies, ke, oni, tiom, iom.	61
En la klaso.	
14. Dek-kvara leciono: -ido, kien? -...-n, pri, tial, tiel, ajn, ĉi.	65
Vespero. Proverboj. <i>Ας παίξουμε.</i>	
15. Dek-kvina leciono: Por, por ke ... -u, ke ... -u, tra, ĉirkaŭ,	69
kontraŭ, se ... -us. Tagmanĝo.	
16. Dek-sesa leciono: -ono, po, -opo, -ad-, -obl-, -foje.	73
Horloĝo. Ekskurso al la naturo. Anekdoto.	

17. Dek-sepa leciono: Rigardi-vidi, aŭskulti-aŭdi, paroli-diri, .	77
-aĵo, pro, -eco, -ulo, for. La vivo de la homo. Proverboj. En zoologia ĝardeno (Zoo).	
18. Dek-oka leciono: Kvankam, tamen, -em-, -ebl-, re-, dis-	81
En la magazeno. La homa korpo.	
19. Dek-naŭa leciono: -ant-, -at-, bo-, -estro, -ujo.	
La parencoj. Proverboj. En la vilaĝo.	85
20. Dudeka leciono: -int-, -ont-, -it-, -ot-	89
Proverboj. Kanto de l' espero. Somero.	
21. Dudek-unua leciono: -ind-, -um-, -nj-, -ĉj-, anstataŭ, apenaŭ,	93
kvazaŭ. Proverboj. La sep kapridoj.	
22. Dudek-dua leciono: Trans, preter, ekster, laŭ, ĵus.	97
La ĉiutaga Esperanto. Vestaĵoj.	
Εσπεραντο-ελληνικό λεξικό	102
Ελληνο-εσπεραντικό λεξικό	107
Περισσότερα για την Εσπεράντο	111
Περιεχόμενα	112
Οι προθέσεις σε εικόνες	114

Stano Marček

Μαθαίνω Εσπεράντο

Εκδότης: Stano Marček, Martin, Σλοβακία

Σελιδοποίηση και γραφική επιμέλεια: ο συγγραφέας

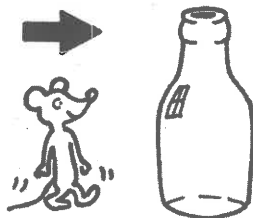
Εικονογράφηση: Linda Marčeková

Πρώτη έκδοση: 2007

ISBN 978-80-969667-9-0

Οι προθέσεις σε εικόνες

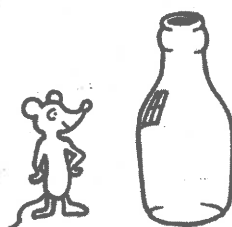
Al

Antaŭ

Apud

ĉe

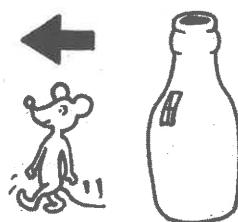
ĉirkaŭ

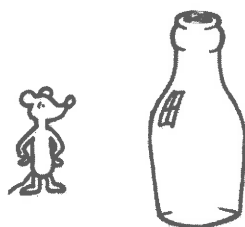
Da

De

Ekster

El

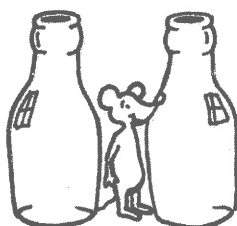
En

ĝis

Inter

Je

Kontraŭ

Kun

Malgraū

Per

Po

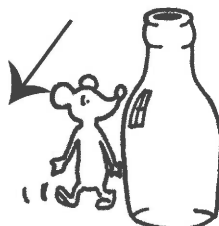
Por

Post

Preter

Pri

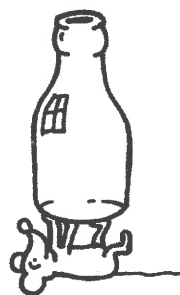
Pro

Sen

Sub

Super

Sur

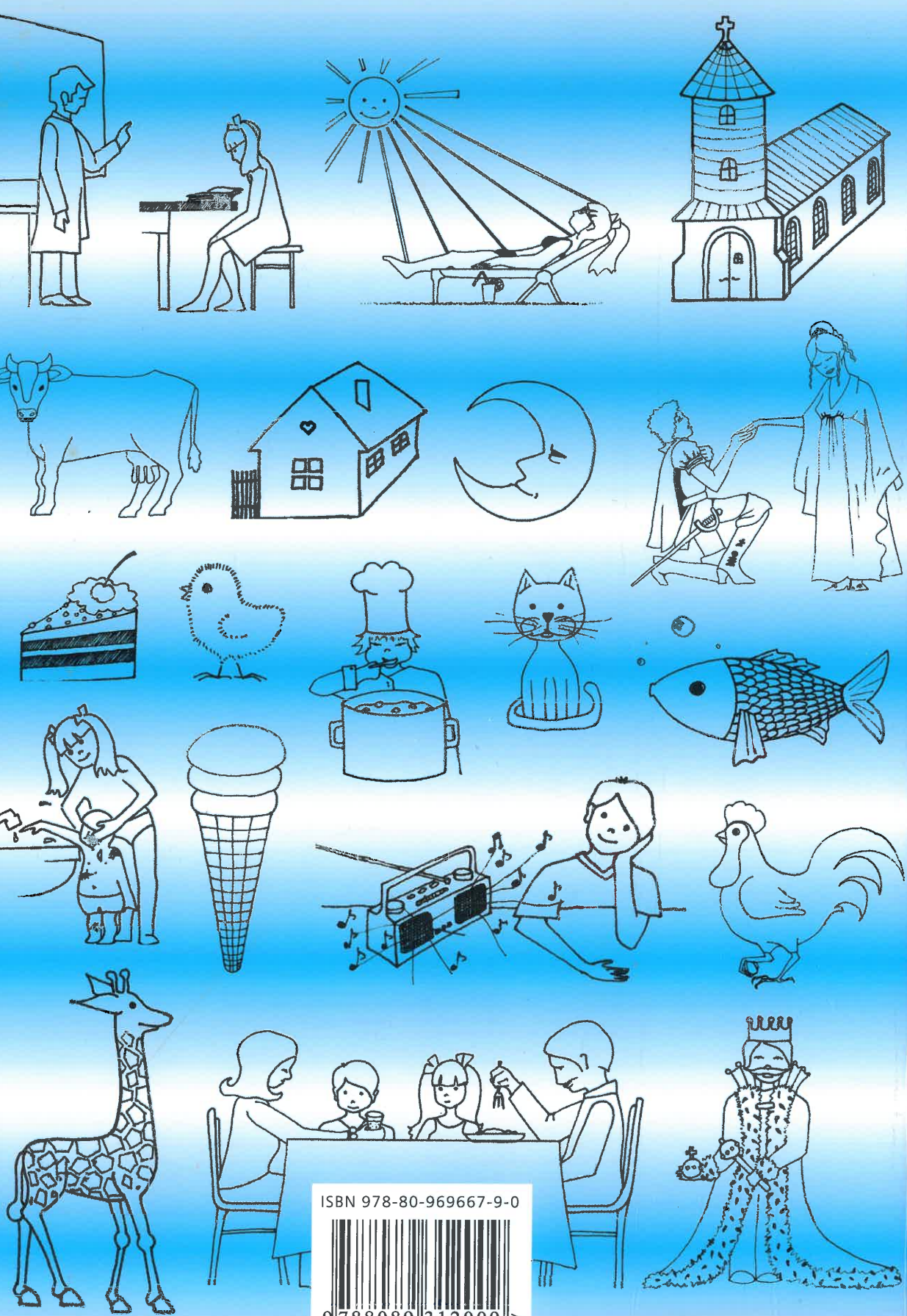

Tra

Trans

ISBN 978-80-969667-9-0

9 788089 312009 >